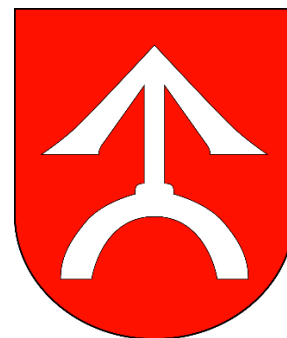

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY BONIEWO
NA LATA 2025-2034**

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Gminy w Boniewie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Gminy w Boniewie i gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 zawiera dane aktualne w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY BONIEWO	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	10
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	12
4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych	14
4.1. Ocena sytuacji w gminie	16
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	21
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	23
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BONIEWO	26
1. Misja i wizja.....	27
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	28
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Boniewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	40
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	58
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	65
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	67
ZAŁĄCZNIKI	70
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Boniewo.....	70
Załącznik nr 2 Wzór ankiety	123
Załącznik nr 3 Tabela ewaluacyjna.....	127

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz samorządowych, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, infrastrukturalne, środowisko przyrodnicze i kulturowe, czy środki finansowe. Stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym na terenie Gminy Boniewo, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030* oraz *Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. Dodatkowo, *Strategia Rozwoju Gminy Boniewo* będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w ciągu jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i stanowił punkt odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Boniewo, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2025 do 2034 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Boniewo w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania *Strategii*, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Boniewo) i określa zakres ich kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na stworzenie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania Gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2025-2034.

Prace nad *Strategią* rozpoczęły się w 2024 roku po decyzji Wójta Gminy Boniewo o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Pierwszym krokiem było podjęcie Uchwały nr III/17/24 przez Radę Gminy Boniewo z dnia 28 czerwca 2024 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu *Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034*, w tym trybu konsultacji. Proces opracowywania dokumentu poprzedzono analizą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w Gminie. Analiza ta pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz o informacje i materiały pozyskane podczas wywiadu pogłębionego z pracownikami Urzędu. Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji *Strategii*. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na *Strategią*:

**CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY BONIEWO**

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Boniewo** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o *Diagnozę*. Wnioski stanowią jedną z podstaw do wyznaczenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej *Strategii*.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Wnioski z *Diagnozy* w wymiarze przestrzennym:

- Gmina Boniewo jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Jej głównym ośrodkiem lokalnym oraz centrum administracyjno-usługowym jest miejscowość Boniewo. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ponad 77,5 km², a w 2022 roku gęstość zaludnienia na jej terenie wyniosła 41,3 os./km² (GUS).
- Lasy i grunty leśne stanowią ok. 5,6% całkowitej powierzchni Gminy, a użytki rolne – 84,3%. Gmina Boniewo charakteryzuje się zatem głównie rolniczym charakterem, który wynika z występowania na jej terenie gleb wysokiej jakości. Głównym ośrodkiem w strukturze przestrzennej Gminy jest miejscowość Boniewo, która położona jest w jej centralnej części. Pod względem zabudowy, w Gminie dominuje zabudowa jednorodzinna, która koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, tworząc strukturę tzw. „ulicówki”. Na terenie Gminy występują również udokumentowane złoża kopalin, które zlokalizowane są przede wszystkim w jej północno-wschodniej części. Głównym problemem z zakresu ładu przestrzennego na terenie Gminy są zdegradowane budynki w miejscowościach Otmianowo, Sułkówek oraz Osiecz Wielki.
- Sieć drogowa Gminy Boniewo składa się wyłącznie ze szlaków o znaczeniu lokalnym, tj. dróg powiatowych oraz gminnych. Przegląd infrastruktury drogowej prowadzony jest w Gminie raz na 5 lat. Drogi gminne charakteryzują się w większości dobrą jakością nawierzchni, co umożliwia mieszkańcom sprawne przemieszczanie się po jej terenie. Dostrzegalnym problemem w zakresie gminnej sieci drogowej jest jednak występowanie fragmentów dróg o nawierzchni nieutwardzonej. Dodatkowo w promieniu 20 km od miejscowości Boniewo przebiegają drogi wyższego rzędu: Autostrada A1, droga krajowa nr 91 oraz droga wojewódzka nr 270. Szlaki te zapewniają mieszkańcom połączenia drogowe z takimi ośrodkami miejskimi jak: Włocławek, Bydgoszcz, Toruń oraz Gdańsk.
- Na terenie Gminy nie znajduje się żadna stacja kolejowa – najbliższą stacją kolejową, z której mogą korzystać jej mieszkańcy jest stacja „Wiktorowo”, która zlokalizowana jest na obszarze gminy Lubień Kujawski. Stacja ta położona jest ok. 16 km na wschód od miejscowości Boniewo i obsługuje linię kolejową nr 18 relacji Kutno – Piła Główna.
- W Gminie organizowany jest również zbiorowy transport autobusowy, którego wykonawcą jest spółka Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy SA. W ramach funkcjonowania systemu wyznaczono 6 linii autobusowych, które obsługują łącznie 45 przystanków autobusowych i zapewniają mieszkańcom połączenia pomiędzy najważniejszymi miejscowościami gminnymi. Gmina Boniewo współpracuje również w zakresie organizacji zbiorowego transportu autobusowego z takimi gminami jak: Chocień, Chodecz, Izbica Kujawska oraz Lubraniec.

- Zgodnie z klasyfikacją przyjętą w Planie Zagospodarowania Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Gmina Boniewo włączona została do Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych. Obszar ten obejmuje wszystkie gminy w województwie, które znalazły się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych w podziale na dwie części – zachodnią oraz wschodnią. Gmina Boniewo włączona została do części wschodniej, która skupia gminy charakteryzujące się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego. Na obszarze tym zauważalna jest kumulacja przestrzenna problemów związanych z wysokim poziomem bezrobocia, znacznym uzależnieniem od systemu pomocy społecznej oraz pogłębiającym się odpływem ludności. Ze względu na swoją funkcję rolniczą, Gmina włączona została również do Obszaru funkcjonalnego kujaw – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa, która posiada największy potencjał rolniczy, ale jednocześnie odznacza się dużym niedoborem wody ograniczającym możliwości wykorzystania tego potencjału. Potencjał rolniczy Kujaw wynika z występowania na tym terenie gleb o wysokich walorach do produkcji roślinnej, wysoką kulturą rolną, tradycjami rolniczymi i przetwórczymi, a także dużymi powierzchniami użytków rolnych. Wykorzystanie tego potencjału ogranicza niedobór wody w okresie wegetacyjnym, który jest efektem niskiej rocznej sumy opadów oraz stosunkowo wysokiej temperatury powietrza, zwłaszcza w okresie letnim. Na wyznaczonym obszarze identyfikuje się również zagrożenia związane z obniżeniem poziomu wód gruntowych, utrudnieniem realizacji melioracji szczegółowej, a także nasilającymi się procesami erozji wietrznej gleb.
- W Gminie Boniewo nie występują powierzchniowe i punktowe formy ochrony przyrody. Ze względu na położenie Gminy poza wieloprzestrzennym systemem obszarów chronionych, nie występuje konieczność przestrzegania zakazów na nich obowiązujących.
- Historia Gminy Boniewo nierozdzielnie związana jest z dziedzictwem historycznym Kujaw. Sieć osadnicza na jej terenie zaczęła rozwijać się już w XIV wieku i stanowiła rezultat lokalizacji siedzib poszczególnych właścicieli ziemskich i folwarkami. Pierwszym właścicielskim ziemskim tych terenów był Stanisław Boniewski z Boniewa. Następnie tereny te przejęła rodzina Siewierskich, spokrewniona z rodem Boniewskich, od których pochodzi herb Gminy. Rozwój gospodarczy Gminy Boniewo przypada na okres XIX i XX wieku, kiedy to na terenach tych intensywnie rozwinął się przemysł cukrowniczy oraz masowa uprawa buraków cukrowych. W rezultacie, na terenie Gminy powstała kolejka wąskotorowa, która jest obecnie nieeksploatowana. Świadectwem historii Gminy są liczne zabytki znajdujące się na jej terenie, w tym m.in. liczne zespoły pałacowo-dworskie.
- Główną atrakcją turystyczno-rekreacyjną Gminy jest malownicze Jezioro Grójeckie, które zlokalizowane jest w jej północno-zachodniej części. Jezioro wyposażone jest w małą architekturę rekreacyjną oraz miejsca przeznaczone dla wędkarzy. Dodatkowo przez teren badanej jednostki przebiega Niebieski Szlak Turystyczny Lubomin Rządowy – Jezioro Grójeckie o łącznej długości 2,7 km.
- Z uwagi na sytuację rozwojową Gminy w aspekcie przestrzennym zauważa się konieczność oraz potencjał do dalszego rozwoju i modernizacji gminnej sieci drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, a także usystematyzowanie gospodarki przestrzennej poprzez opracowanie Planu Ogólnego, a w oparciu o niego wypracowanie kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). W momencie opracowywania Diagnozy, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii, Gmina posiadała 3 aktualne MPZP, które pokrywały ok. 10,25% jej powierzchni całkowitej, a także przystąpiła do opracowania Planu Ogólnego.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Wnioski z Diagnozy w wymiarze gospodarczym:

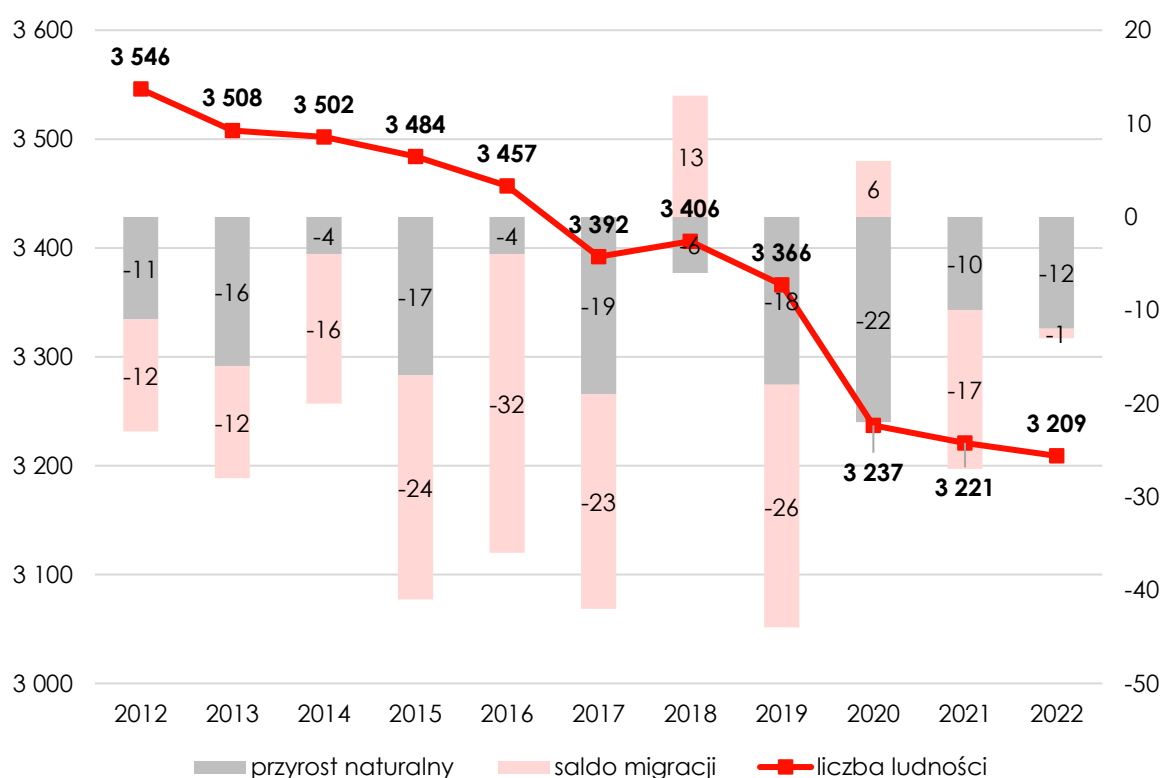
- Jednym z głównych czynników obrazujących atrakcyjność gospodarczą danej jednostki samorządu terytorialnego jest liczba zarejestrowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych w systemie REGON. Analiza liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Gminy Boniewo na tle powiatu włocławskiego i gmin z grupy porównawczej pozwala na stwierdzenie, że charakteryzuje się ona umiarkowanie niskim poziomem przedsiębiorczości. Odzwierciedla to również struktura podmiotów gospodarczych działających na jej terenie w podziale na sekcje PKD – lokalny rynek pracy kształtowany jest przede wszystkim przez przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych włączając motocykle (Sekcja G), budownictwem (Sekcja F) oraz produkcją rolniczą (Sekcja A). Analizie poddano również wielkość podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy, w wyniku której zaobserwowano, że potencjał gospodarczy badanej jednostki opiera się przede wszystkim na mikro i małych przedsiębiorstwach.
- Lokalny rynek pracy jest kolejnym z czynników kształtujących potencjał gospodarczy jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Diagnozie, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii, zaobserwowano, że Gmina Boniewo charakteryzuje się wysokim udziałem osób bezrobotnych na tle średniej dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu włocławskiego, a także na tle gmin z grupy porównawczej. Tym samym zauważa się konieczność podjęcia działań, które doprowadzą do aktywizacji osób pozostających bez pracy oraz umożliwią im wejście na rynek pracy.
- Gmina Boniewo charakteryzuje się intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą, która wynika z jej endogenicznych uwarunkowań, wysokiej kultury rolnej oraz tradycji rolniczych. W strukturze użytkowania gruntów dla gospodarstw rolnych na terenie Gminy Boniewo dominują użytki rolne, zajmujące ok. 93% ogółu powierzchni. Z kolei lasy i grunty leśne zajmują ok. 1% ogółu powierzchni, a pozostałe grunty – ok. 6%. Należy jednak zaznaczyć, że użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajduje się 85% gruntów rolnych w Gminie, a pozostałe 15% stanowią łąki trwałe, uprawy trwałe oraz pozostałe użytki rolne.
- Wpływ na rozwój gospodarczy oraz atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy ma nie tylko jakość i dostępność dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, ale również pozostałych sieci i urządzeń technicznych. Dlatego konieczna jest bieżąca rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – oprócz jej rozbudowy na terenach siecią nieobjętych i obszarach nowej zabudowy konieczna jest również modernizacja istniejącej sieci i jej urządzeń. W Gminie zauważa się również konieczność budowy i modernizacji infrastruktury służącej zaopatrzeniu mieszkańców w wodę pitną.
- Gmina Boniewo posiada własną oczyszczalnię ścieków, która zlokalizowana jest w jej miejscowości gminnej. Przy obecnej liczbie mieszkańców oczyszczalnia jest w pełni przepustowa. W momencie opracowywania niniejszej Strategii prowadzone były prace związane z przebudową oczyszczalni ścieków, a zakończenie inwestycji planowane było na koniec 2024 roku. Na terenie Gminy funkcjonuje również 7 wielorodzinnych przydomowych oczyszczalni ścieków, z których korzystają mieszkańcy nie posiadający przyłącza do sieci kanalizacyjnej.

- Gmina Boniewo charakteryzuje się słabo rozwiniętą infrastrukturą sieciową w zakresie dostępu do Internetu. Na terenie badanej jednostki znajduje się sieć Internetu, która poprowadzona jest przez następujące miejscowości gminne: Boniewo, Kaniewo, Jerzmanowo, Wólka Paruszeńska, Arciszewo, Łąki Markowe, Łąki Wielkie, Łąki Zwiastowe oraz Osiecz Wielki. W przyszłości planuje się rozbudowę sieci, aby każda wieś znajdująca się na terenie Gminy Boniewo posiadała możliwość przyłączenia do Internetu szerokopasmowego.
- Na terenie Gminy nie występują tereny uzbrojone w sieć gazową. Ze względu na znaczne rozproszenie zabudowy w Gminie, budowa sieci gazowej na jej terenie jest nierentowna. Zauważa się zatem konieczność rozwoju odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla mieszkańców wykorzystujących paliwa konwencjonalne do wytwarzania energii cieplnej, co w przyszłości umożliwi zmniejszenie antropopresji na środowisko przyrodnicze.
- Gmina Boniewo charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności elektrowni wiatrowych oraz farm i instalacji fotowoltaicznych. Na jej terenie zlokalizowane są dwie elektrownie wiatrowe, które znajdują się w miejscowościach Lubomin Leśny oraz Boniewo. Ponadto, w miejscowości Boniewo zlokalizowana jest farma fotowoltaiczna. Planowany jest również dalszy rozwój OZE na terenie Gminy.
- Aspekt finansowy Gminy Boniewo należy ocenić jako dobry. Dochody ogółem jednostki charakteryzowały się corocznym wzrostem, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca były one wyższe od średniej dla gmin powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Należy jednak zaznaczyć, że wraz ze wzrostem dochodów odnotowano sukcesywny wzrost wydatków ogółem Gminy, które nie przekraczały jednak jej dochodów. Wyjątek stanowił rok 2023, kiedy odnotowano wystąpienie deficytu budżetowego, który wyniósł ponad 2,4 mln zł. Analizując strukturę dochodów Gminy dostrzec można, iż największy udział w ostatnich latach posiadały dotacje oraz subwencje, których średni udział kształtował się na poziomie 80% wszystkich dochodów budżetowych. Analizując z kolei dochody podatkowe Gminy Boniewo zaobserwowano, że najważniejszymi źródłami jej dochodów były: udział w podatku od osób fizycznych (PIT), podatek od nieruchomości oraz podatek rolny. Analizując strukturę wydatków Gminy Boniewo w latach 2018-2023 zaobserwowano, że największy średni udział przypadł w działach: rodzina (19,2%), oświata i wychowanie (19%), a także transport i łączność (14,8%). Znaczną część środków przeznaczano również na administrację publiczną (12,8%), pomoc społeczną (8%) oraz gospodarkę mieszkaniową (6,9%). W ostatnich latach Gmina Boniewo dokonywała również znaczących wydatków inwestycyjnych, które w 2022 roku osiągnęły swoją rekordową wartość i stanowiły 27,1% wydatków ogółem. Dodatkowo Gmina charakteryzuje się wysoką skutecznością w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych, w tym Funduszy Europejskich oraz środków krajowych. Należy również stwierdzić, że obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Boniewo pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych w kolejnych latach.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Wnioski z Diagnozy w wymiarze społecznym:

- Gmina Boniewo charakteryzuje się niekorzystnym trendem demograficznym, ponieważ na przestrzeni lat liczba jej mieszkańców sukcesywnie malała. Dodatkowo zaobserwowano, że od 2012 roku na jej terenie nie odnotowano dodatniego przyrostu naturalnego (różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami). Niepokojącym są również niskie wartości salda migracji (różnica pomiędzy osobami zameldowanymi a wymeldowanymi z terenu Gminy), które mogą wskazywać na wzmożone migracje mieszkańców do innych ośrodków celem osiedlenia się. Wyjątek stanowił 2018 i 2020 rok – odnotowano wówczas dodatnie wartości salda migracji, które jednak nie rekompensowały ujemnego przyrostu naturalnego. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które doprowadzą do zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy Boniewo poprzez stworzenie m.in. ciekawej oferty spędzania czasu wolnego czy możliwości edukacji na wysokim poziomie.

Ryc. 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Boniewo w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

- W celu pogłębienia analizy sytuacji demograficznej w Gminie Boniewo zbadano również inne wskaźniki. Na tej podstawie zaobserwowano zmniejszający się udział mieszkańców w wieku 25-34 lat na jej terenie, a więc osób stanowiących główną siłę rozwoju gospodarczego, mieszkańców, którzy zakładają rodziny oraz podejmują zatrudnienie. Rośnie natomiast współczynnik senioralnego obciążenia demograficznego, czyli liczby osób starszych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Kolejnym alarmującym aspektem jest fakt, iż w Gminie Boniewo proces ten zachodzi szybciej niż w powiecie włocławskim oraz w województwie kujawsko-pomorskim. Należy również zauważyć, że w Gminie liczba osób w wieku

poprodukcyjnym przewyższa liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to sytuacja niekorzystna, które może w przyszłości negatywnie oddziaływać na lokalny rynek pracy, a także doprowadzić do sytuacji, w której koniecznym będzie zwiększenie nakładów finansowych na świadczenia społeczne i usługi opiekuńcze dla seniorów.

- Na terenie Gminy Boniewo nie funkcjonują placówki świadczące usługi edukacyjne dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby malucha). Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Strategii prowadzone były prace związane z budową Klubu Malucha w Boniewie. Z kolei opieka przedszkolna w Gminie realizowana jest przez dwie placówki: Publiczne Przedszkole w Boniewie oraz Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Boniewie. W 2022 roku odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy kształtował się na poziomie 60,9% i był niższy od średniej dla gmin powiatu i województwa. Zauważa się zatem konieczność rozwoju gminnego systemu opieki przedszkolnej, który umożliwi m.in. szybszy powrót młodych rodziców na rynek pracy.
- W Gminie Boniewo funkcjonuje jedna szkoła podstawowa – Publiczna Szkoła Podstawowa w Boniewie. W roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało do niej łącznie 219 uczniów, podzielonych na 12 oddziałów klasowych. Stan bazy dydaktycznej placówki określić można jako umiarkowanie dobry. Uczniowie mają dostęp do szafek, komputerów, projektorów multimedialnych oraz świetlicy. W Szkole funkcjonuje również pracownia językowa a zajęcia sportowe realizowane są na sali gimnastycznej. Sala ta wymaga jednak remontu. Ponadto, w szkole funkcjonuje gabinet pielęgniarki, który jest w pełni wyposażony. W placówce zapewniane jest również wsparcie psychologa szkolnego. Zauważa się jednak potrzebę rozszerzenia oferowanych usług. Pod względem osiągnięć edukacyjnych, które zbadano na podstawie wyników egzaminu ósmoklasisty, zaobserwowano, że uczniowie z terenu Gminy osiągnęli niższe wyniki w porównaniu do średniej dla placówek zlokalizowanych w powiecie włocławskim oraz województwie kujawsko-pomorskim.
- Podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań w zakresie upowszechniania kultury na terenie Gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Boniewie. Oprócz zadań statutowych związanych z prowadzeniem działalności czytelniczej, Biblioteka jest organizatorem licznych wydarzeń, konkursów oraz spotkań. W momencie opracowywania niniejszej Strategii prowadzone były prace związane z budową nowego budynku Biblioteki. Uzupełnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców stanowią również cykliczne wydarzenia odbywające się w Gminie: Przegląd Zespołów Weselnych, Bieg Pamięci Bitwy pod Szczytnem, rozgrywki w piłkę nożną o Puchar Wójta oraz zawody wędkarskie.
- Gmina charakteryzuje się bogatą i dobrze rozwiniętą bazą obiektów sportowo-rekreacyjnych. Na jej terenie znajduje się hala widowiskowo-sportowa w Boniewie, boisko ogólnodostępne w Osieczu Małym, miejsce rekreacji Otwarta Strefa Aktywności, boiska Orlik, place zabaw i siłownie zewnętrzne, a także miejsca ogniskowe. Na terenie Gminy działa również 10 świetlic wiejskich w następujących miejscowościach: Osiecz Mały, Osiecz Wielki, Kaniewo, Grójczyk, Lubomin, Otmianowo, Arciszewo, Bierzyn, Boniewo oraz Łąki Wielkie. Planowane jest jednak utworzenie nowych świetlic wiejskich w miejscowościach Anielin oraz Sułków.
- Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy odpowiadają strażacy z 3 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Boniewie, Bierzynie i Lubominie. Jednostki OSP w Boniewie i Lubominie włączone zostały do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, więc ich rejonem operacyjnym chronionym jest powiat włocławski. W związku z powyższym konieczne jest ciągłe doposażanie tych jednostek

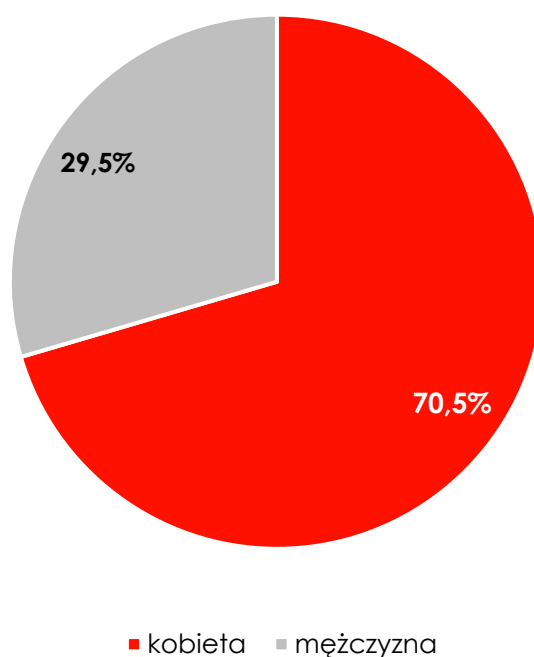
w nowoczesny sprzęt ratowniczy, który umożliwi efektywną realizację zadań ratowniczych. Zauważa się również konieczność przeprowadzenia remontów oraz rozbudowy obiektów OSP.

- Gmina Boniewo jest członkiem takich stowarzyszeń jak: Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki oraz Stowarzyszenie WłOF – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego Włocławka. Organizacje te stanowią wielowymiarową współpracę, a członkostwo Gminy zwiększa możliwości współpracy i przedsięwzięcia wspólnych działań w celu rozwoju całego regionu.
- Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Boniewie. Nadrzednym celem działalności placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art.2). W 2023 roku, oprócz zadań statutowych, Ośrodek prowadził działania w zakresie m.in. pozyskiwania paczek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących poprzez Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Od 2021 roku w ramach struktur organizacyjnych OPS funkcjonuje również Dzienny Dom Pobytu, który zapewniał miejsce 30 podopiecznym. Dom Pobytu oferuje terapie zajęciowe i indywidualne m.in. zajęcia muzyczne, plastyczne, teatralne, rehabilitacje, porady prawnika i psychologa, biblioterapie, choreoterapie czy silwoterapie. W Gminie funkcjonuje również Klub Seniora w Osieczu Małym oraz w Łąkach Wielkich, a także Stowarzyszenie Osób i Rodzin Niepełnosprawnych oraz Rodzin Patologicznych. W ostatnich latach zaobserwowano, że liczba osób objętych wsparciem w miejscu zamieszkania wzrastała. Mając na uwadze sytuację demograficzną Gminy spodziewany jest wzrost zapotrzebowania na tego typu usługi, dlatego koniecznym jest sukcesywne wzmocnianie systemu opieki społecznej na jej terenie.

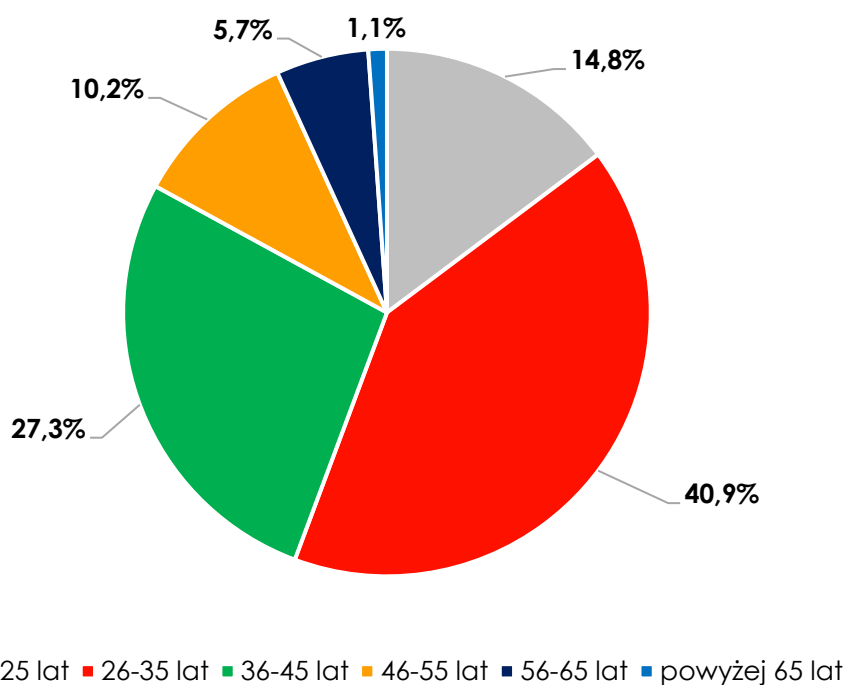
4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Boniewo przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród jej mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Boniewo na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

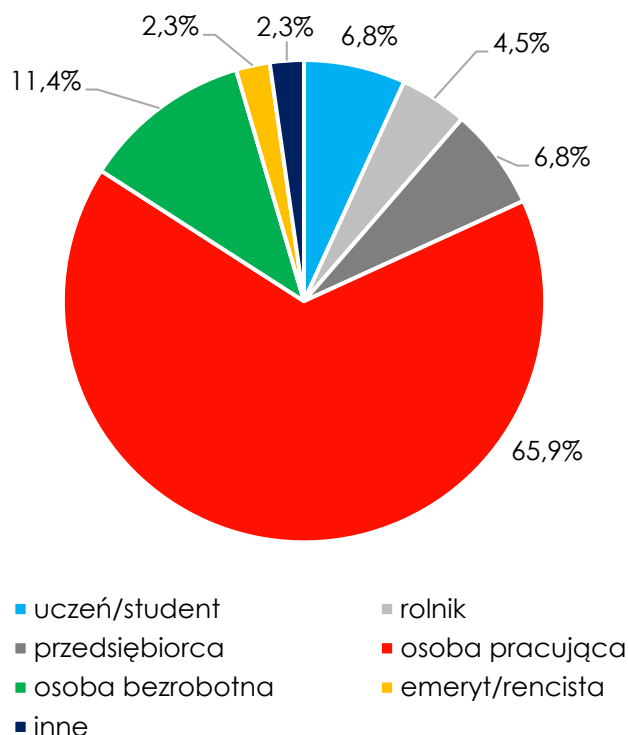
Respondenci mogli brać udział w badaniu od 2 lipca 2024 roku do 7 sierpnia 2024 roku. Łącznie zebrano 88 odpowiedzi. Większą część respondentów stanowiły kobiety (70,5%). Analizując strukturę wieku respondentów zaobserwowano, że największy udział wśród ankietowanych stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (40,9%) oraz 36-45 lat (27,3%). Pod względem zatrudnienia, największy odsetek respondentów stanowiły osoby pracujące (65,9%) oraz osoby bezrobotne (11,4%). Należy jednak zauważyć, że zebrana liczba ankiet jest niewielka, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Gminy Boniewo – wyniki ankiety należy zatem traktować jako wskazówki, a nie całościową ocenę reprezentatywnej grupy mieszkańców. Co więcej, taki wynik wskazuje jednocześnie na problem z partycypacją społeczną i zaangażowaniem mieszkańców w życie Gminy.

Ryc. 2. Metryczka – ankietowani według płci
 Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 3. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 4. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia

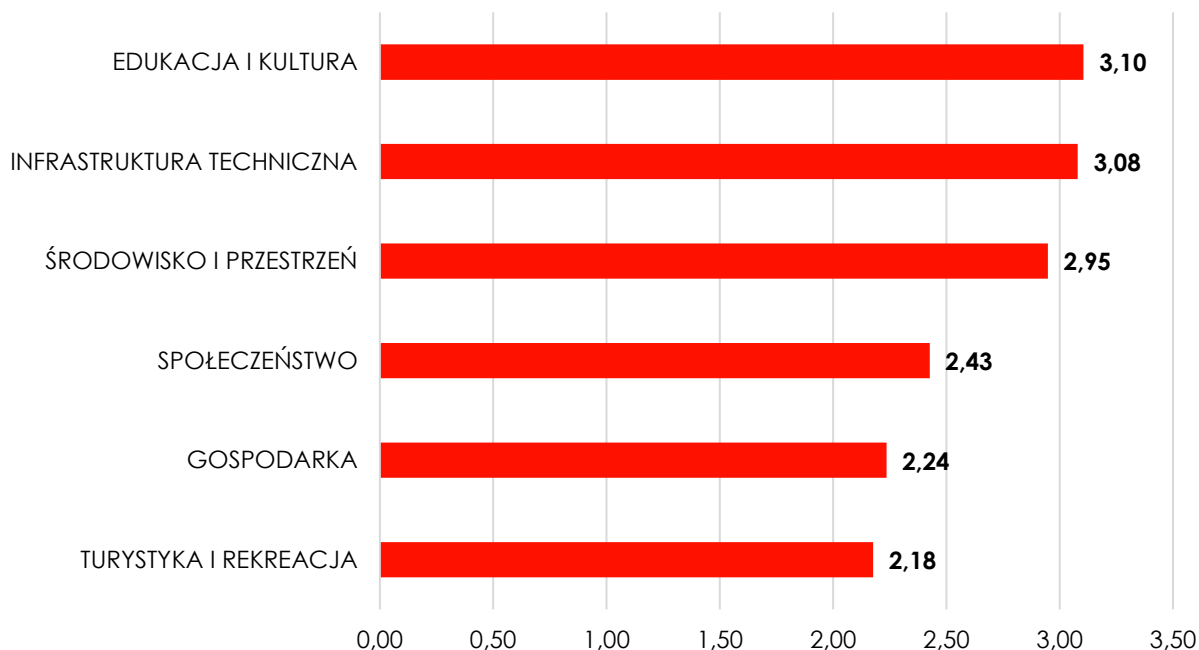
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.1. Ocena sytuacji w gminie

Oceniając sytuację w gminie w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”,

mieszkańcy najwyższą ocenę wystawili działaniom gminy w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocen dla tego obszaru wynosiła 3,1. Z kolei najniższą ocenę uzyskał obszar **turystyki i rekreacji** – średnia ocena dla obszaru wyniosła 2,18. Natomiast średnia ocen dla wszystkich obszarów wyniosła 2,66, co oznacza, że poszczególne aspekty w większości ocenione zostały jako niezadawalające lub zaledwie dostateczne.

Ryc. 5. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Edukacja i kultura

W przeprowadzonym badaniu ankietowym obszar związany z edukacją, opieką przedszkolną oraz upowszechnianiem kultury został oceniony najwyżej spośród wszystkich obszarów działalności Gminy Boniewo. Najlepiej oceniono **dostęp do edukacji w szkołach podstawowych** (4,10) oraz **dostęp do edukacji przedszkolnej** (3,96). Wysoko oceniono również **jakość edukacji przedszkolnej** (3,74), **jakość infrastruktury w szkołach podstawowych** (3,63), a także **organizację dowozu dzieci do szkół** (3,59). Z kolei najniżej oceniona została **dostępność obiektów kulturalnych** (2,23) oraz **działalność świetlic wiejskich** (2,32). Odpowiedzi mieszkańców wskazują, że Gmina powinna w dalszym stopniu rozwijać wysokiej jakości usługi edukacyjne, ale także poszerzyć oferowaną mieszkańcom ofertę kulturalną. Należy jednak zaznaczyć, że w trakcie opracowywania niniejszej Strategii rozpoczęto budowę Gminnej Biblioteki Publicznej w Boniewie.

Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacja i kultura

dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,10
dostęp do edukacji przedszkolnej	3,96
jakość edukacji przedszkolnej	3,74
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,63
organizacja dowozu dzieci do szkół	3,59
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,45
jakość infrastruktury przedszkolnej	3,42
działalność domu kultury i biblioteki	2,76
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	2,75
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,74

dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach	2,68
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,62
dojazd uczniów z terenu Gminy do szkół ponadpodstawowych	2,59
działalność świetlic wiejskich	2,32
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Infrastruktura techniczna

Pytania zawarte w obszarze związanym z infrastrukturą techniczną dotyczyły przede wszystkim stanu infrastruktury sieciowej na terenie Gminy. Najwyżej oceniony został **stan dróg** (4,21) oraz **dostępność i jakość sieci wodociągowej** (3,87). Z kolei najniżej ocenione zostały obszary związane z **dostępnością sieci gazowej** (1,49) oraz **Internetu szerokopasmowego** (2,49). Należy jednak zaznaczyć, że najgorzej ocenione aspekty w obszarze infrastruktury technicznej nie należą do zadań realizowanych przez samorząd gminny. Ponadto, głównym kryterium decydującym o powstaniu wskazanych sieci jest ich rentowność – w przypadku rozproszonej zabudowy na terenie Gminy Boniewo budowa sieci gazowej jest nieopłacalna. Gmina powinna za to sukcesywnie podnosić bezpieczeństwo drogowe jej mieszkańców poprzez m.in. inwestycje w małą infrastrukturę drogową.

Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna

stan dróg	4,21
dostępność/jakość sieci wodociągowej	3,87
mała infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	3,27
dostępność/jakość sieci kanalizacyjnej	3,13
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	3,10
dostęp do szerokopasmowego Internetu	2,49
dostępność/jakość sieci gazowej	1,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Środowisko i przestrzeń

W obszarze dotyczącym środowiska naturalnego i przestrzeni gminnej ankietowani najwyżej ocenili **jakość powietrza** (3,93), **czystość na obszarach publicznych** (3,49) oraz **system odbioru odpadów** (3,48). Z kolei najniżej ocenione zostały takie aspekty jak: **świadomość ekologiczna mieszkańców** (2,24) oraz **infrastruktura melioracji szczegółowej** (2,26).

Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń

jakość powietrza	3,93
estetyka (czystość na obszarach publicznych)	3,49
system odbioru odpadów	3,48
walory środowiska przyrodniczego	3,37
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	3,06
oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,99

czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,77
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,71
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,69
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,38
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,26
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Spoleczeństwo

Obszar społeczeństwo poświęcony został szeroko rozumianym usługom społecznym oferowanym przez Gminę Boniewo. Ankietowani najwyżej ocenili **wsparcie osób starszych** (3,64), **dostępność budynków administracji publicznej** (3,63), a także **bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy** (3,21). Z kolei najgorzej oceniono **dostęp do żłobków i klubów malucha** (1,34), **jakość opieki żłobkowej** (1,48), a także **dostęp do specjalistycznej opieki medycznej** (1,57). Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Strategii rozpoczęto prace mające na celu utworzenie Klubu Malucha w Boniewie.

Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo

wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)	3,64
dostępność budynków administracji publicznej	3,63
bezpieczeństwo publiczne	3,21
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	2,92
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	2,49
skuteczność działania pomocy społecznej	2,42
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,38
dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,35
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,69
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,57
jakość opieki żłobkowej	1,48
dostęp do żłobków/klubów malucha	1,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Gospodarka

Obszar gospodarka stanowił jeden z najniżej ocenianych komponentów działalności Gminy – średnia ocena działań z zakresu gospodarki wśród ankietowanych kształtowała się na poziomie 2,24. Pośród poszczególnych aspektów tego obszaru mieszkańcy najlepiej ocenili **dostępność usług** (4,09), która charakteryzowała się znacznie wyższą oceną niż pozostałe komponenty. Umiarkowanie korzystnie ocenione zostały również **perspektywy rozwojowe działalności rolniczej** (2,90) oraz **atrakcyjność inwestycyjna Gminy** (2,63). Z kolei najniżej oceniona została **możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy** – średnia ocena tego

aspektu wyniosła 1,43, a więc duża część ankietowanych wyraziła swoje niezadowolenie względem lokalnego rynku pracy. Ankietowani negatywnie ocenili również **możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem** (1,45) oraz **funkcjonowanie transportu zbiorowego** (1,58).

Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka

dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	4,09
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,90
atrakcyjność inwestycyjną	2,63
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,24
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,19
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,61
funkcjonowanie transportu zbiorowego	1,58
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,45
możliwość uzyskania zatrudnienia	1,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Turystyka i rekreacja

Wśród wszystkich badanych w ankiecie obszarów, turystyka i rekreacja ocenione zostały najniżej – średni wynik dla tego obszaru wyniósł 2,18. Ocena ta obrazuje stan niezadawalający lub zły. Pośród poszczególnych aspektów analizowanego obszaru najlepiej oceniono **wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych** (3,52) oraz **poziom bazy sportowo-rekreacyjnej** (2,87). Z kolei najniżej oceniony został **poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej** (1,54), **oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych** (1,61), **poziom bazy gastronomicznej** (1,61), a także **działania promocyjne władz mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów** (1,62).

Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja

wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,52
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	2,87
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	2,80
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych	2,60
atrakcyjność turystyczna	2,28
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,00
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)	1,90
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	1,79
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,62
poziom bazy gastronomicznej	1,61
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	1,61
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	1,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z przedstawionych obszarów.

Tab. 7. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,10)	Dostęp do obiektów kulturalnych (2,23)
Infrastruktura techniczna	Stan dróg (4,21)	Dostępność sieci gazowej (1,49)
Środowisko i przestrzeń	Jakość powietrza (3,93)	Świadomość ekologiczna mieszkańców (2,24)
Spoleczeństwo	Wsparcie osób starszych (3,64)	Dostęp do żłobków/klubów malucha (1,34)
Gospodarka	Dostępność usług (4,09)	Możliwość uzyskania zatrudnienia (1,43)
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych (3,52)	Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (1,54)

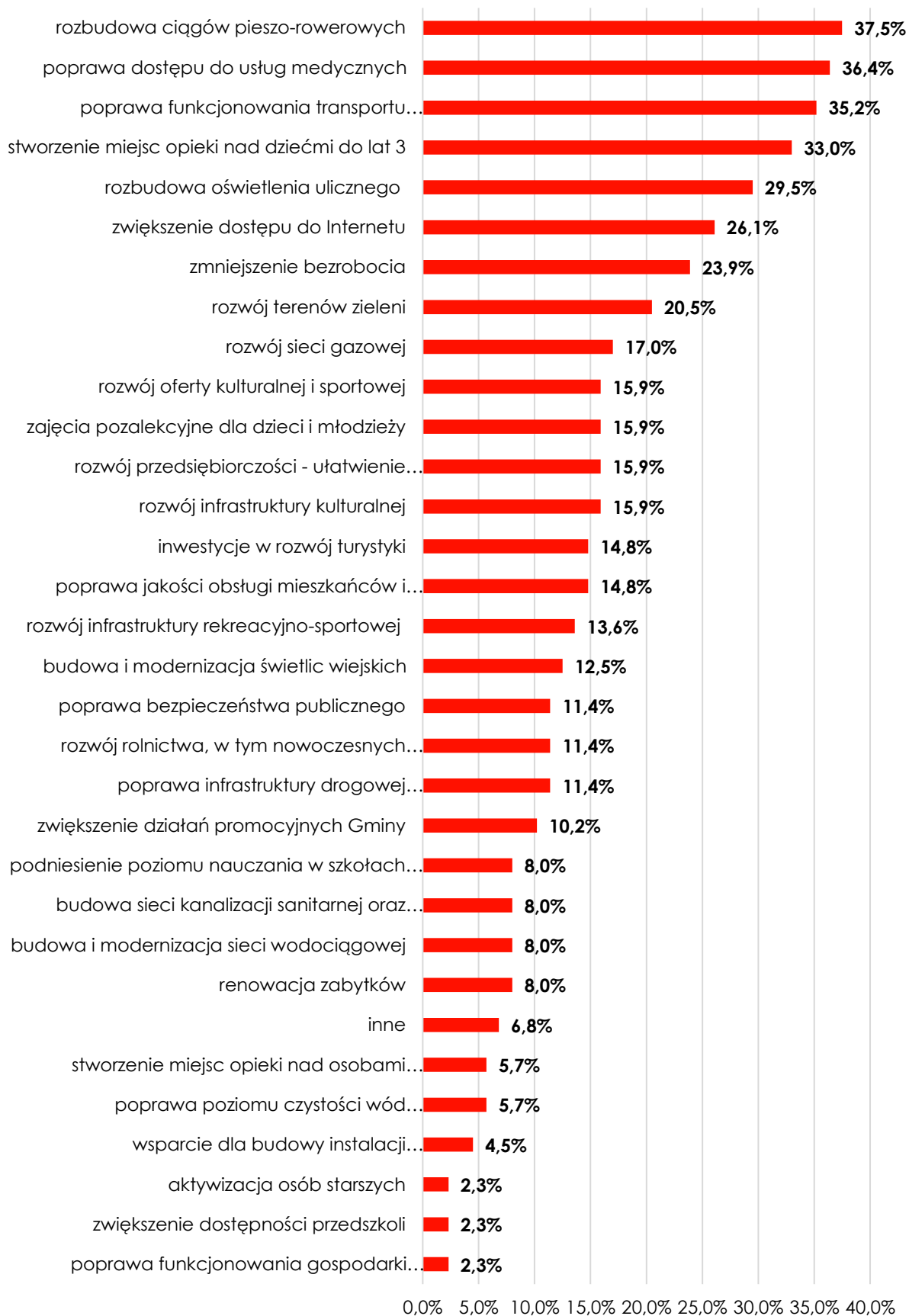
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: **rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych** (37,5% odpowiedzi) oraz **poprawa dostępu do usług medycznych** (36,4% odpowiedzi). Kolejną najczęściej wskazywaną odpowiedzią była **poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego** – aspekt ten zdobył 35,02% wszystkich odpowiedzi. Za istotny priorytet w dalszym rozwoju Gminy, mieszkańcy uznali także **stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3** (33% odpowiedzi). Ankietowani uważali również, że istotnymi aspektami w rozwoju Gminy jest również **rozbudowa oświetlenia ulicznego** (29,5% odpowiedzi) oraz **zwiększenie dostępu do Internetu** (26,1% odpowiedzi). Pozostałe priorytety rozwoju zdobyły mniej niż 25% wszystkich odpowiedzi, co przedstawione zostało na rycinie poniżej.

W ankiecie zapytano również, co według respondentów powinno być wizytówką Gminy Boniewo. Było to pytanie otwarte, a więc ankietowani mieli możliwość samodzielnego zaproponowania odpowiedzi. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się propozycje:

- walory środowiska przyrodniczego Gminy,
- dobrze rozwinięta baza nowoczesnych obiektów sportowych,
- wysoka jakość infrastruktury technicznej, w tym dróg gminnych,
- dobra dostępność podstawowych usług na terenie Gminy.

Ryc. 6. Liczba wskazań respondentów na wybrane priorytety rozwojowe

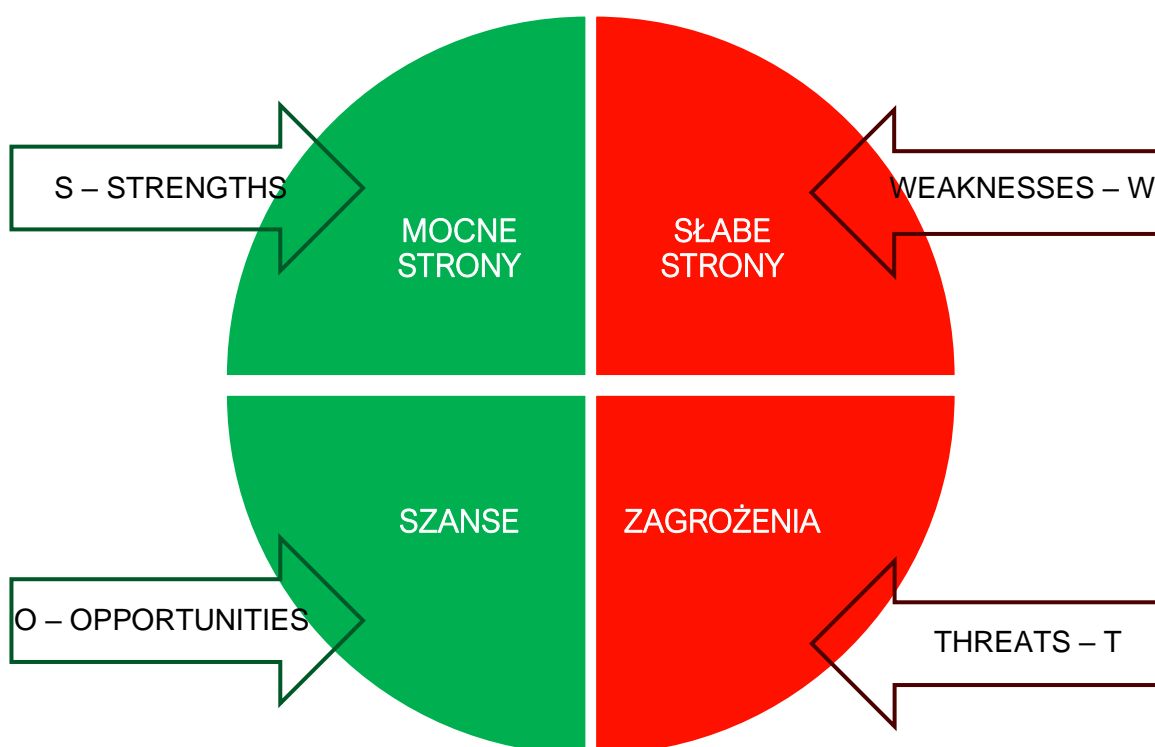
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. Pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto, dzięki analizie SWOT, można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Analizę SWOT dla Gminy Boniewo opracowano bazując na:

- 1) Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Boniewo oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy w Boniewie, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 2) wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy *Strategii*;
- 3) materiale wypracowanym podczas wywiadu pogłębionego.

Analizę SWOT dla Gminy Boniewo przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry stan gminnej sieci drogowej, która umożliwia mieszkańcom sprawne i bezpieczne przemieszczanie się po jej terenie; • Dobrze funkcjonujący zbiorowy transport autobusowy, który obsługuje najważniejsze miejscowości gminne, tym samym stwarzając możliwości transportowe dla osób nieposiadających samochodu osobowego; • Na terenie Gminy nie występują powierzchniowe i punktowe formy ochrony przyrody, które mogłyby ograniczać realizację nowych inwestycji; • Zadawalająca dostępność usług podstawowych pozytywnie wpływa na jakość życia mieszkańców Gminy; • Gmina Boniewo charakteryzuje się sprzyjającymi warunkami do rozwoju rolnictwa na swoim terenie; • Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, a w szczególności sieć wodociągowa, korzystnie wpływa na jakość życia mieszkańców; • Gmina prowadzi kompleksowe działania z zakresu rozwoju technologii OZE, które przyczyniają się do dywersyfikacji lokalnego miksu energetycznego; • Wysoka skuteczność Gminy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych pozytywnie wpływa na liczbę realizowanych na jej terenie inwestycji; • Gmina charakteryzuje się bogatą bazą wysokiej jakości obiektów rekreacyjno-sportowych, których wykorzystanie umożliwia aktywne spędzanie wolnego czasu; • Gmina posiada kompleksową ofertę wsparcia dla seniorów, których liczba sukcesywnie wzrasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska dostępność komunikacyjna Gminy względem Bydgoszczy i Torunia ogranicza możliwości korzystania jej mieszkańców z usług wyższego rzędu; • Położenie Gminy w strefie występowania susz oraz stepowienia gleb, które negatywnie wpływają na środowisko przyrodnicze; • Niski odsetek pokrycia terenu Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego niekorzystnie wpływa na kształtowanie ładu przestrzennego; • Rozporozszona zabudowa mieszkaniowa w Gminie ogranicza rozwój sieci kanalizacyjnej oraz gazowej; • Niewystarczająca promocja walorów Gminy obniża poziom jej konkurencyjności względem gmin sąsiednich; • Niska dywersyfikacja lokalnego rynku pracy, który nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców Gminy i przyczynia się do wysokiego poziomu bezrobocia; • Budżet Gminy kształtowany jest przez dotacje i subwencje, co niekorzystnie wpływa na jej samodzielność finansową; • Brak podmiotu koordynującego i świadczącego różnorodną ofertę spędzania czasu wolnego dla dorosłych i młodzieży, co ogranicza możliwości ich aktywizacji; • Na terenie Gminy postępują niekorzystne zmiany demograficzne, których rezultatem jest sukcesywny odpływ ludzi młodych; • W Gminie nie ma placówek świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3, co utrudnia młodym rodzicom szybszy powrót na rynek pracy.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pojawienia się nowych perspektyw rozwojowych wraz z rozwojem miasta Włocławka, które stanowi regionalny ośrodek wzrostu; • Wykorzystanie walorów przyrodniczych Gminy w celu stworzenia kompleksowej oferty rekreacyjnej dla jej mieszkańców; • Dobre warunki do rozwoju rolnictwa mogą w przyszłości stanowić podstawę rozwoju gospodarczego Gminy; • Rozwój i modernizacja istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej, w tym budowa przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków oraz modernizacja oczyszczalni wielorodzinnych, które umożliwią poprawę stanu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy; • Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 dająca możliwości pozyskiwania środków na rozwój Gminy Boniewo; • Reforma planowania przestrzennego wymuszająca konieczność opracowania planu ogólnego, co przyczyni się do lepszego gospodarowania przestrzenią w Gminie; • Trendy społeczne związane z aktywizacją seniorów, które umożliwiają osobom starszym czynny udział w życiu społecznym, co pozytywnie wpływa na ich dobrostan; • Zwiększająca się świadomość ekologiczna oraz coraz silniejsze postawy przyjazne środowisku wśród mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiające się niekorzystne trendy demograficzne skutkujące dalszym odpływem mieszkańców i starzeniem się społeczeństwa; • Rosnąca przewaga dużych ośrodków miejskich w zakresie jakości życia, dostępności usług, wysokości wynagrodzeń itp., powodująca zmniejszanie liczby młodych ludzi w Gminie; • Spadek opłacalności produkcji rolniczej, który może ograniczać wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy; • Pogarszający się stan środowiska przyrodniczego oraz zmiany klimatyczne, który doprowadzą do pogorszenia warunków przyrodniczych w Gminie; • Zagrożenia związane z kryzysami międzynarodowymi i globalnymi oraz sytuacja polityczna na świecie (konflikty zbrojne, uchodźcy), które mają bezpośredni wpływ na sytuację gospodarczą w kraju.

**CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU
GMINY BONIEWO**

1. Misja i wizja

Podczas prac nad kompleksowym dokumentem, jakim jest **Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034**, dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. W badaniu uwzględniono zarówno mocne strony, które mogą stanowić fundament do dalszych działań rozwojowych, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i wypracowania rozwiązań. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Boniewo na kolejne lata, gwarantując racjonalne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

Misja jest elementem strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie: *co jest naszym priorytetem?*

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Boniewo** brzmi następująco:

Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy poprzez efektywne wykorzystywanie lokalnych zasobów i potencjałów rozwojowych

Z kolei **wizja** gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym lokalny samorząd powinien zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej.

Innymi słowy **wizja** jest obrazem gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Boniewo w perspektywie strategicznej, zmienianej poprzez realizację przyjętych kierunków działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja gminy:

- obrazuje stan docelowy gminy w 2034 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Boniewo brzmi następująco:

W 2034 roku Gmina Boniewo jest gminą bezpieczną i nowoczesną, oferującą swoim mieszkańcom atrakcyjne warunki życia i pracy, wykorzystującą swój potencjał gospodarczy, a także dbającą o walory środowiska przyrodniczego.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Boniewo, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej operacyjne), które zawierają kierunki działań do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawę realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego.

Poniżej przedstawione zostały opracowane cele strategiczne:

CEL I	CEL II	CEL III
PRZYJAZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ WYPOSAŻONA W NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĘ	GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBACH ORAZ POTENCJAŁACH	AKTYWNA, WYKSZTAŁCONA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ

Cel I: Przyjazna i bezpieczna przestrzeń wyposażona w nowoczesną infrastrukturę

Cel strategiczny w wymiarze przestrzennym zakłada, że w przyszłości Gmina Boniewo stanie się miejscem, które charakteryzować się będzie racjonalnie prowadzoną polityką przestrzenną, rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz zdolnością do skutecznego reagowania na postępujące zmiany klimatyczne. Wymiar przestrzenny funkcjonowania jednostek terytorialnych to kilka obszarów ściśle ze sobą powiązanych i przenikających się. Aby zrealizować wyznaczony cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do 3 celów operacyjnych.

Pierwszy cel operacyjny (1.1 Funkcjonalna, bezpieczna i zrewitalizowana przestrzeń) poświęcony został obszarowi związanemu z prowadzoną przez Gminę Boniewo polityką przestrzenną. Wśród zaproponowanych kierunków działań wskazano m.in. ukończenie prac nad Planem Ogólnym, który stanowić będzie podstawowe narzędzie umożliwiające efektywne gospodarowanie przestrzenią w Gminie poprzez wyznaczenie terenów do rozwoju funkcji mieszkaniowej oraz terenów do rozwoju OZE. Zakłada się również opracowanie nowych i aktualizację istniejących już miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowić będą narzędzie umożliwiające m.in. uporządkowanie gminnej sieci osadniczej. W ramach wyznaczonego celu operacyjnego zakłada się również sukcesywne zwiększanie funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych w Gminie, a także rozbudowę gminnego systemu monitoringu wizyjnego. Podjęte działania umożliwią efektywnie gospodarować przestrzenią w Gminie, co w przyszłości przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz poczucia ich bezpieczeństwa.

Drugi cel operacyjny (1.2 Dostępna i nowoczesna infrastruktura techniczna) związany jest z rozwojem dostępnej i nowoczesnej infrastruktury technicznej na terenie Gminy Boniewo. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną jednostek samorządu terytorialnego, dlatego istotnym jest jej ciągłe modernizowanie oraz rozbudowywanie. Wśród zaproponowanych kierunków działań wskazano m.in. rozwój gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej poprzez jej przebudowę, a także modernizację wielorodzinnych oczyszczalni ścieków oraz budowę studni głębinowej. Zakłada się również dalszą rozbudowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych, a także współpracę z Powiatowym Zarządem Dróg we Włocławku w celu modernizacji dróg powiatowych. Realizacja wskazanych kierunków działań pozytywnie przyczyni się do podniesienia poczucia bezpieczeństwa drogowego mieszkańców Gminy.

Ostatni cel operacyjny (1.3 Adaptacja do zmian klimatu i ochrona walorów przyrodniczych) poświęcony został ochronie walorów przyrodniczych Gminy oraz adaptacji do zmian klimatu. Kluczowym kierunkiem działań w realizacji polityki środowiskowej Gminy Boniewo będzie wdrażanie rozwiązań, które umożliwią zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w celu przeciwdziałania zjawisku stepowienia gleb. Istotnym będzie również wdrażanie nowoczesnych rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, a także dalszy rozwój OZE, których wykorzystanie przyczyni się do dywersyfikacji lokalnego miksu energetycznego. W ramach wyznaczonego celu operacyjnego zakłada się również kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej, w tym Szkoły Podstawowej w Boniewie, wymianę źródeł ciepła w budynku szkoły oraz gospodarstwach indywidualnych, instalacje urządzeń OZE oraz prowadzenie działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy. Realizacja wyznaczonych kierunków działań przyczyni się do poprawy jakości środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Boniewo.

CEL I: PRZYJAZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ WYPOSAŻONA W NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĘ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1 Funkcjonalna, bezpieczna i zrewitalizowana przestrzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjęcie Planu Ogólnego Gminy Boniewo stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, • wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, • Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, • Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne, • Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych poprzez ich odpowiednie zagospodarowanie, • Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej, • Współpraca z jednostkami OSP w celu ich doposażenia, a także remont oraz termomodernizacja świetlic OSP. 	<p>Efektywnie zagospodarowania przestrzeń, która przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i poczucia ich bezpieczeństwa.</p> <p>Poprawa ładu przestrzennego na terenie Gminy oraz zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa), • Liczba zaktualizowanych i nowo opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.), • Powierzchnia wyznaczonych stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE (ha), • Liczba zrealizowanych działań na rzecz poprawy funkcjonalności przestrzeni publicznych (szt.), • Liczba zamontowanych punktów monitoringu wizyjnego (szt.), • Ilość środków finansowych przeznaczonych na termomodernizację świetlic OSP (zł).

1.2 Dostępna i nowoczesna infrastruktura techniczna

- Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie Gminy,
- Kontynuacja wsparcia mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- Rozbudowa, przebudowa i modernizacja gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej,
- Budowa studni głębinowych w Osieczu Małym i Żurawicach,
- Rozbudowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych,
- Utworzenie ścieżki rowerowej na trasie dawnej kolejki wąskotorowej,
- Utworzenie ścieżki rowerowej na trasie Boniewo – Arciszewo w ciągu drogi powiatowej,
- Współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg we Włocławku w celu rozbudowy, przebudowy i modernizacji dróg powiatowych,
- Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy.

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie im dostępu do nowoczesnej infrastruktury technicznej.

Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy na skutek rozwoju infrastruktury sieciowej.

Poprawa bezpieczeństwa drogowego mieszkańców Gminy poprzez modernizację sieci drogowej.

Umożliwienie mieszkańcom korzystania z dobrej jakości Internetu szerokopasmowego.

Rozwój alternatywnych środków transportu oraz poprawa jakości powietrza ze względu na zwiększenie ruchu rowerowego.

- Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.),
- Długość rozbudowanej, przebudowanej i zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km),
- Liczba wybudowanych studni głębinowych (szt.),
- Długość wybudowanych i wyremontowanych dróg gminnych (km),
- Długość dróg z utwardzoną powierzchnią (km),
- Długość wybudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych (km),
- Długość wybudowanych i wyremontowanych chodników (km),
- Długość wybudowanych i wyremontowanych ścieżek rowerowych (km),
- Liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego na energooszczędne (szt.),
- Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego (%).

1.3 Adaptacja do zmian klimatu i ochrona walorów przyrodniczych

- Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód,
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury,
- Wdrażanie rozwiązań na rzecz przeciwdziałania stepowieniu gleb,
- Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w szczególności świetlic wiejskich, świetlic OSP oraz budynku Szkoły Podstawowej w Boniewie wraz z wymianą źródeł ciepła,
- Kontynuacja działań mających na celu rozwój OZE na terenie Gminy Boniewo,
- Wsparcie mieszkańców w wymianie przestarzałych źródeł ciepła,
- Rozwijanie świadomości ekologicznej oraz promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców.

Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez m.in. bardziej efektywne gospodarowanie zasobami wodnymi.

Ograniczenie zjawiska stepowienia gleb.

Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy.

Wzrost wykorzystania i zastosowania technologii OZE.

- Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych (szt.),
- Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury (szt.),
- Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz przeciwdziałania stepowieniu gleb (szt.),
- Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.),
- Liczba wymienionych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (szt.),
- Liczba akcji i przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców (szt.).

CEL II: Gospodarka oparta na lokalnych zasobach oraz potencjałach

Zdefiniowany w wymiarze gospodarczym cel strategiczny wskazuje, że Gmina Boniewo powinna opierać swój wzrost gospodarczy na lokalnych zasobach oraz potencjałach, które stanowią m.in. bardzo dobre warunki do rozwoju działalności rolniczej. W przyszłości Gmina dążyć będzie do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości na swoim terenie oraz poszerzania kwalifikacji zawodowych swoich mieszkańców, co przyczyni się m.in. do zmniejszenia poziomu bezrobocia. W odpowiedzi na zdiagnozowane wyzwania w sferze gospodarczej zaplanowano 2 cele operacyjne, które przedstawione zostały w tabeli na następnych stronach.

Podstawowym kierunkiem działań w ramach pierwszego celu operacyjnego (2.1 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców) jest podjęcie działań w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz utworzenia nowych miejsc pracy na terenie Gminy Boniewo. Dodatkowo zakłada się zacieśnienie współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami i samorządem oraz podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku Gminy Boniewo jako miejsca atrakcyjnego dla rozwoju działalności gospodarczej. W przyszłości Gmina będzie również dążyć do utworzenia terenów inwestycyjnych na swoim obszarze. Podjęcie wskazanych kierunków działań przyczyni się do zwiększenia wpływów budżetowych Gminy oraz umożliwi kompleksowe wykorzystanie oraz wzmocnienie jej potencjału gospodarczego.

Drugi cel operacyjny (2.2 Wzmocnienie potencjału dla rozwoju nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa) poświęcony został wzmocnieniu potencjału Gminy Boniewo dla rozwoju nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa. Ze względu na swoje położenie Gmina charakteryzuje się bardzo dobrymi warunkami do uprawy roślin i zbóż, dlatego istotnym jest podjęcie działań w zakresie wspierania zlokalizowanych na jej terenie gospodarstw rolnych. W wyniku realizacji wyznaczonego celu zakłada się podjęcie działań w zakresie rozwoju przemysłu przetwórczego oraz organizacji cyklicznych szkoleń branżowych dla rolników. Gmina prowadzić będzie również aktywną promocję lokalnych produktów rolnych poprzez uczestnictwo w różnych wydarzeniach odbywających się na terenie powiatu włocławskiego. Gmina będzie również kontynuować działalność istniejącego już stanowiska doradczego dla rolników. Realizacja drugiego celu operacyjnego umożliwi w przyszłości pełne wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy oraz stworzenie przewag konkurencyjnych.

CEL II: GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBACH ORAZ POTENCJAŁACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.1 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie działań w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz utworzenia nowych miejsc pracy na terenie Gminy, • Wsparcie osób bezrobotnych w powrocie na rynek pracy, • Rozwój i zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami, • Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego do rozwoju działalności gospodarczej, • Podjęcie współpracy z podmiotami zewnętrznymi umożliwiającymi organizację szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców, • Podjęcie kompleksowego zakresu działań, który umożliwi utworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy. 	<p>Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie Gminy.</p> <p>Wzrost poziomu przedsiębiorczości oraz napływ kapitału inwestycyjnego.</p> <p>Promocja Gminy jako miejsca atrakcyjnego do lokalizacji działalności gospodarczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%), • Udział dochodów z tytułu podatku CIT (%), • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy (szt.), • Liczba nowych inwestorów na terenie Gminy (szt.), • Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców (szt.), • Powierzchnia utworzonych terenów inwestycyjnych (ha).
<p>2.2 Wzmacnianie potencjału dla rozwoju nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu dla przedsiębiorstw przetwórczych, • Wspieranie działań z zakresu sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych, tzw. sprzedaż „u źródła”, • Podjęcie działań w zakresie rozwoju przemysłu przetwórczego na terenie Gminy, • Wsparcie lokalnych producentów rolnych poprzez m.in. współorganizację cyklicznych szkoleń branżowych, 	<p>Wykorzystanie endogenicznych potencjałów Gminy dla rozwoju sektora rolniczego i przetwórstwa spożywczego.</p> <p>Stworzenie przewag konkurencyjnych dla rozwoju ekologicznego i nowoczesnego rolnictwa.</p> <p>Promocja produktów lokalnych Gminy w regionie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsięwzięć podjętych na rzecz zaopatrzenia rolników w niezbędne surowce (szt.), • Liczba utworzonych miejsc sprzedaży produktów rolnych (szt.), • Liczba powstałych przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem

	<ul style="list-style-type: none"> • Zrzeszenie grup producentów żywności w celu prowadzenia wspólnych negocjacji warunków sprzedaży, • Kontynuacja wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej, • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń dla rolników z zakresu nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa, • Promocja lokalnych produktów rolnych w regionie poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach odbywających się na terenie powiatu włocławskiego, • Kontynuacja działalności stanowiska doradztwa dla rolników. 		<p>spożywcym na terenie Gminy (szt.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilość odebranych od rolników odpadów z działalności rolniczej (Mg), • Liczba przeprowadzonych szkoleń branżowych dla rolników (szt.), • Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych lokalnych produktów rolnych (szt.).
--	---	--	--

CEL III: Aktywna, wykształcona i zintegrowana społeczność

Cel strategiczny w obszarze społecznym zakłada, iż Gmina Boniewo będzie dobrym miejscem do życia dla wszystkich mieszkańców, a rozwinięta oferta społeczna, kulturalna, edukacyjna i zdrowotna spełni oczekiwania interesariuszy z różnych grup, charakteryzujących się odmiennymi potrzebami i oczekiwaniami. Realizacja celu strategicznego możliwa będzie poprzez realizację kierunków działań przypisanych do 3 celów operacyjnych, które przedstawione zostały w tabeli na następnych stronach.

Pierwszy cel operacyjny (3.1 Bogata oferta kulturalno-sportowa i rekreacyjna realizowana na nowoczesnych obiektach) poświęcony został rozwojowi oferty aktywnego spędzania wolnego czasu dla wszystkich grup społecznych. Oferta ta realizowana będzie w oparciu o istniejące oraz nowe obiekty, które charakteryzują się wysoką jakością oraz dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami. Istotnym kierunkiem działań jest powołanie gminnego podmiotu, który będzie odpowiedzialny za koordynację wydarzeń oferowanych mieszkańcom Gminy Boniewo. Ponadto, zauważa się konieczność dalszego wspierania i zaangażowania organizacji pozarządowych, których działalność przyczynia się aktywizacji oraz integracji różnych grup społecznych. Realizacja pierwszego celu operacyjnego umożliwi stworzenie zróżnicowanej i ciekawej oferty spędzania wolnego czasu, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej Gminy oraz poprawi jakość życia jej mieszkańców.

Drugi cel operacyjny (3.2 Wysokiej jakości usługi publiczne) skupia się na rozwoju świadczonych na terenie Gminy Boniewo usług społecznych oraz opieki zdrowotnej, które stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Wzmocnienie tego sektora możliwe będzie m.in. poprzez wdrożenie usług w zakresie rehabilitacji, włączenia społecznego oraz usług opiekuńczych i asystenckich. Zakłada się również rozszerzenie oferty Klubu Seniora w Osieczu Małym oraz w Łąkach Wielkich, a także Dziennego Domu Pobytu w Boniewie. Zakłada się również wspieranie inicjatyw lokalnych w postaci wolontariatu oraz dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb różnych grup społecznych. Należy również zaznaczyć, że pod względem demograficznym, w Gminie sukcesywnie wzrasta odsetek osób starszych, dlatego w przyszłości konieczne będzie rozszerzenie oferty skierowanej do seniorów.

Podstawą rozwoju jednostek jest wysoki poziom edukacji, czego dotyczy ostatni cel operacyjny (3.3 Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe oraz wysokiej jakości kształcenie i wychowanie). Jakość kształcenia ma wpływ nie tylko na przyszłość młodych mieszkańców, ale także na funkcjonowanie i rozwój gospodarczy Gminy. Filarami osiągnięcia wysokich wyników w nauce przez dzieci i młodzież są: dobra jakość infrastruktury szkolnej, wykształcona kadra nauczycielska oraz wdrażanie innowacyjnych metod nauczania. Nowoczesne szkoły to również miejsca bezpieczne, które zapewniają wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla dzieci i młodzieży.

CEL III: AKTYWNA, WYKSZTAŁCONA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1 Bogata oferta kulturalno-sportowa i rekreacyjna realizowana na nowoczesnych obiektach</p>	<ul style="list-style-type: none"> Wykup terenów zlokalizowanych przy Jeziorze Grójeckim w celu ich zagospodarowania w kierunku rekreacyjnym, Powołanie gminnego podmiotu odpowiedzialnego za koordynację i organizację działań z zakresu kultury oraz sportu, Modernizacja boiska sportowego w Boniewie, Budowa nowego budynku Biblioteki Publicznej, Termomodernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w place zabaw oraz siłownie zewnętrzne, Wdrożenie szerokiej oferty zajęć realizowanych w świetlicach wiejskich dla różnych grup mieszkańców, Remont i adaptacja pomieszczeń pałacu w Boniewie w celu utworzenia sali pamięci poległych w Bitwie pod Szczytnem, Utworzenie nowych miejsc rekreacji w miejscowościach Sułkówki i Anielin, Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej, Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej, Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej, Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych promujących lokalne dziedzictwo, walory przyrodnicze oraz produkty lokalne, 	<p>Szeroka, spójna oferta kulturalna i sportowa dostępna dla wszystkich mieszkańców Gminy.</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom możliwości aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia i rozwoju sportu.</p> <p>Zachęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach oraz promowanie lokalnej kultury i gospodarki.</p> <p>Wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz budowanie spójnej, zintegrowanej i rozwijającej się społeczności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia wykupionych i zagospodarowanych terenów przy Jeziorze Grójeckim (ha), Liczba powołanych podmiotów odpowiedzialnych za koordynację działań z zakresu kultury i sportu (szt.), Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.), Liczba świetlic wiejskich poddanych termomodernizacji (szt.), Liczba wdrożonych zajęć dodatkowych realizowanych w świetlicach wiejskich (szt.), Liczba nowo utworzonych miejsc rekreacji (szt.), Liczba odbywających się roku wydarzeń kulturalnych i sportowych (szt.).

	<ul style="list-style-type: none"> • Kultywowanie lokalnych tradycji i krzewienie tożsamości dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców. 		
3.2 Wysokiej jakości usługi publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, • Rozwój usług rehabilitacyjnych, w tym utworzenie centrum geriatry, • Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie, • Rozszerzenie oferty gminnych Klubów Seniora w Osieczu Małym oraz Łąkach Wielkich, a także Dziennego Domu Pobytu w Boniewie, • Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasoby komunalnego Gminy, • Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców Gminy, • Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii, • Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacja barier architektonicznych. 	<p>Poprawa jakości życia społeczeństwa jako całości oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo.</p> <p>Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom, w tym umożliwienie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, rozwoju i usamodzielnienia.</p> <p>Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat dostępnej oferty społecznej i medycznej.</p> <p>Zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia osobom przewlekle chorym, w tym dostępu do placówek medycznych dla osób niemobilnych.</p> <p>Zwiększenie efektywności, dostępności i wygody usług cyfrowych oferowanych dla interesariuszy Urzędu Gminy oraz innych instytucji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych usług społecznych z zakresu działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem (szt.), • Liczba nowych usług społecznych z zakresu usług opiekuńczych i asystenckich (szt.), • Liczba nowych usług w Klubie Seniora (szt.), • Liczba nowo powstałych Klubów Seniora (szt.), • Liczba utworzonych i zmodernizowanych mieszkań komunalnych (szt.), • Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu usług cyfrowych oraz z Internetu i nowoczesnych technologii (szt.), • Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.).

3.3 Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe oraz wysokiej jakości kształcenie i wychowanie

- Podnoszenie jakości nauczania w Szkole Podstawowej w Boniewie m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych w systemie nauczania oraz poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków UE oraz innych dostępnych źródeł,
- Utworzenie Klubu Malucha na terenie Gminy Boniewo,
- Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Boniewie wraz z wymianą źródeł ciepła oraz instalacją OZE,
- Zapewnienie oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży,
- Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce,
- Stosowanie wsparcia rozwoju kompetencji nauczycieli,
- Rozszerzenie zakresu opieki psychologicznej w Szkole Podstawowej w Boniewie,
- Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży,
- Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich.

Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzieży dzięki wyposażeniu placówek oświatowych w nowoczesną i bezpieczną bazę dydaktyczną.

Zapewnienie stojącej na dobrym poziomie, łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy.

Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.

Umożliwienie dalszego rozwoju poza podstawą programową uczniów szczególnie uzdolnionych.

- Liczba doposażonych obiektów szkolnych (szt.),
- Liczba dostępnych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.),
- Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (szt.),
- Liczba uczniów z trudnościami w nauce objętych systemem wsparcia (os.),
- Liczba zorganizowanych szkoleń dla nauczycieli (szt.),
- Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym (szt.),
- Liczba zorganizowanych zajęć z zakresu podnoszenia kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży (szt.),
- Liczba podejmowanych inicjatyw wolontariackich (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Boniewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Gmina Boniewo jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 77,57 km², co stanowi ok. 5,28% powierzchni całkowitej powiatu. Siedziba władz Gminy zlokalizowana jest w miejscowości Boniewo. Ponadto, Boniewo podzielona jest na 20 sołectw, w skład których wchodzi łącznie 30 miejscowości oraz wsi. Badana jednostka sklasyfikowana została jako gmina z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą, o czym świadczy struktura wykorzystania terenu – ok. 84,3% całkowitej powierzchni Gminy stanowią użytki rolne, a lasy zajmują ok. 5,6%.

Gminna sieć drogowa składa się wyłącznie ze szlaków lokalnych, tj. dróg powiatowych oraz dróg gminnych. Oznacza to, że przez jej teren nie przebiegają drogi o znaczeniu krajowym lub regionalnym. Należy jednak zaznaczyć, że w promieniu ok. 20 km od miejscowości Boniewo przebiegają drogi krajowe i Autostrada A1, a także drogi wojewódzkie. Gmina Boniewo nie posiada bezpośredniego dostępu do transportu kolejowego – przez jej teren nie przebiega żadna czynna linia kolejowa obsługująca ruch pasażerski lub tranzytowy. Uboga sieć szlaków sprawia, że Gmina charakteryzuje się umiarkowaną dostępnością względem najważniejszych ośrodków województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu włocławskiego.

Pod względem zabudowy Gmina Boniewo charakteryzuje się występowaniem zabudowy jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej, które koncentrują się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Na terenie Gminy zlokalizowane są dwie elektrownie wiatrowe, które znajdują się w miejscowościach Boniewo i Lubomin Leśny. Przez południową część badanej jednostki, w układzie wschód-zachód, przebiega ropociąg przesyłowy. Ponadto, w północnej części Gminy biegną dwie linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV. Dodatkowo, w północno-wschodniej części badanej jednostki występują udokumentowane złoża kopalin kredy jeziornej.

Na terenie Gminy nie występują żadne powierzchniowe lub punktowe formy ochrony przyrody. Należy jednak zaznaczyć, że tereny zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora pokopalnianego w północno-wschodniej części badanej jednostki objęte są szczególnym zagrożeniem powodzią. Tereny te sklasyfikowane zostały jako:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 1 000 lat (0,2%),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (1%),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (10%).

Na wskazanych obszarach obowiązują przepisy odrębne wynikające z ustawy Prawo wodne, które regulują sposób ich zagospodarowania.

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Boniewo
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Legenda

 Gmina Boniewo

System osadniczy

 ośrodek lokalny

System transportowy

 drogi powiatowe

 drogi gminne

 drogi wewnętrzne

 Niebieski Szlak Turystyczny
Lubomin Rządowy - Jezioro Grójeckie

Obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie krajowym

Gmina Boniewo nie wpisuje się w OSI identyfikowane na poziomie krajowym.

Polityka terytorialna oraz obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej identyfikowane na poziomie regionalnym

 Zgodnie z założeniami polityki terytorialnej województwa wynikających z poziomów hierarchicznych sieci osadniczej Gmina Boniewo przynależy do MOF Włocławska (poziom III) oraz OPPT Włocławka (poziom IV)

Infrastruktura techniczna

 elektrownie wiatrowe

 linie energetyczne wysokiego napięcia

 ropociąg przesyłowy

Pokrycie terenu

 grunty orme

 trwałe użytki zielone

 zarośla kosodrzewiny i krzaków

 ogrody działkowe i sady

 lasy

 wody powierzchniowe

 złoża naturalne

 zabudowa

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

 obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

 obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

 obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne:

 obszary zasobu gleb najwyższych klas

Obszary identyfikowane na poziomie regionalnym:

 peryferyjności transportowej

Planowane inwestycje

- modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków w Boniewie
 - termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Boniewie
 - utworzenie Klubu Malucha w Boniewie
 - wykup terenów otaczających Jezioro Grójeckie i zagospodarowanie ich na cele rekreacyjne
 - budowa studni głębinowych w Osieczu Małym i Żurawicach
 - utworzenie miejsc rekreacji w Anielinie i Sułkówku
 - utworzenie Klubu Seniora w miejscowości Osiecz Wielki
 - budowa nowego budynku Biblioteki Publicznej
 - remont i adaptacje pomieszczeń Pałacu w Boniewie na salę pamięci
 - modernizacja boiska sportowego w Boniewie
- planowane ścieżki rowerowe
- rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci drogowej
- modernizacja oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia sposób jego funkcjonowania i rozwoju do 2030 roku na podstawie zbioru podstawowych założeń, zasad i relacji. Dodatkowo określa ona niezbędne działania w przestrzeni społeczno-gospodarczej województwa. Koncepcja ta zawiera sześć podstawowych elementów, stanowiących ogólne ramy rozwoju regionu. Należą do nich:

- system przyrodniczy – obszary kluczowe ze względu na charakter walorów środowiskowych,
- system osadniczy – stymulowanie rozwoju obszarów i dziedzin funkcjonowania życia społecznego i gospodarczego,
- system transportowy – relacje transportowe o znaczeniu międzyregionalnym, międzynarodowym oraz sposób organizacji relacji wewnątrz wojewódzkich, w tym wskazanie dominującego środka transportu publicznego w relacji węzły powiatowe – stolice województwa,
- kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa – możliwość uruchomienia nowych procesów rozwojowych, znacząco zwiększających możliwości rozwoju województwa,
- zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej – obecność ograniczeń rozwojowych na tyle ważnych, że mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi województwa jako spójnemu systemowi społeczno-gospodarczemu,
- założenia polityki terytorialnej województwa – zbiór zasad, które dotyczą świadomego różnicowania polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym, w powiązaniu z hierarchią sieci osadniczej, na bazie miejskich obszarów funkcjonalnych. Formułują one metodę identyfikacji zasięgu przestrzennego poszczególnych obszarów różnicowania interwencji oraz dziedziny wsparcia dla poszczególnych kategorii obszarów.

System przyrodniczy:

Na terenie Gminy Boniewo nie występują obszary objęte powierzchniowymi formami ochrony przyrody. Ponadto, na terenie badanej jednostki nie stwierdzono występowania punktowych form ochrony przyrody.

System osadniczy:

Sieć osadniczą województwa kujawsko-pomorskiego tworzą 53 miasta dość równomiernie rozmieszczone w przestrzeni województwa, które koncentrują 59% mieszkańców regionu oraz 3 419 zamieszkiwanych miejscowości wiejskich. Województwo charakteryzuje się czytelną hierarchią jednostek osadniczych, w której identyfikuje się pięć głównych poziomów:

- Ośrodki stołeczne województwa – Bydgoszcz i Toruń,
- Ośrodki regionalne – Włocławek, Grudziądz, Inowrocław,
- Ośrodki powiatowe – Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło nad Notecią, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin,
- Ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe – Więcbork, Chełmża, Łasin, Strzelno, Nowe, Szubin,
- Ośrodki lokalne – pozostałe miasta, nie zaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin.

Zgodnie z przyjętą klasyfikacją, na terenie Gminy Boniewo wyróżnia się jeden ośrodek lokalny jakim jest miejscowość Boniewo, która zlokalizowana jest w jej centralnej części.

System transportowy:

Sieć drogową Gminy Boniewo tworzą wyłącznie szlaki o znaczeniu lokalnym, tj. drogi powiatowe o łącznej długości 29,7 km oraz drogi gminne o łącznej długości 156 km. Przez teren Gminy nie przebiegają zatem drogi wyższych klas (drogi ekspresowe, krajowe i wojewódzkie). Należy jednak zaznaczyć, że w promieniu ok. 20 km od miejscowości Boniewo przebiegają następujące szlaki o znaczeniu krajowym i regionalnym:

- Autostrada A1 (relacji Rusocin – Gorzyczki) wraz z węzłem Kowal, który położony jest ok. 20 km na wschód od miejscowości Boniewo,
- Droga krajowa nr 91 (relacji Gdańsk – Podwarpie) oraz droga krajowa nr 62 (relacji Strzelno – Siemiatycze),
- Droga wojewódzka nr 270 (relacji Brześć Kujawski – Koło), droga wojewódzka nr 269 (relacji Szczerkowo – Kowal) oraz droga wojewódzka nr 265 (relacji Brześć Kujawski – Gostynin).

Przez teren Gminy Boniewo nie przebiegają żadne czynne linie kolejowe.

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Zidentyfikowane poniżej dotyczą bądź zagadnień o szczególnie dużym znaczeniu regionalnym, bądź szczególnie dobrze eksponowanych w skali kraju, względnie impulsów nowych o spodziewanym na tyle dużym znaczeniu, że będą oddziaływać na rozwój w skali całego województwa lub znacznej jego części. Są to następujące zagadnienia:

1. Uczelnia badawcza – jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z faktu nadania Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu tytułu uczelni badawczej jako jednej z dziesięciu w kraju.
2. Strategiczne tereny inwestycyjne – jako narzędzie wykorzystania specyficznych uwarunkowań wybranych terenów inwestycyjnych do rozwoju gospodarczego regionu:
 - a. Centralny Park Inwestycyjny Dźwierzno – potencjalnie najbardziej atrakcyjny wielkoobszarowy teren inwestycyjny w skali kraju,
 - b. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny – ośrodek silnego rozwoju innowacyjności i wielodziedzinowej współpracy gospodarczej,
 - c. Brzeska Strefa Gospodarcza – ośrodek rozwoju gospodarczego w rejonie o stosunkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.
3. Makroobszary inwestycyjne – strefy rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.
4. Bydgoski Klaster Przemysłowy – krajowy lider branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw polimerowych.
5. Obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolnicza przestrzeń produkcyjna jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie produkcji żywności.

6. Toruń – obiekt Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO.
7. Chełmno – Pomnik Historii oraz ośrodek dziedzictwa historyczno-kulturowego.
8. Uzdrowiska: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój – jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie lecznictwa uzdrowiskowego.
9. Węzeł Logistyczny Bydgoszcz jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z przebiegu przez region multimodalnych międzynarodowych szlaków transportowych, umożliwiających powiązanie regionu z m.in. portami morskimi w Trójmieście.
10. Tramwaj metropolitalny relacji Bydgoszcz – Toruń jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy wynikającej z bliskiego położenia dwóch ośrodków regionalnych, umożliwiającej wykorzystanie i integrację łącznego potencjału tych miast.
11. Linia kolejowa Trzciniec – Port Lotniczy – Solec Kujawski jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności, wynikającej z możliwości zbudowania spójnego układu transportu kolejowego oraz powiązanie transportu kolejowego z lotniczym.

Północna część Gminy Boniewo sklasyfikowana została jako obszar zasobu gleb najwyższych klas, który stanowi jeden z kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa.

Projekty kluczowe, które zostały uznane za niezbędne do przyspieszenia rozwoju województwa:

Wykaz projektów kluczowych stanowi identyfikację przedsięwzięć, które zostały uznane za niezbędne dla powodzenia przyspieszenia rozwoju i w zakresie których Samorząd Województwa jest zdeterminowany do ich prowadzenia lub zabiegania o nie. Wykaz obejmuje projekty znane na etapie tworzenia „Strategii Przyspieszenia 2030+”. Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na terenie Gminy Boniewo nie zlokalizowano żadnych projektów kluczowych.

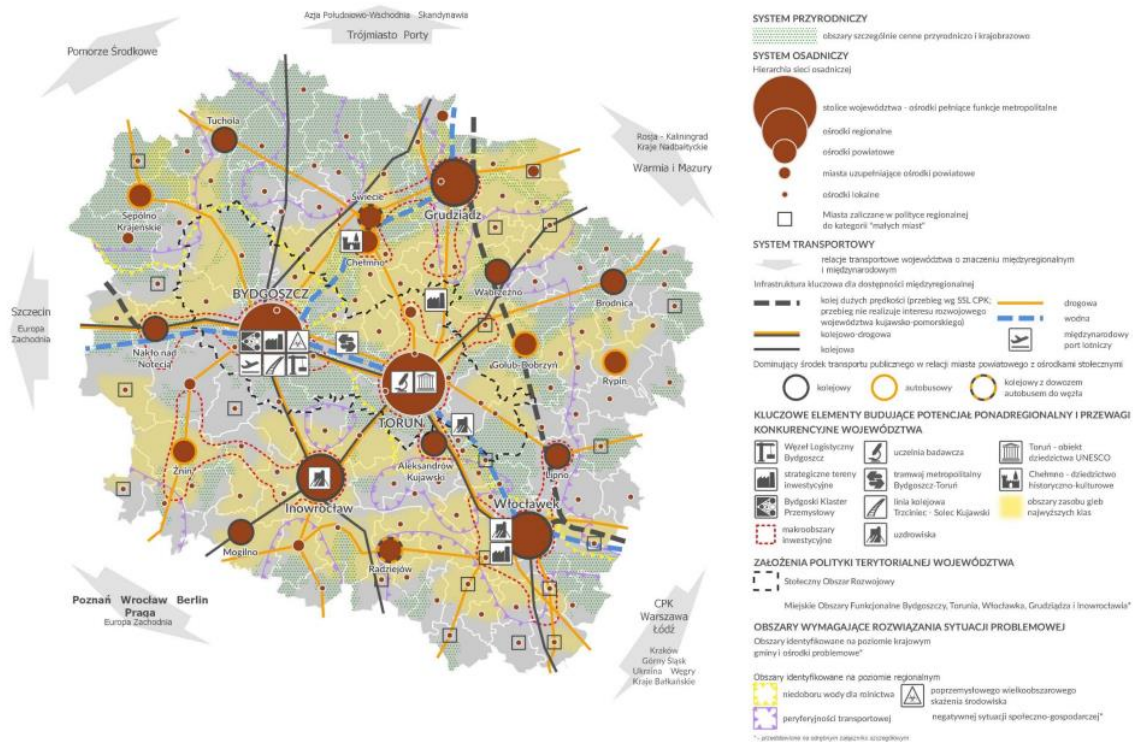
Założenia polityki terytorialnej województwa:

Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana będzie w ujęciu następujących poziomów:

- poziom służący rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym (realizowanych dla mieszkańców i obszaru całego województwa) i ponadregionalnym (tworzących relacje i powiązania międzyregionalne i międzynarodowe),
- (II) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz i Toruń) oraz (III) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław),
- (IV) poziom związany z miastami powiatowymi oraz obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie (za które na poziomie powiatowym należy uznać obszary powiatów), mający na celu przede wszystkim kształtowanie warunków dla wysokiej jakości życia (przede wszystkim w zakresie usług publicznych typowych dla poziomu powiatu) oraz konkurencyjności gospodarczej i rynków pracy na poziomie powiatów,
- (V) poziom dotyczący rozwoju na płaszczyźnie lokalnej, związany z inicjatywami oddolnymi realizowanymi w oparciu o liderów lokalnych (obszar objęty Lokalnymi

Strategiami Rozwoju), który odpowiada zasięgowi działania poszczególnych lokalnych grup działania (LGD).

Gmina Boniewo przynależy do MOF Włocławka (poziom III) oraz OPPT Włocławka (poziom IV).

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030
Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Strategia wojewódzka wyróżnia na poziomie krajowym dwa typy obszarów strategicznej interwencji (OSI): miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Gmina Boniewo nie zalicza się do żadnych OSI na poziomie krajowym. Na poziomie wojewódzkim zdefiniowano OSI takie jak:

- Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia,
- Miejski obszar funkcjonalny Włocławka,
- Miejski obszar funkcjonalny Grudziądza,
- Miejski obszar funkcjonalny Inowrocławia,
- OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą,
- OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- OSI obszarów peryferyjności transportowej,
- Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Gmina Boniewo włączona została do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka oraz Obszaru Strategicznej Interwencji obszarów peryferyjności transportowej.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (PZPW). W ramach zapisów zawartych w Planie, nadrzędnym celem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego jest zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców. W oparciu o ten cel główny wskazuje się następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodne jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym,
- przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu,
- modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju miast średnich, a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

Ponadto, PZPW pozycjonuje Gminę Boniewo pośród jednostek najniżej położonych w hierarchii sieci osadczej województwa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego określa następujące zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- podporządkowanie działalności gospodarczej wymogom ochrony zasobów i walorów przyrodniczych,
- zapewnienie spójności przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów województwa,
- objęcie szczególną ochroną przed zanieczyszczeniami zlewni rzek zasilających ujęcie wody pitnej dla ludności oraz zbiorników wód podziemnych,
- regulowanie stosunków wodnych preferując małą retencję,
- ograniczenie chemizacji rolnictwa na obszarach cennych przyrodniczo,
- zalesienie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa,
- wprowadzenie zalesień wzdłuż brzegów rzek oraz w zlewniach jezior na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo,
- przebudowa drzewostanów zgodna z warunkami siedliskowymi.

PZPW przyjmuje również następujące wytyczne z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,

- harmonijnego kształtowania krajobrazu kulturowego,
- dbałości o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych.

Zgodnie z Planem regionalny układ osadniczy kształtowany powinien być w oparciu o następujące zasady:

- zapewnienie pełnej obsługi mieszkańców przez wielofunkcyjny rozwój elementów regionalnego układu osadniczego, stosownie do ich pozycji w tym układzie,
- powstrzymanie dotychczas żywiołowego rozwoju procesów urbanizacyjnych na terenach kształtującej się aglomeracji bydgosko-toruńskiej,
- zapewnienie maksymalnej powierzchni czynnej biologicznie w procesie zabudowy, zwłaszcza na terenach podmiejskich,
- stymulowanie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego miast Bydgoszczy i Torunia jako biegunów najwyższej aktywności, innowacyjności społeczno-gospodarczej, generujących rozwój całego województwa,
- wzmocnienie funkcji metropolitalnych miast Bydgoszczy i Torunia do poziomu charakterystycznego dla zespołu osadniczego rangi Euroregionu,
- utrwalenie i rozwój funkcji regionalnych ośrodków równoważenia rozwoju miast: Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia,
- wzmocnienie funkcji ponadlokalnych Brodnicy i Tucholi,
- wykorzystanie w pierwszej kolejności terenów istniejącego zainwestowania i przeciwstawienie się dalszemu rozproszeniu zabudowy w poszczególnych jednostkach układu osadniczego.

Na mocy postanowień PZPW przyjmuje się następujące zasady prowadzenia rozwoju gospodarczego:

- działalności o niskim poziomie szkodliwości dla środowiska przyrodniczego,
- rodzajów produkcji ukierunkowanych na przetwórstwo lokalnych surowców rolnych, leśnych lub mineralnych,
- działalności o dużym zaawansowaniu technologicznym,
- dostosowywanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa,
- preferencji dla rozwoju gospodarstw towarowych,
- maksymalnego ograniczenia lokalizacji bezściółkowych ferm tuczu zwierząt mogących negatywnie oddziaływać na środowisko,
- preferencji dla rozwoju niekonwencjonalnych (alternatywnych) kierunków produkcji rolnej,
- preferencji dla rozwoju funkcji pozarolniczych gospodarstw rolnych (jako uzupełniającego źródła utrzymania ludności), zwłaszcza drobnej przedsiębiorczości, rzemiosła, usług i agroturystyki,
- eliminacji niekorzystnych skutków lokalizacji obecnych i planowanych obiektów turystycznych na środowisko przyrodnicze,

- preferencji dla lokalizacji obiektów ogólnodostępnych, całorocznych i wysoko standardowych,
- dostosowania skali inwestycji turystycznych do chłonności i pojemności turystycznej obszarów,
- podziału infrastruktury komunikacyjnej na nadrzędną i podstawową,
- poprawy parametrów technicznych i użytkowych infrastruktury komunikacyjnej adekwatnie do jej pozycji w układzie funkcjonalnym,
- spójności wojewódzkich sieci energetycznych z systemami krajowymi gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne województwa,
- przestrzegania przy projektowaniu zagospodarowania przestrzennego obowiązujących prawnie stref ochronnych towarzyszących ciągom i urządzeniom infrastruktury technicznej (sieciom elektroenergetycznym, gazociągom, rurociągom produktów naftowych itp.),
- przestrzegania przy projektowaniu infrastruktury ponadlokalnej napowietrznej i podziemnej zasad ochrony obowiązujących na obszarach parków krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu i rezerwatów przyrody,
- porządkowania gospodarki ściekowej w miastach i na obszarach wiejskich szczególnie narażonych na antropopresję,
- segregacji i utylizacji odpadów w zakładach w pełni dostosowanych do obowiązujących standardów technologii w tym zakresie, z preferencją dla składowisk grupowych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Gmina Boniewo włączona została do następujących obszarów funkcjonalnych:

1. Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych,
2. Obszar funkcjonalny Kujaw – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa.

Na mocy postanowień PZPW przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania dla Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych:

- Wyposażanie miast i miejscowości wiejskich w usługi publiczne zapewniające prawidłową obsługę ludności w zakresie sfery społecznej, gospodarczej i technicznej.
- Odnowa i kształtowanie centrów miast i miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji.
- Kształtowanie parametrów zabudowy z uwzględnieniem lokalnej tradycji, uwzględniających w szczególności: sytuowanie budynków, ich wielkość i proporcje, rodzaj materiałów, kolorystykę, kształty dachów.
- Kształtowanie przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości, projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności.
- Zapewnianie przestrzennych warunków dla rozwoju turystyki w oparciu o lokalne walory, tradycję, historię i postacie historyczne.

- Wskazywanie obszarów dla rozwoju funkcji produkcyjnej, magazynowej, usługowej w pierwszej kolejności w terenach brownfield.
- Ograniczanie możliwości zabudowy niezwiązanej z funkcją rolniczą na obszarach produkcji rolnej dla zachowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa.
- Dopuszczanie lokalizacji obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne uciążliwości dla mieszkańców, wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z poszanowaniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji.
- Kształtowanie systemów transportowych w sposób zapewniający dostępność do ośrodków powiatowych oraz integrację lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym.

Na mocy postanowień PZPW przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania dla Obszaru funkcjonalnego Kujaw – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa:

- Kształtowanie efektywnego systemu przeciwdziałania skutkom suszy zapewniającego niezbędne ilości wody dla rolnictwa - zwiększanie retencji wody na wodach płynących i urządzeniach melioracji szczególnych, stosowanie fitomelioracji.
- Zapewnienie przestrzennych warunków dla rozwoju kluczowych sektorów lokalnej gospodarki (przetwórstwa rolno-spożywczego) w oparciu o tereny przemysłowe oraz wyznaczenie nowych stref produkcyjno-składowych i usługowych.
- Kształtowanie rozwoju gospodarczego w kierunku przetwórstwa rolno-spożywczego, w oparciu o potencjał rolniczy, w tym tworzenie warunków dla rozwoju klastrów rolno-spożywczych.
- Zapewnianie w ośrodkach miejskich możliwości lokalizacji i rozwoju usług związanych z potrzebami działalności w zakresie produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego (m. in. Szkolnictwo zawodowe, laboratoria, instytucje okołobiznesowe).

Nadrzędnym dokumentem regulującym zasady zagospodarowania terenu na obszarze Gminy Boniewo jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo, które przyjęte zostało na mocy Uchwały nr XXIX/232/22 Rady Gminy Boniewo z dnia 17 maja 2022 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Analiza powyższych dokumentów, a także Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Boniewo, które przedstawiono poniżej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej

w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,

- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- zachowanie dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,
- objęcie ochroną zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony dziedzictwa kulturowego,
- harmonijne kształtowane krajobrazu kulturowego,
- dbałości o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,

- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy Boniewo,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w Planie Ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Boniewo nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,

- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej,

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,

- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub V i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy Boniewo należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,

- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najstabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Boniewo wyznaczony został na podstawie Programu Rewitalizacji dla Gminy Boniewo na lata 2017-2023, który uchwalono na mocy Uchwały nr XXIX/192/18 Rady Gminy Boniewo z dnia 14 maja 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcie Programu Rewitalizacji dla Gminy Boniewo na lata 2017-2023.

Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

W zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji:

- określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami gminnego programu rewitalizacji,
- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,

- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
- współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych.

Na terenie Gminy Boniewo nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Boniewo. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Spójność celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wyznaczone w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku cele strategiczne brzmią następująco:

1. Skuteczna edukacja;
2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo;
3. Konkurencyjna gospodarka;
4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko;
5. Spójne i bezpieczne województwo.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 ze Strategią rozwoju województwa kujawsko pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Tab. 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034
<p>Cel I: Skuteczna edukacja</p> <p>1.1. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania, 1.2. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach, 1.3. Kształtowanie środowiska edukacyjnego, 1.4. Rozwój szkolnictwa wyższego.</p>	<p>Cel III: Aktywna, wykształcona i zintegrowana społeczność</p> <p>3.3. Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe oraz wysokiej jakości kształcenie i wychowanie</p>
<p>Cel II: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo</p> <p>2.1. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, 2.2. Rozwój wrażliwy społecznie, 2.3. Zdrowie, 2.4. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe, 2.5. Sport i aktywność fizyczna.</p>	<p>Cel III: Aktywna, wykształcona i zintegrowana społeczność</p> <p>3.1. Bogata oferta kulturalno-sportowa i rekreacyjna realizowana na nowoczesnych obiektach 3.2. Wysokiej jakości usługi publiczne</p>
<p>Cel III: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>3.1. Odbudowa gospodarki po COVID-19, 3.2. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia, 3.3. Rozwój przedsiębiorczości, 3.4. Rozwój sektora rolno-spożywczego, 3.5. Rozwój turystyki, 3.6. Internacjonalizacja gospodarki, 3.7. Nowoczesny rynek pracy.</p>	<p>Cel II: Gospodarka oparta na lokalnych zasobach oraz potencjałach</p> <p>2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców 2.2. Wzmacnianie potencjału dla rozwoju nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa</p>
<p>Cel IV: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko</p> <p>4.1. Infrastruktura rozwoju społecznego, 4.2. Środowisko przyrodnicze, 4.3. Przestrzeń kulturowa, 4.4. Przestrzeń dla gospodarki, 4.5. Infrastruktura transportu, 4.6. Infrastruktura techniczna, 4.7. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne, 4.8. Potencjały endogeniczne.</p>	<p>Cel I: Przyjazna i bezpieczna przestrzeń wyposażona w nowoczesną infrastrukturę</p> <p>1.1. Funkcjonalna, bezpieczna i zrewitalizowana przestrzeń 1.2. Dostępna i nowoczesna infrastruktura techniczna 1.3. Adaptacja do zmian klimatu i ochrona walorów przyrodniczych</p>
<p>Cel V: Spójne i bezpieczne województwo</p> <p>5.1. Transport publiczny, 5.2. Cyfryzacja, 5.3. Bezpieczeństwo, 5.4. Współpraca dla rozwoju regionu.</p>	<p>Cel I: Przyjazna i bezpieczna przestrzeń wyposażona w nowoczesną infrastrukturę</p> <p>1.1. Funkcjonalna, bezpieczna i zrewitalizowana przestrzeń</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Zgodnie z hierarchią sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego, którą wyznaczono w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+, na terenie Gminy Boniewo znajdują się jeden ośrodek lokalny – miejscowość Boniewo. Ośrodki lokalne stanowią miasta (niezaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych) oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin. Odpowiadają one za stymulowanie rozwoju społecznego, związanego z koncentracją usług publicznych, należących do tzw. zadań własnych gmin oraz rozwoju gospodarczego i obsługi rolnictwa (co wynika z koncentracji podmiotów i instytucji działających na ich rzecz).

W przypadku tej kategorii ośrodków, działania w ramach kształtowania struktur i wzmacniania potencjału województwa powinny w szczególności polegać na:

- rozwoju potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych); szczególnego wsparcia wymaga rozwój zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwoju potencjału wsparcia rolnictwa,
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług należących do zadań własnych gmin – zwłaszcza z zakresu edukacji i kultury,
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług podstawowej opieki zdrowotnej, w tym także poszerzaniu ich oferty o poradnie specjalistyczne lub świadczenie zabiegów rehabilitacyjnych,
- rozwoju infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwoju usług społecznych, zwłaszcza opiekuńczych, stymulowaniu aktywności społecznej oraz rozwoju działalności mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom, ograniczaniu zjawiska wykluczenia, zapewnianiu wsparcia wytchnieniowego,
- rozwoju zagospodarowania służącego aktywności fizycznej i integracji, w tym zwiększania potencjału terenów zieleni, zwłaszcza pełniących rolę przestrzeni publicznych,
- rozwiązywaniu problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),
- rozwoju transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia.

Ryc. 9. Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Gmina Boniewo włączona została do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka, który stanowi III poziom polityki terytorialnej, dla którego szczególnie dedykowane kategorie interwencji to:

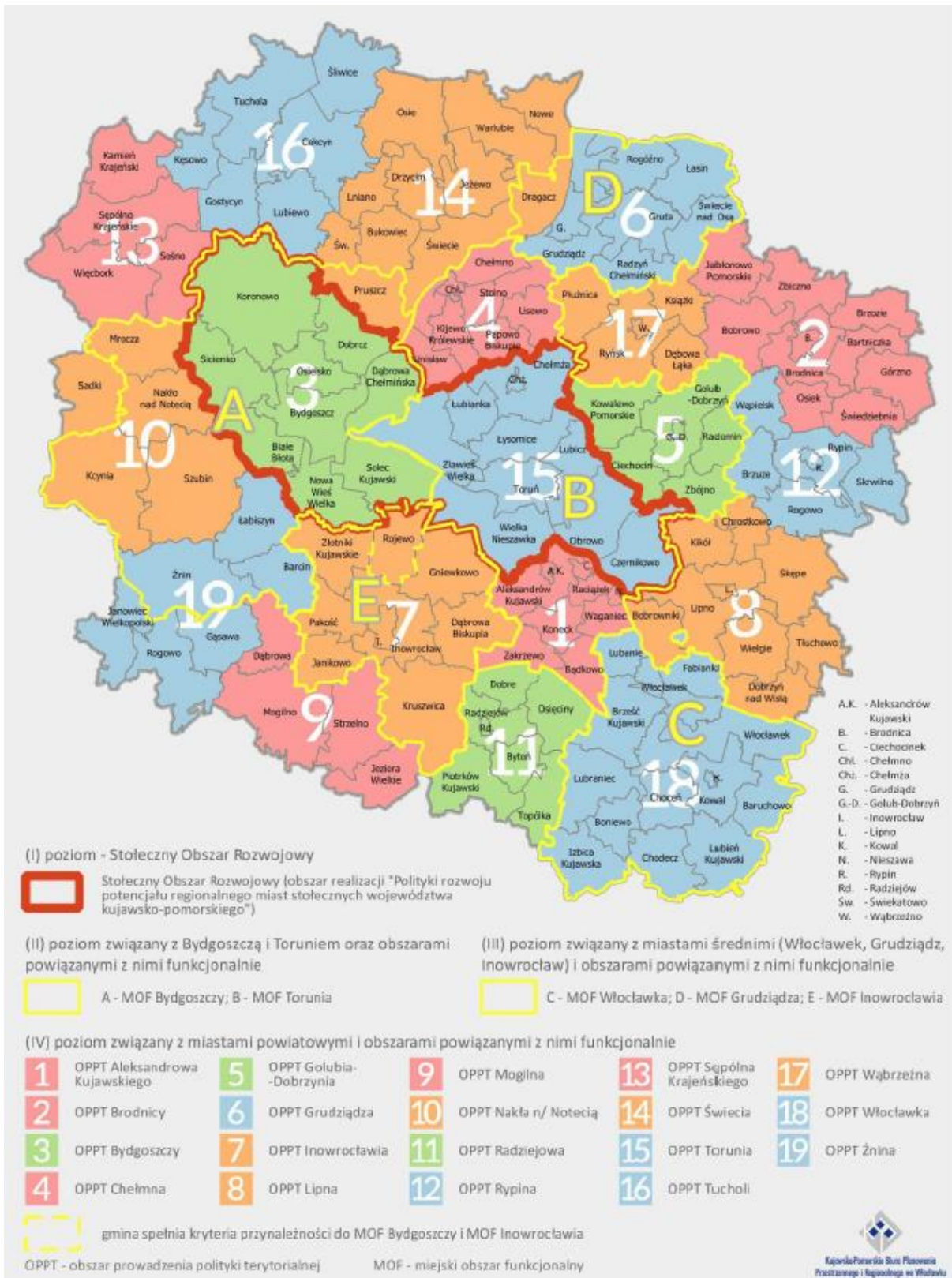
- rozwój potencjału gospodarczego - tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu, reindustrializacja, logistyka, rozwój istniejących,
- terenów inwestycyjnych lub w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie nowych (dotyczy projektów realizowanych wspólnie przez jst), zwiększanie potencjału turystycznego, rozwijanie rynków pracy o znaczeniu regionalnym,
- rozwój instytucji rozwoju społecznego (z zakresu edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu, pomocy społecznej) mających znaczenie ponadlokalne oraz znaczenie regionalne, a nieuwzględnionych w ramach poziomu (I) oraz nienależących do zadań poziomu (IV),

- projekty integrujące transportowo, infrastrukturalnie i funkcjonalnie gminy MOF z ośrodkami rdzeniowymi, w tym rozwój aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach miasto – obszary podmiejskie),
- rozwój miejskiego transportu publicznego w ośrodkach rdzeniowych,
- porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deglomeracja przemysłu z centrów miast i ze stref intensywnej zabudowy podmiejskiej).

Gmina Boniewo, ze względu na swoje położenie, klasyfikuje się również do OPPT Włocławka (obszaru prowadzenia polityki terytorialnej). Jest to IV poziom polityki terytorialnej, dla którego szczególnie dedykowane kategorie interwencji to:

- rozwój potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych), zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców – dotyczy zadań nierealizowanych w ramach poziomów (II) i (III),
- rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- poprawa możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze powiatowym/lokalnym – szkolnictwo ponadpodstawowe, zwłaszcza zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe artystyczne, edukacja dorosłych, poprawa jakości kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, specjalistyczna ochrona zdrowia (typowa dla poziomu powiatowego), edukacja przedszkolna, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, infrastruktura aktywizacji i włączenia społecznego, infrastruktura kultury o znaczeniu powiatowym,
- rozwój infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwiązywanie problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych i transportu spalinowego), ochrona przyrody i wzmacnianie bioróżnorodności,
- rozwiązywanie problemów społecznych w rejonach współwystępowania problemów pozaspółecznych (rewitalizacja),
- zwiększanie potencjału przestrzeni publicznych oraz koordynacja polityki przestrzennej, zwłaszcza w celu racjonalizacji gospodarowania przestrzenią, dla zapobiegania rozpraszania osadnictwa,
- wykorzystanie potencjałów endogenicznych, takich jak turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności,
- rozwój transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia,
- rozwój dróg rowerowych jako bezpiecznego dojazdu do placówek usługowych, miejsc pracy i węzłów przesiadkowych oraz niskoemisyjnej alternatywy dla innych rodzajów transportu,
- rozwój dróg rowerowych o charakterze rekreacyjnym i turystycznym, w tym zwłaszcza zapewniających dostępność i umożliwiających wykorzystanie walorów (przyrodniczych i kulturowych) stanowiących potencjały endogeniczne (rozwój funkcji turystycznej na bazie lokalnych potencjałów endogenicznych),

- wsparcie dla realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych w tym integracja systemów dla RLM liczących powyżej 10 tys. w relacjach miasta – obszary podmiejskie.

Ryc. 10. Poziomy polityki terytorialnej (dla poziomów I-IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT)

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Ryc. 11. Koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034* będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

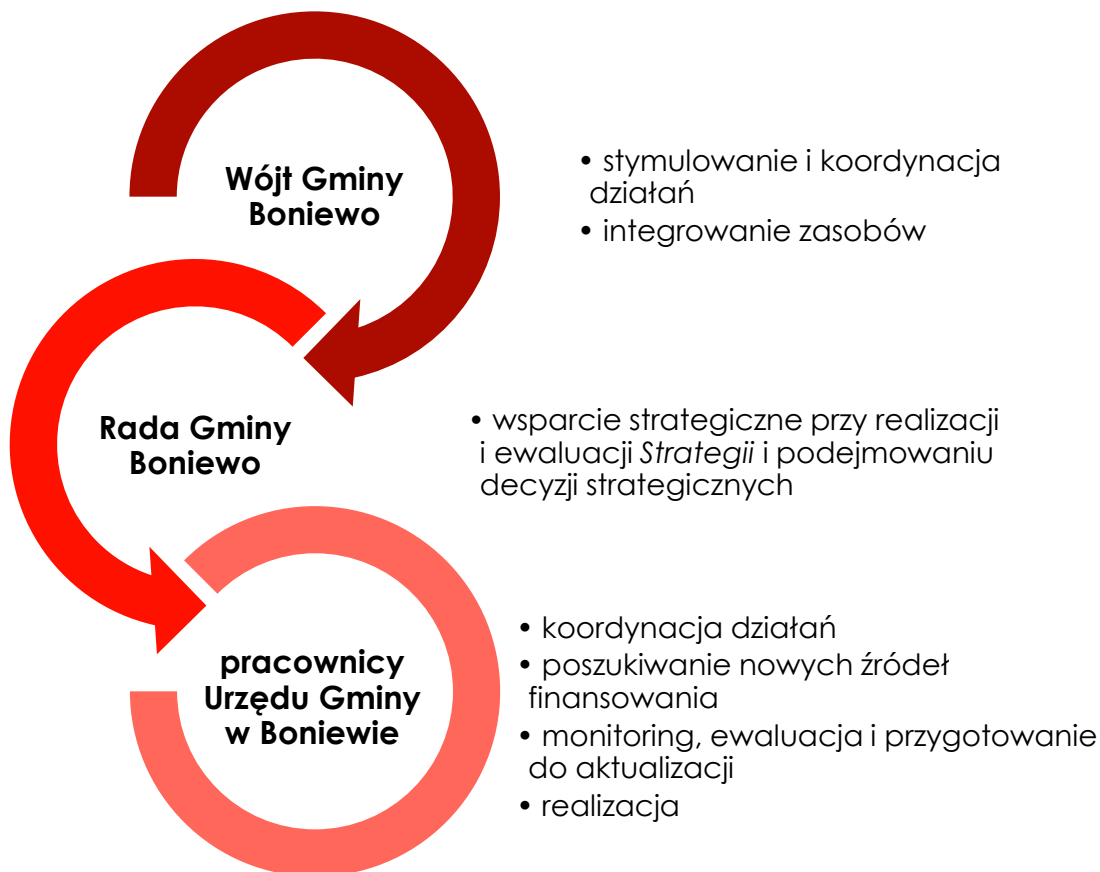
Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach 2025-2034. Jednym z elementów wdrażania niniejszej *Strategii* jest obowiązek pracowników Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji *Strategii* będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji *Strategii* odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Boniewo, Rada Gminy Boniewo oraz pracownicy Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. W celu zachowania nadrzędności oraz spójności *Strategii* wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów *Strategii* w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy *Strategii*.

Wdrażając *Strategię*, Gmina Boniewo będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina Boniewo będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych *Strategii* przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu wrocławskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą w miarę możliwości realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja *Strategii*

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także przeprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty *Strategii* będą monitorowane i opisywane w corocznym *Raporcie o stanie gminy*, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Tabela będzie zawierała przykładowe wskaźniki stopnia realizacji poszczególnych zadań. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia *Strategii* i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu *Strategii* zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2024 roku ewaluacja ex-ante (*Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Boniewo*). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania *Strategii*, w tym wielkości zaangażowanych

środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Boniewo oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania *Strategii*.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034* będą przestankami do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji *Strategii Rozwoju Gminy*, występuje do Rady Gminy Boniewo z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja *Strategii Rozwoju Gminy Boniewo* będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Boniewo na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w *Strategii*, stanowiących zarówno wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach **Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027**,
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe oraz krajowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: **Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027** będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie kujawsko-pomorskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie takie fundusze jak:

- EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- FS – Fundusz Spójności,

- o EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- o FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- o FENG – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- o FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- o FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- o PTFE – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- o FEPŻ – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- o programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Co istotne, Gmina Boniewo będzie miała również możliwość pozyskania funduszy w ramach Krajowego Planu Odbudowy 2021-2026. (KPO). KPO jest podstawą do wypłaty pieniędzy z unijnego Funduszu Odbudowy, a jego głównym celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowy.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację *Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034*. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, a także udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w *Strategii* realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy w Boniewie oraz jednostek organizacyjnych Gminy Boniewo.

Realizacja części zadań przewidzianych w *Strategii* wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem włocławskim oraz województwem kujawsko-pomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. zmiany systemu podatkowego. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela poniżej przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2024-2030 na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2030. W analizowanych latach łączne dochody Gminy wyniosą ponad 202,1 mln zł, z czego dochody z tytułu udziału

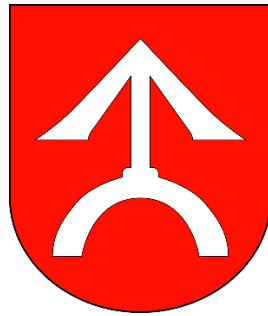
w podatku od osób fizycznych wyniosą ponad 10,1 mln zł, a podatku od nieruchomości ponad 13,6 mln zł. Z kolei łączne wydatki Gminy Boniewo wyniosą ponad 202,7 mln zł.

Tab. 9. Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii (zł)

Lata	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
2024	39 006 746,00	1 306 708,00	1 750 905,00	43 479 546,00
2025	29 506 061,00	1 380 210,00	1 849 393,00	28 783 043,00
2026	25 358 654,00	1 422 997,00	1 906 724,00	24 973 654,00
2027	25 992 619,00	1 458 572,00	1 954 392,00	25 607 619,00
2028	26 720 412,00	1 499 412,00	2 009 115,00	25 927 892,00
2029	27 415 143,00	1 538 397,00	2 061 352,00	26 715 143,00
2030	28 100 521,00	1 576 857,00	2 112 886,00	27 275 521,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XLVI/335/23 Rady Gminy Boniewo z dnia 18 grudnia 2023 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Boniewo na lata 2024-2030.

**Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej
Gminy Boniewo**

**Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Boniewo**

SPIS TREŚCI

METODOLOGIA BADAŃ	72
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	72
1.1. Informacje ogólne	72
1.2. Transport i łączność	74
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	76
1.4. Walory przyrodnicze	81
1.5. Walory historyczne	82
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	84
2.1. Gospodarka lokalna	84
2.2. Infrastruktura i środowisko	91
<i>Urządzenia sieciowe</i>	<i>91</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>94</i>
<i>Ochrona środowiska.....</i>	<i>95</i>
<i>Odnawialne źródła energii.....</i>	<i>96</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	98
<i>Wykonanie budżetu.....</i>	<i>98</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>102</i>
<i>Fundusze Europejskie 2014-2020.....</i>	<i>106</i>
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład.....</i>	<i>107</i>
<i>Potencjał inwestycyjny.....</i>	<i>108</i>
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	110
3.1. Demografia	110
3.2. Kapitał społeczny	113
<i>Przedszkola i żłobki.....</i>	<i>113</i>
<i>Szkoły</i>	<i>114</i>
<i>Kultura i sport</i>	<i>116</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne.....</i>	<i>118</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy.....</i>	<i>118</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	120

Metodologia badań

Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Dokument wskazuje na główne wyzwania rozwojowe stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w wyniku realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza rozpoznanie związków pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, mającymi kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu, jako całości. Z kolei ujęcie dynamiczne oznacza porównanie sytuacji Gminy Boniewo w określonym przedziale czasowym. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano lata 2018-2023 (o ile nie zaznaczono inaczej).¹

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Gminy w Boniewie, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto, przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy Boniewo. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS) mogą różnić się od informacji udostępnionych przez Urząd Gminy w Boniewie, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze.

W celu oceny stanu istniejącego Gminy Boniewo zastosowano metodę analizy porównawczej, w której Gmina Boniewo zestawiona została z grupą porównawczą. Kryterium doboru jednostek porównawczych było ich położenie na terenie powiatu włocławskiego, status gminy wiejskiej oraz zbliżona liczba mieszkańców do liczby osób zamieszkujących Gminę Boniewo w 2022 roku. Grupę porównawczą stanowią zatem takie jednostki jak: gmina Baruchowo, gmina wiejska Kowal oraz gmina Lubanie. W celu przeprowadzenia kompleksowej analizy wskaźnikowej wykorzystano również średnie wartości dla powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego.

Do przygotowania niniejszej Diagnozy wykorzystane zostały najaktualniejsze dla Gminy dane dostępne w momencie opracowywania dokumentu. Zebrane zatem informacje przedstawiają stan na rok 2023, o ile nie zaznaczono inaczej.

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Boniewo jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Siedziba władz gminnych zlokalizowana jest w miejscowości Boniewo, która stanowi główny ośrodek administracyjno-usługowy badanej jednostki. W 2022 roku Gminę zamieszkiwało 3 209 osób, co stanowiło ok. 3,9% wszystkich mieszkańców powiatu włocławskiego. W tym samym roku łączna powierzchnia badanej jednostki wyniosła ok. 77,57 km², co stanowiło ok. 5,28% powierzchni całkowitej powiatu.

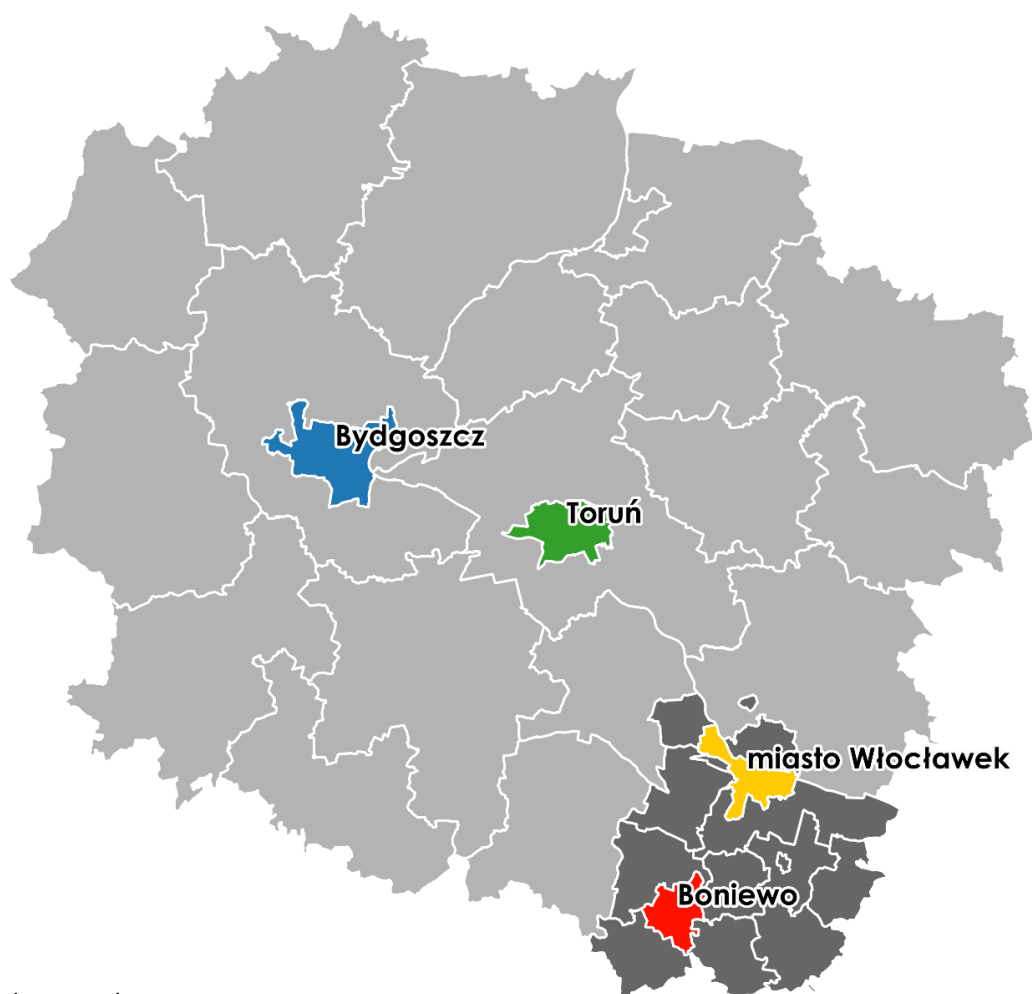
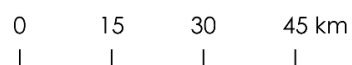
Gmina Boniewo graniczy:

- od północy i północnego-zachodu z gminą Lubraniec (pow. włocławski);
- od południa z gminami Izbica Kujawska i Chodecz (pow. włocławski);
- od wschodu z gminą Choceń (pow. włocławski).

Według „Klasyfikacji gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego” (Śleszyński Przemysław, Komornicki Tomasz, Instytut Geografii i Przestrzennego

¹ Analizie wskaźnikowej poddano lata 2018-2022, ponieważ w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy nie udostępnione zostały wszystkie dane Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2023.

Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego, Polska Akademia Nauk), Gmina Boniewo sklasyfikowana została jako gmina z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą.

Legenda

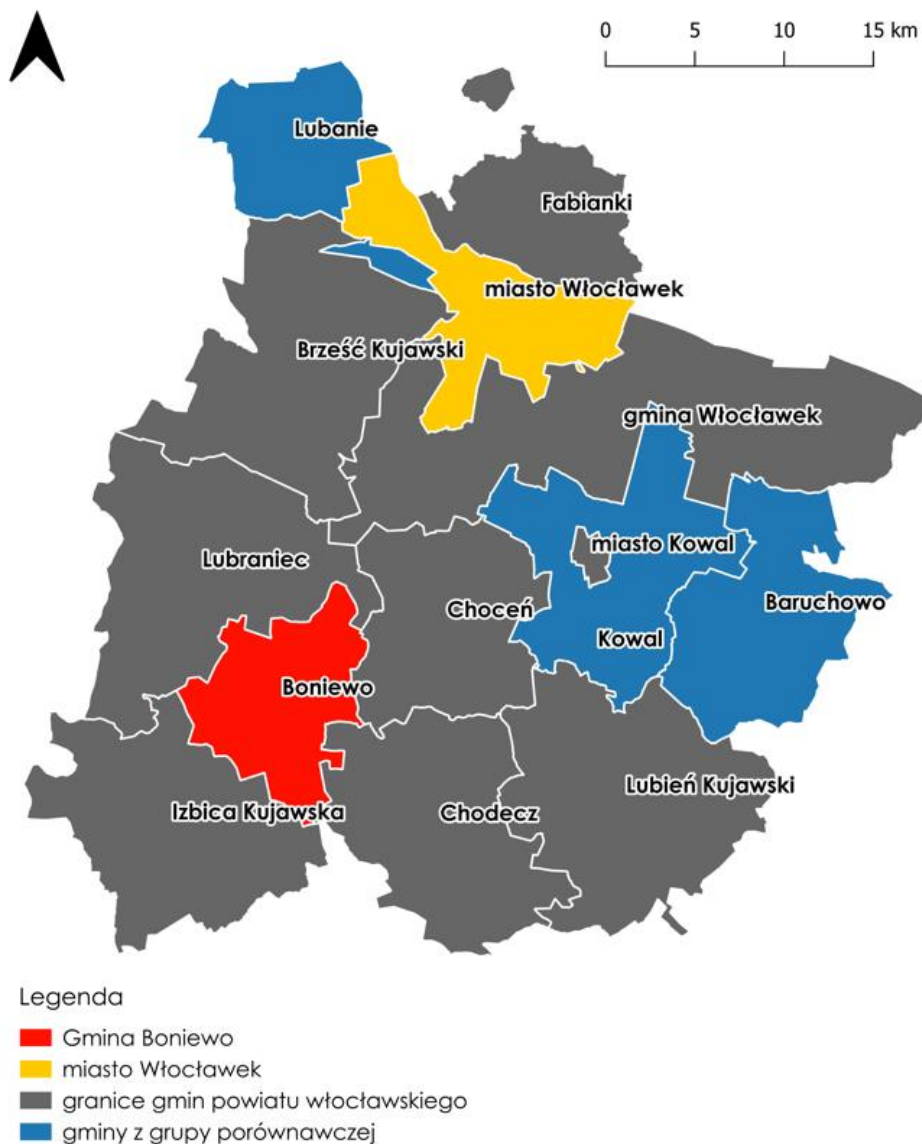
- Gmina Boniewo
- powiat włocławski
- miasto Włocławek
- województwo kujawsko-pomorskie

Ośrodki regionalne:

- miasto Bydgoszcz
- miasto Toruń

Ryc. 1. Położenie Gminy Boniewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu włocławskiego oraz ośrodków regionalnych i lokalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ryc. 2. Położenie Gminy Boniewo na tle gmin powiatu włocławskiego wraz z zaznaczonymi gminami z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.2. Transport i łączność

Gmina Boniewo charakteryzuje się umiarkowaną dostępnością komunikacyjną, ponieważ jej sieć drogową tworzą przede wszystkim szlaki o znaczeniu lokalnym, tj. drogi powiatowe o łącznej długości 29,7 km oraz drogi gminne o łącznej długości 156 km. Należy jednak zaznaczyć, że w promieniu ok. 20 km od miejscowości Boniewo przebiegają następujące szlaki o znaczeniu krajowym oraz regionalnym:

- Autostrada A1 (relacji Rusocin – Gorzyczki) wraz z węzłem Kowal, który położony jest ok. 20 km na wschód od miejscowości Boniewo,
- Droga krajowa nr 91 (relacji Gdańsk – Podwarpie) oraz droga krajowa nr 62 (relacji Strzelno – Siemiatycze),
- Droga wojewódzka nr 270 (relacji Brześć Kujawski – Koło), droga wojewódzka nr 269 (relacji Szczerkowo – Kowal) oraz droga wojewódzka nr 265 (relacji Brześć Kujawski – Gostynin).

Gmina Boniewo charakteryzuje się również umiarkowaną dostępnością komunikacyjną względem najważniejszych miast województwa kujawsko-pomorskiego – średni czas podróży samochodem osobowym z centrum badanej jednostki do Bydgoszczy wynosi ok. 1,5 godziny, a do Torunia – ok. 1 godzinę. Z kolei średni czas dojazdu z miejscowości Boniewo do miasta Włocławka wynosi ok. 0,5 godziny.

Ryc. 3. Sieć transportowa powiatu włocławskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Przeгляд infrastruktury drogowej na terenie Gminy Boniewo przeprowadzany jest przez pracowników Urzędu Gminy raz na 5 lat, zgodnie z Ustawą o drogach publicznych. Zauważalnym problemem w zakresie infrastruktury drogowej na terenie Gminy jest występowanie odcinków dróg publicznych nieutwardzonych o łącznej długości 39 km.

Na terenie Gminy Boniewo nie znajduje się żadna stacja kolejowa – najbliższą stacją kolejową, z której mogą korzystać mieszkańcy Gminy jest stacja „Wiktorowo”, która znajduje się w gminie Lubień Kujawski. Stacja ta położona jest ok. 16 km na wschód od miejscowości Boniewo i obsługuje linię kolejową nr 18 (relacji Kutno – Piła Główna).

W Gminie organizowany jest również zbiorowy transport autobusowy, którego wykonawcą jest Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy SA. W ramach funkcjonowania gminnego systemu transportu zbiorowego wyznaczonych zostało 6 linii autobusowych, które zapewniają mieszkańcom połączenia pomiędzy najważniejszymi miejscowościami w Gminie. Ponadto, na terenie Gminy zlokalizowanych jest 45 czynnych przystanków autobusowych. W latach 2021-2023 Gmina Boniewo zawarła porozumienia międzygminne w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego z gminami: Choceń, Chodecz, Izbica Kujawska oraz Lubraniec.

W latach 2019-2023 wydatki z budżetu Gminy w dziale Transport i łączność ulegały zmianom. Ich najniższą wartość odnotowano w 2022 roku (ponad 1,7 mln zł). Z kolei w 2023 roku zaobserwowano gwałtowny wzrost wydatków w dziale Transport i łączność, które wyniosły ponad 8,6 mln zł. Sytuacja ta związana była z przeprowadzeniem przez Gminę licznych inwestycji drogowych oraz pozyskaniem środków zewnętrznych na ich realizację. Analizując wydatki budżetowe w latach 2019-2023, wydatki w dziale Transport i łączność w stosunku do wydatków ogółem stanowiły najmniej w 2022 roku (6,5% wydatków ogółem), a najwięcej w 2023 roku (27,2% wydatków ogółem).

Tab. 10. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2019-2023 w Gminie Boniewo (tys. zł)

DZIAŁ		2019	2020	2021	2022	2023	średnia	udział
600	Transport i łączność	2 279,3	2 338,8	2 120, 5	1 765,5	8 616,9	3 424,2	13,9%

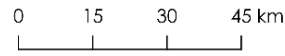
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest nadrzędnym dokumentem, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie. Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Gmina Boniewo ujęta została w następujących obszarach funkcjonalnych:

1. **Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych** obejmuje wszystkie gminy znajdujące się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych. Obszar ten zajmuje 69,8% powierzchni województwa i zamieszkuje go 40,9% ludności województwa. Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Obszar ten podzielić można na dwie części – wschodnią oraz zachodnią. Ze względu na swoje położenie, Gmina Boniewo zaliczana jest do części wschodniej, którą stanowią gminy charakteryzujące się szczególnie niskim stanem rozwoju społeczno-gospodarczego. Niski poziom rozwoju tego regionu determinuje pogłębiającą się depopulację lub stagnację, przy braku realnych szans dla zauważalnego wzrostu zaludnienia. Ponadto, we wschodniej części Obszaru występuję przestrzenna kumulacja problemów wysokiego bezrobocia, niskiego poziomu wykształcenia oraz dużego uzależnienia od systemu pomocy społecznej. Zjawiska te spowalniają, a także ograniczają rozwój społeczno-gospodarczy gmin.
2. **Obszar funkcjonalny Kujaw – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa** stanowi obszar, który posiada największy potencjał rolniczy, ale jednocześnie odznacza się dużym niedoborem wody ograniczającym możliwości wykorzystania tego potencjału. Potencjał rolniczy Kujaw wynika z występowania na tym terenie gleb o wysokich walorach do produkcji roślinnej, wysoką kulturą rolną, tradycjami rolniczymi i przetwórczymi, a także dużymi powierzchniami użytków rolnych. Wykorzystanie tego potencjału ogranicza niedobór wody w okresie wegetacyjnym, który jest efektem niskiej rocznej sumy opadów oraz stosunkowo wysokiej temperatury powietrza, zwłaszcza w okresie letnim. Na wyznaczonym obszarze identyfikuje się również zagrożenia związane z obniżeniem poziomu wód

gruntowych, utrudnieniem realizacji melioracji szczegółowej, a także nasilającymi się procesami erozji wietrznej gleb.

Ryc. 4. Granice obszarów funkcjonalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Całkowita powierzchnia Gminy Boniewo wynosi ok. 77,57 km², z czego lasy stanowią 5,6% powierzchni, a użytki rolne 84,3%. Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią ok. 10,1% powierzchni badanej jednostki. W centralnej części Gminy znajduje się miejscowość Boniewo, która stanowi jej główny ośrodek rozwojowy i wielofunkcyjny. Pod względem zabudowy, w Gminie dominuje zabudowa jednorodzinna, która koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz obiekty przeznaczone do prowadzenia działalności rolniczej. Na terenie badanej jednostki występują

udokumentowane złoża kopalin – złoża kredy jeziornej „Kaniewo”, „Kaniewo II” oraz „Jerzmanowa”. Ponadto, na terenie Gminy znajduje się złożo piasków i żwirów „Otmianowo”.

Wśród głównych elementów pogarszających ład przestrzenny w Gminie wyróżnia się zdegradowane budynki w miejscowości Otmianowo, Sułkówek oraz Osiecz Wielki.

Ryc. 5. Pokrycie terenu Gminy Boniewo

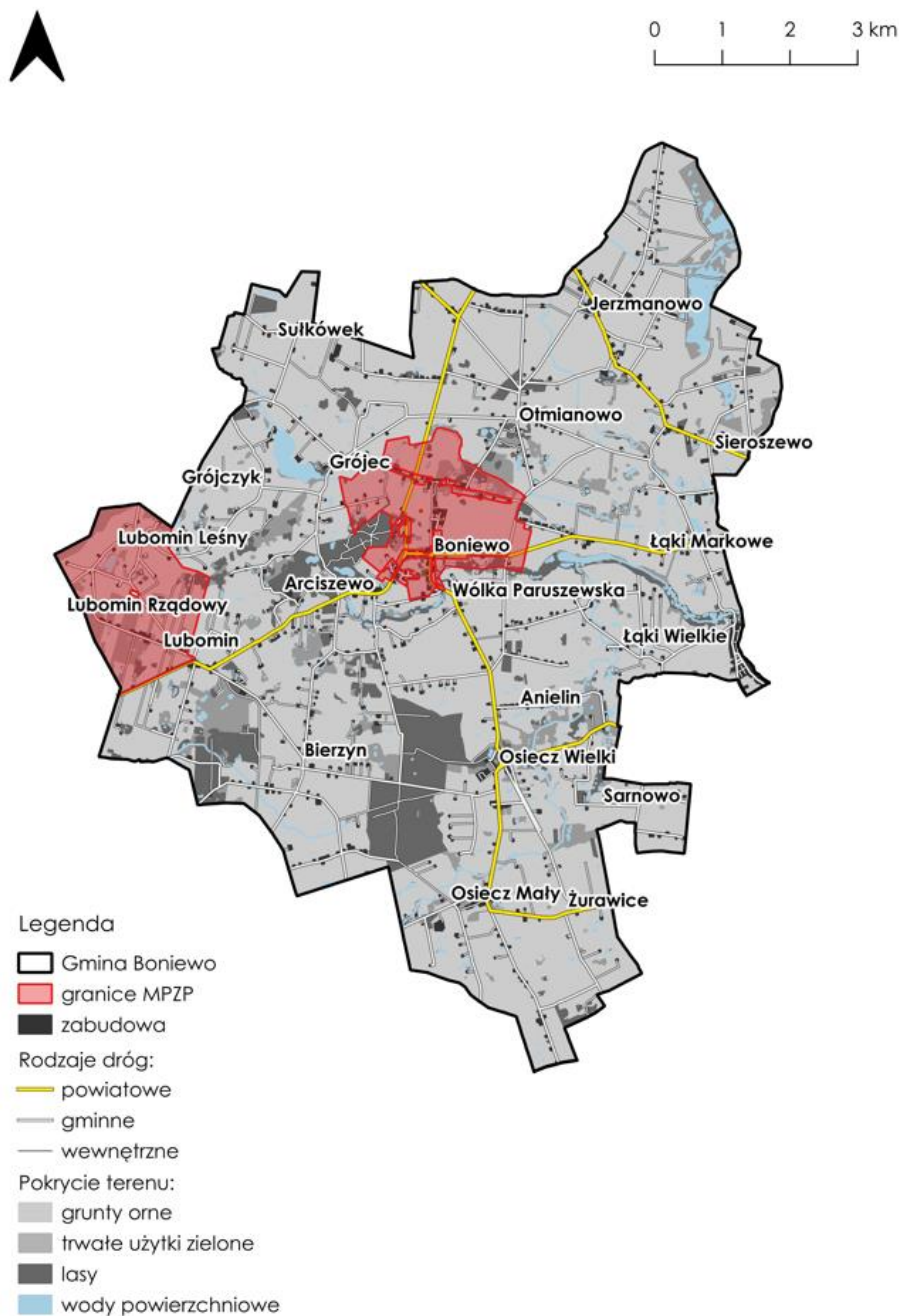
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo przyjęte zostało na mocy Uchwały nr XXIX/232/22 Rady Gminy Boniewo z dnia 17 maja 2022 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Dokument opracowany został w celu usystematyzowania prowadzonej przez Gminę polityki przestrzennej. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy planowania przestrzennego, Gmina zobowiązana jest do opracowania Planu Ogólnego, który zastąpi dotychczasowe Studium. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy, Gmina Boniewo przystąpiła do sporządzenia wskazanego dokumentu.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Gmina Boniewo przyjęła 3 MPZP, które pokryły ok. 10,25% jej powierzchni całkowitej:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejscowości Boniewo i Arciszewo – Etap I (Uchwała nr XXX/231/22 Rady Gminy Boniewo),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejscowości Boniewo i Arciszewo – Etap II (Uchwała nr XXX/242/22 Rady Gminy Boniewo),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru miejscowości Lubomin i Lubomin Leśny (Uchwała nr XXX/243/22 Rady Gminy Boniewo).

Zasięg przestrzenny wskazanych MPZP przedstawiony został na rycinie poniżej.

Ryc. 6. Granice MPZP na terenie Gminy Boniewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy (WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2018-2022 w Gminie Boniewo wydanych zostało łącznie 185 decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło ok. 3,6% wszystkich decyzji wydanych w powiecie włocławskim. Analizując poszczególne lata zaobserwowano, że największą liczbę decyzji w Gminie wydano w 2021 roku (52), a najmniejszą w 2022 (24) i w 2019 roku (25). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w latach 2020-2021 wartość wskaźnika w Gminie przewyższała średnią dla gmin powiatu włocławskiego. W następnym roku zaobserwowano jednak spadek tej wartości.

Tab. 11. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Gmina Boniewo	36	25	48	52	24
	Powiat	932	959	1049	1274	986
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Gmina Boniewo	10,57	7,43	14,83	16,14	7,48
	Powiat	10,79	11,15	12,55	15,34	11,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując otrzymane dane ze średnią dla grupy porównawczej zaobserwowano, że na przestrzeni badanego okresu liczba wydawanych WZ w Gminie Boniewo była stosunkowo niższa. Podobną prawidłowość odnotowano również przeliczając liczbę wydawanych decyzji na 1 tys. mieszkańców.

Tab. 12. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w Gminie Boniewo na tle średniej gmin z grupy porównawczej w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Gmina Boniewo	36	25	48	52	24
	Średnia GP	47	51	59	73	52
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Gmina Boniewo	10,57	7,43	14,83	16,14	7,48
	Średnia GP	12,74	13,22	16,48	20,34	14,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego w latach 2018-2022. W badanym okresie w Gminie wydano łącznie 63 pozwolenia na budowę, co stanowiło ok. 2,3% wszystkich pozwoleń wydanych w powiecie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w Gminie wydawano mniejszą liczbę pozwoleń na budowę niż w powiecie. W 2018, 2020 i 2022 roku ponad połowa wszystkich pozwoleń na budowę wydanych w Gminie Boniewo dotyczyła nowych budynków mieszkalnych. Z kolei w 2019 i 2021 roku wydawano więcej pozwoleń na budowę nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej.

Tab. 13. Liczba wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	Gmina Boniewo	9	6	16	22	10
	powiat	406	466	586	722	508
na 1 tys. mieszkańców	Gmina Boniewo	2,64	1,78	4,94	6,83	3,12

	powiat	4,70	5,42	7,01	8,69	6,15
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Gmina Boniewo	55,56	33,33	56,25	31,82	70,00
	powiat	60,84	63,09	65,53	70,64	68,50
W tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej (%)	Gmina Boniewo	44,44	66,67	43,75	68,18	30,00
	powiat	39,16	36,91	34,47	29,36	31,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując otrzymane dane ze średnią dla grupy porównawczej zaobserwowano, że we wszystkich analizowanych latach liczba wydawanych pozwoleń na budowę w Gminie Boniewo była niższa, co odzwierciedla również liczba pozwoleń w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Dodatkowo zaobserwowano, że w latach 2018-2021 udział pozwoleń na nowe budynki mieszkalne w gminach z grupy porównawczej był stosunkowo wyższy.

Tab. 14. Liczba wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Gminie Boniewo na tle średniej gmin z grupy porównawczej w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	Gmina Boniewo	9	6	16	22	10
	Średnia GP	18	19	27	36	23
na 1 tys. mieszkańców	Gmina Boniewo	2,64	1,78	4,94	6,83	3,12
	Średnia GP	4,48	4,84	7,00	9,53	6,01
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Gmina Boniewo	55,56	33,33	56,25	31,82	70,00
	Średnia GP	65,71	63,16	66,98	68,53	64,44
W tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej (%)	Gmina Boniewo	44,44	66,67	43,75	68,18	30,00
	Średnia GP	34,29	36,84	33,02	31,47	35,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z przedstawionych danych wynika, że Gmina Boniewo charakteryzuje się stosunkowo niską liczbą wydawanych decyzji o warunkach zabudowy oraz pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na tle gmin powiatu włocławskiego, a także gmin z grupy porównawczej. Sytuacja ta może wskazywać na niższą atrakcyjność osiedleńczą badanej jednostki w porównaniu z gminami sąsiednimi, ze względu na m.in. bliższe położenie względem ośrodka regionalnego jakim jest miasto Włocławek oraz lepszą dostępność usług.

1.4. Walory przyrodnicze

Rzeźba terenu

Gmina Boniewo położona jest w obrębie prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego i mezoregionu Pojezierza Kujawskiego (Regionalizacja fizyczno-geograficzna Polski, J. Kondracki). Na obszarze Gminy przeważa rzeźba terenu charakterystyczna dla Wysoczyzny Kujawskiej – płaska i lekko falista wysoczyzna morenowa zbudowana z gliny zwałowej i piasków gliniastych. W części północnej i środkowej Gminy wysoczyzna zalega na wysokości 105-110 m n.p.m. Z kolei w południowej części badanej jednostki zalega ona nieco wyżej, na wysokości 110-115 m

n.p.m. Rzeźba terenu Gminy Boniewo urozmaicona jest przez pagórki wzgórza morenowego, wypukłe i wklęsłe formy młodoglacjalne, doliny polodowcowe, a także rynny subglacjalne.²

Stosunki hydrologiczne

Wody powierzchniowe na terenie Gminy Boniewo zajmują łączną powierzchnię 105 ha (1,4% całkowitej powierzchni Gminy). Pod względem hydrograficznym obszar Gminy położony jest w przeważającej części w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni Zgłowiączki, jedynie jej południowy fragment należy do dorzecza Odry. Gminną sieć hydrograficzną tworzą następujące rzeki: Chodeczka wraz z Dopływami z Osieczka Wielkiego i Otmianowa, a także Kocieniec z Dopływem Kocięca oraz Dopływem z Bierzynka. Główną osią hydrologiczną Gminy Boniewo jest rzeka Chodeczka, który swój początek bierze z zabagnionego jeziora na południe od Jeziora Kromszewickiego, które położone jest w gminie Chodecz. Łączna długość rzeki Chodeczki wynosi 33,5 km. Wody powierzchniowe obejmują również jeziora: Jezioro Grójeckie o łącznej powierzchni 25,3 ha oraz jezioro zlokalizowane w miejscowości Łąki Zwiastowe o łącznej powierzchni 10,4 ha.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Gminy Boniewo znajdują się fragmenty 5 JCWP:

- RW200020278699 – Chodeczka od wypływu z jez. Borzymowskiego do ujścia,
- RW200017278696 – Dopływ z Otmianowa,
- RW200017278569 – Kocieniec,
- RW200025278679 – Chodeczka do wypływu z jez. Borzymowskiego,
- RW20001727853299 – Struga.

Na terenie Gminy Boniewo wody podziemne są wodami odizolowanymi od warstwy powierzchniowej utworami nieprzepuszczalnymi o znacznej miąższości. Wody występują w piaszczystych osadach z okresu trzeciorzędu i czwartorzędu. Głównym poziomem użytkowania jest poziom wód czwartorzędowych. Obszar Gminy Boniewo znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).³

Warunki klimatyczne

Gmina Boniewo leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej i kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji, który charakteryzuje się dużą dynamiką zmienności pogody w cyklu rocznym. Średnia suma rocznych opadów na terenie Gminy wynosi ok. 510 mm, a średnia temperatura roczna ok. +9°C. Na terenie Gminy występuje ok. 164 dni z opadem i 57 dni słonecznych. Ponadto, obszar Gminy zagrożony jest suszą hydrologiczną, która wynika z niskich rocznych opadów atmosferycznych. Jest to obszar, na którym występuje nasilone zjawisko stepowienia.

Ochrona przyrody

Na terenie Gminy Boniewo nie występują obszarowe formy ochrony przyrody oraz pomniki przyrody. Ze względu na położenie Gminy poza wielkoprzestrzennym systemem obszarów chronionych, nie występuje tu konieczność przestrzegania stosownych zakazów na nich obowiązujących.

1.5. Walory historyczne i turystyczne

Historia Gminy Boniewo nierozdzielnie związana jest z dziedzictwem historycznym Kujaw, które pod koniec XII wieku wyodrębnione zostały jako osobna dzielnica. Pierwsze wzmianki historyczne o ośrodkach wiejskich znajdujących się na terenie Gminy pochodzą z XIV wieku –

² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo, str. 17

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boniewo, str. 18

jako pierwszy wzmiankowano Osiecz Wielki (1322 r.), a następnie Boniewo (1398 r.). Średniowieczna sieć osadnicza Gminy związana była z siedzibami poszczególnych właścicieli ziemskich i folwarkami. Pierwszym właścicielskim ziemskim tych terenów był Stanisław Boniewski z Boniewa. Następnie tereny te przejęła rodzina Siewierskich, spokrewniona z rodem Boniewskich, od których pochodzi herb Gminy. W XV wieku ośrodki wiejskie znajdujące się na tym terenie stały się częścią powiatu brzeskiego i stanowiły własność szlachecką. W wyniku rozbiorów Polski ziemie te znalazły się pod panowaniem pruskim, a po utworzeniu Księstwa Warszawskiego stały się częścią zaboru rosyjskiego. Rozwój gospodarczy Gminy Boniewo przypada na okres XIX i XX wieku, kiedy to na terenach tych intensywnie rozwinął się przemysł cukrowniczy oraz masowa uprawa buraków cukrowych. W rezultacie Boniewo połączono linią kolejki wąskotorowej z cukrownią w Brześciu Kujawskim oraz zakładami cukierniczymi w Krośniewicach. Obecnie linia ta jest jednak nieeksploatowana. Po zakończeniu II wojny światowej Gmina Boniewo została administracyjnie włączona do państwa polskiego.

Ochrona zabytków na terenie Gminy Boniewo realizowana jest w oparciu o Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Boniewo na lata 2023-2026. Zgodnie z zapisami zawartymi w Dokumentie na obszarze badanej jednostki występuje 40 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Wśród nich występują m.in. zabytki architektury sakralnej, zabytki architektury rezydencjalnej, historyczny układ urbanistyczny oraz zieleń komponowana.

Na terenie Gminy Boniewo znajduje się również 5 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa kujawsko-pomorskiego, który prowadzony jest przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pierwszym z zabytków jest część **Cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego w Boniewie**, który powstał na przełomie XIX i XX wieku. Na terenie cmentarza znajdują się historyczne nagrobki, starodrzew, zabytkowa brama cmentarna z 1899 roku oraz zabytkowe ogrodzenie frontowe. Kolejnym zabytkiem znajdującym się na terenie Gminy jest **Zespół parkowo-dworski w Boniewie**, który pochodzi z drugiej połowy XIX wieku. Dwór stanowi budynek piętrowy ze skrzydłami, murowany z cegły, wybudowany na planie nieregularnego prostokąta, w którym obecnie mieści się kilka mieszkań. W bezpośrednim sąsiedztwie Dworu znajduje się zabytkowy park o powierzchni ok. 5 ha. Na terenie Gminy zlokalizowany jest również **Zespół parkowo-dworski w Kaniewie**, który pochodzi z początku XX wieku. Dwór wybudowany został w latach 1912-1914. Ostatnim z gminnych zabytków wpisanych do rejestru jest **Zespół parkowo-dworski w Otmianowie**. Dwór wybudowany został w drugiej połowie XIX wieku, a w 1920 roku został rozbudowany, przyjmując obecną formę. Budynek charakteryzuje styl późnoklasycystyczny. W skład Zespołu wchodzi również park krajobrazowy, którego powierzchnia wynosi obecnie ok. 4,8 ha. Ostatnim z obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa kujawsko-pomorskiego jest **grodzisko dworu obronnego w Osieczu Wielkim**, który pochodzi z przełomu XV i XVI wieku. Na terenie Gminy znajdują się również zabytki ujęte w ewidencji zabytków. Szczegółowo zabytki ujęte w rejestrze oraz ewidencji zostały wymienione w Gminnym Programie opieki nad zabytkami Gminy Boniewo na lata 2023-2026

Ponadto, na obszarze badanej jednostki występują zabytki ujęte w ewidencji zabytków oraz łącznie 354 stanowiska archeologiczne, które zewidencjonowano podczas wykonywania „Archeologicznego Zdjęcia Polski” oraz poprzez przeprowadzoną kwerendę archiwalną. Najstarszymi śladami osadnictwa na obszarze Gminy były znaleziska z epoki kamienia oraz epoki neolitu.

W Gminie znajduje się także kilka miejsc pamięci narodowej. Zlokalizowane są one na Cmentarzu parafialnym w Boniewie oraz Cmentarzu parafialnym w Lubominie.

Główną atrakcją turystyczną na terenie Gminy Boniewo jest malownicze Jezioro Grójeckie, które zlokalizowane jest w jej północno-zachodniej części. Jezioro wyposażone jest w małą architekturę rekreacyjną oraz miejsca przeznaczone dla wędkarzy. Jezioro jest miejscem

regularnie odbywających się konkursów wędkarskich. Dodatkowo przez teren badanej jednostki przebiega Niebieski Szlak Turystyczny Lubomin Rządowy – Jezioro Grójeckie o łącznej długości 2,7 km. Jest to szlak pieszy, który prowadzi ścieżką pieszo-rowerową o nawierzchni asfaltowej biegnącą obok gajówki Michałowo przez Jastrzębiec do Grójca. Szlak wytyczono i oznaczono w 2011 roku. Na trasie Szlaku znajduje się wzgórze wraz z kapliczką, które stanowi punkt widokowy na okolicę.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna

Przedsiębiorczość

Jednym z głównych czynników obrazujących atrakcyjność gospodarczą danej jednostki samorządu terytorialnego jest liczba zarejestrowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych w systemie REGON. Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i grupy porównawczej. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że we wszystkich badanych jednostkach liczba podmiotów gospodarczych wzrosła. W 2022 roku najwyższą liczbę podmiotów gospodarczych odnotowano w Gminie Lubanie, która wyniosła 350 podmiotów, co stanowiło 4,9% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie powiatu. Z kolei najwyższą dynamikę tego zjawiska odnotowano w Gminie Kowal (123,2%). Najniższą liczbę podmiotów gospodarczych w 2022 roku odnotowano w Gminie Boniewo – na terenie badanej jednostki zarejestrowanych było wówczas 171 przedsiębiorstw, co stanowiło 2,4% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie. Należy jednak zaznaczyć, że dynamika tego zjawiska w Gminie wyniosła 119,6%. Była to więc druga najwyższa dynamika tego zjawiska spośród porównywanych jednostek.

Tab. 15. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i grupy porównawczej w 2018 i 2022 roku

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat włocławski	6 199	100,0%	7 203	100,0%	1 004
Boniewo	143	2,3%	171	2,4%	28
Baruchowo	234	3,8%	258	3,6%	24
Kowal	241	3,9%	297	4,1%	56
Lubanie	299	4,8%	350	4,9%	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród zarejestrowanych na terenie Gminy Boniewo podmiotów gospodarczych największy odsetek stanowiły przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Seksja G). W 2022 roku ich liczba wyniosła 43, co stanowiło 25,1% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie. W tym samym roku liczba przedsiębiorstw działających w branży związanej z budownictwem (Seksja F) wyniosła 27 (15,8% wszystkich podmiotów). Znaczny odsetek działających na terenie Gminy Boniewo podmiotów gospodarczych w 2022 roku stanowiły również przedsiębiorstwa zarejestrowane w Sekcji A (8,2% wszystkich podmiotów), Sekcji S i T (8,2% wszystkich podmiotów), a także Sekcji C (7% wszystkich podmiotów). Udział przedsiębiorstw zarejestrowanych w pozostałych sekcjach wyniósł mniej niż 5%. Kształtująca się w ten sposób struktura podmiotów gospodarczych wskazuje na niską dywersyfikację lokalnego rynku pracy.

Tab. 16. Podmioty działające na terenie Gminy Boniewo w 2022 roku w podziale na sekcje PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	43	25,1%
SEKCJA F Budownictwo	27	15,8%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14	8,2%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	14	8,2%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	12	7,0%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8	4,7%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	4,7%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	7	4,1%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	4,1%
SEKCJA P Edukacja	7	4,1%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6	3,5%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	3,5%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	2,9%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	1,8%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	2	1,2%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	0,6%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0,6%

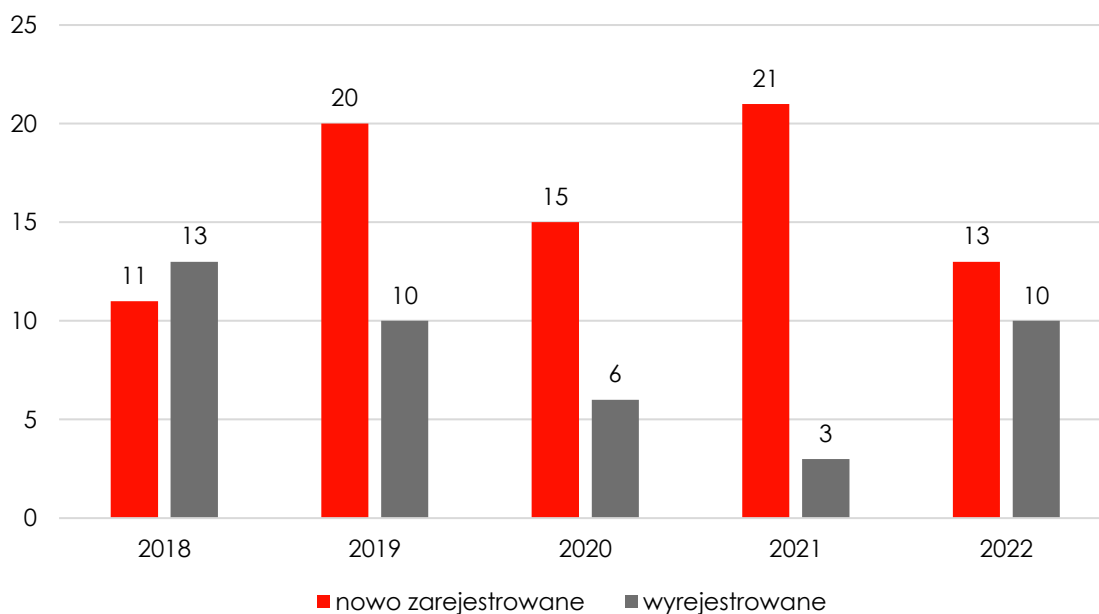
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2023 roku największymi podmiotami gospodarczymi na terenie Gminy Boniewo były następujące podmioty:

- P.P.U.H. „CZEJ-DAG” sp. z o.o. (przedsiębiorstwo zajmujące się skupem zboża),
- Przedsiębiorstwo Handlowe SOMIR sp. z o.o. (przedsiębiorstwo działające w branży związanej z handlem nawozami i środkami ochrony roślin, skupem zboża oraz usługami w zakresie transportu ciężarowego),
- Piekarnia „Kujawska” Wioletta Przybysz (branża spożywcza),
- Stacja Paliw Petroman Paliwa sp. z o.o. (branża paliwowa),
- Sklep Dino (branża spożywcza),
- Sklep „Twój Market” (branża spożywcza),
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „GRAMET” – Zbigniew Grabowski,
- Majątek Kaniewo (przedsiębiorstwo zajmujące się organizacją imprez okolicznościowych),
- Makówka – Imprezy Okolicznościowe Renata Korytowska (przedsiębiorstwo zajmujące się organizacją imprez okolicznościowych).

Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 na terenie Gminy Boniewo. Analizując otrzymane dane zaobserwowano, że w 2021 roku w Gminie zarejestrowanych zostało najwięcej nowych podmiotów gospodarczych (21). Z kolei najwięcej przedsiębiorstw wyrejestrowanych zostało w 2018 roku (13). Zaobserwowano również, że w latach 2019-2022 liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy systematycznie przewyższała liczbę przedsiębiorstw wyrejestrowanych z rejestru REGON. W 2021 roku różnica ta była najwyższa i wyniosła 17 podmiotów. Należy jednak zaznaczyć, że w badanym okresie liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Boniewo była

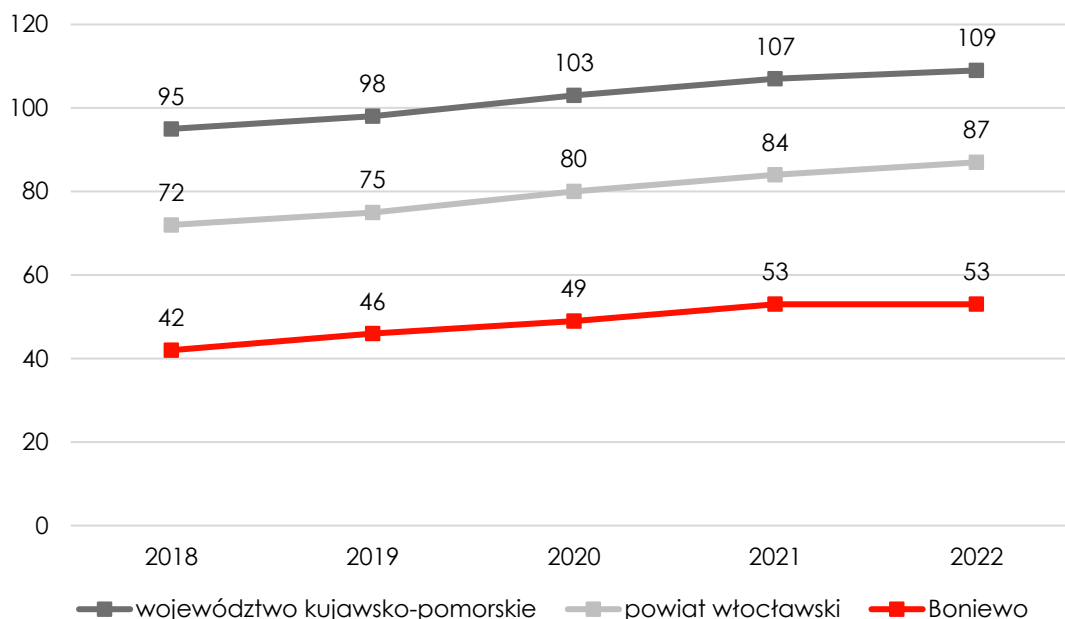
relatywnie niska w porównaniu do średniej gmin powiatu włocławskiego – wpływ na taką sytuację może mieć m.in. silnie rozwinięta funkcja rolnicza Gminy, która determinuje rozwój lokalnego rynku pracy w kierunku rolnym, a także niższy poziom przedsiębiorczości wśród jej mieszkańców w porównaniu do gmin sąsiednich.

Ryc. 7. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 na terenie Gminy Boniewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

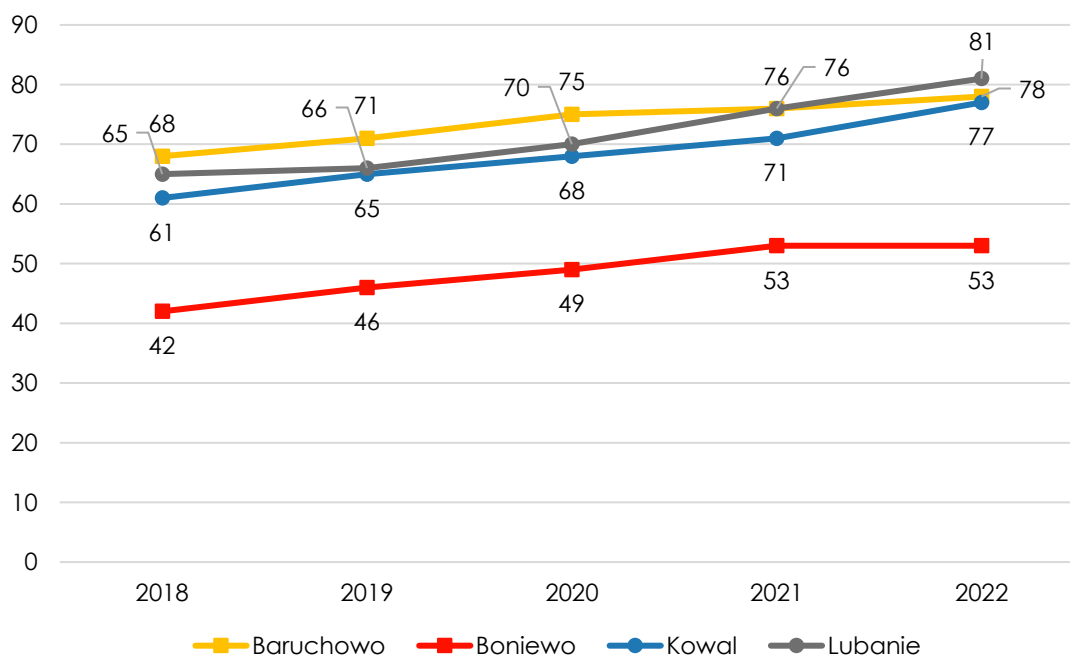
Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo na tle gmin powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022. Na przestrzeni lat wartości analizowanego wskaźnika wzrosły we wszystkich badanych jednostkach, a najwyższą dynamikę tego zjawiska zaobserwowano w Gminie Boniewo, która wyniosła 126,2%. Zaobserwowano jednak, że w latach 2018-2022 średnia liczba podmiotów gospodarczych w Gminie kształtowała się na poziomie 49 przedsiębiorstw, co stanowiło znacznie niższy wynik w porównaniu do średniej gmin powiatu i województwa. Oznacza to, że badana jednostka charakteryzuje się mniej korzystnymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej oraz niższym potencjałem inwestycyjnym na tle gmin powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego.

Ryc. 8. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zamieszczone powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, która przedstawia wartości analizowanego wskaźnika w Gminie Boniewo na tle jednostek z grupy porównawczej. W latach 2018-2022 średnia liczba podmiotów gospodarczych w gminach Baruchowo, Kowal i Lubanie była wyższa od średniej liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy Boniewo. Jest to zjawisko niekorzystne, które świadczy o niskiej atrakcyjności gospodarczej badanej jednostki w porównaniu z podobnymi gminami znajdującymi się w powiecie włocławskim.

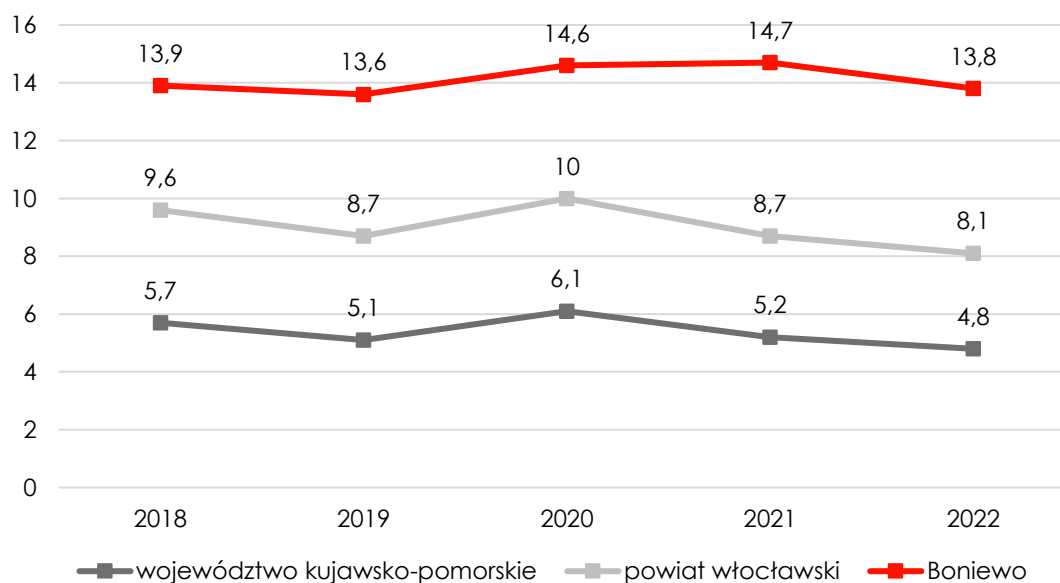
Ryc. 9. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo na tle gmin z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostek samorządu terytorialnego jest ściśle powiązany z lokalnym rynkiem pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia i satysfakcjonująca praca mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, a także przyczyniają się do wzrost atrakcyjności osiedleńczej danej jednostki JST poprzez stworzenie perspektyw rozwojowych dla osób młodych.

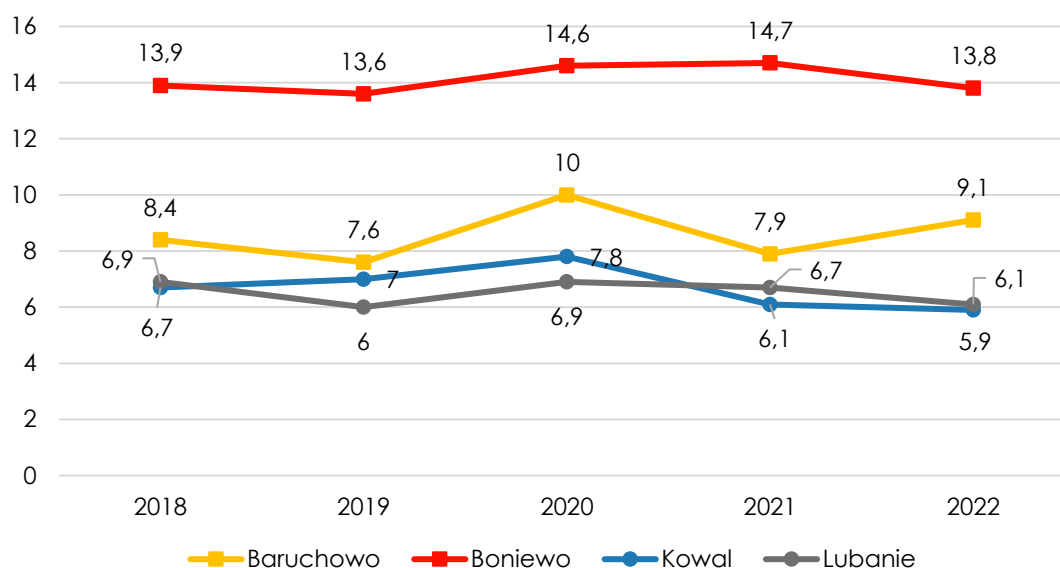
Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 14,1%, co stanowiło ponad dwukrotność średniej dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego. W latach 2020-2021 udział osób poszukujących pracy w Gminie był najwyższy (14,6-14,7%), co mogło stanowić skutek kryzysu gospodarczego wywołanego globalnej pandemii SARS-COV-2. W 2022 roku odnotowano spadek wartości analizowanego wskaźnika, jednak pozostawał on nadal wysoki i kształtował się na poziomie 13,8%. Należy również zaznaczyć, że we wszystkich analizowanych latach udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Boniewo przewyższał średnie wartości dla powiatu włocławskiego. Oznacza to, że lokalny rynek pracy nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców badanej jednostki, co może w przyszłości skutecznie ograniczać jej rozwój gospodarczy.

Ryc. 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując wartości analizowanego wskaźnika dla Gminy Boniewo z gminami stanowiącymi grupę porównawczą zaobserwowano, że w latach 2018-2022 badana jednostka również charakteryzowała się najwyższym udziałem osób poszukujących pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie najniższy udział bezrobotnych odnotowano w gminie Lubanie oraz w gminie Kowal. Zjawisko to może wynikać z faktu, że wskazane gminy zlokalizowane są w bliskim sąsiedztwie ośrodka regionalnego jakim jest miasto Włocławek, co pozytywnie wpływa na liczbę osób zatrudnionych na ich terenie.

Ryc. 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Boniewo na tle gmin z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim pod koniec 2023 roku (stan na 31 grudnia). Liczba osób bezrobotnych wynosiła wówczas 3 799 osób, z czego 57,8% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyli pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy (łącznie 1 534 osoby, w tym 1 057 kobiet) oraz nie pracujący od 12 do 24 miesięcy (łącznie 631 osób, w tym 338 kobiet). Analizując strukturę wieku bezrobotnych zaobserwowano, że najwyższy odsetek osób pozostających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35-44 lata (łącznie 984 osoby, w tym 616 kobiet), w grupie wiekowej 25-34 lata (łącznie 904 osoby, w tym 609 kobiet) oraz w grupie wiekowej 45-54 lata (łącznie 839 osób, w tym 460 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy odsetek bezrobotnych zaobserwowano wśród osób, które uzyskały wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i poniżej (łącznie 1 313 osób, w tym 606 kobiet) oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe (łącznie 1 080 osób, w tym 569 kobiet). Podsumowując, najliczniejszą grupę osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, w wieku 35-44 lata, które uzyskały wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i poniżej. Kształtująca się w ten sposób struktura bezrobotnych wskazuje, że lokalny rynek pracy nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu, a w szczególności osób w wieku produkcyjnym oraz osób pozostających bez pracy przez długi czas.

Tab. 17. Struktura bezrobotnych w powiecie wrocławskim (stan na koniec 2023 roku)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		3 799	2 194
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	166	77
	1-3	532	245
	3-6	402	208
	6-12	534	269
	12-24	631	338
	powyżej 24	1 534	1 057
	Wiek	18-24	450
25-34		904	609
35-44		984	616
45-54		839	460
55-59		428	238
60 lat i więcej		194	0

Wykształcenie	wyższe	259	201
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	761	521
	średnie ogólnokształcące	386	297
	zasad. zawodowo/branżowe	1 080	569
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	1 313	606

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPiIT-01. Powiatowy Urząd Pracy we Włocławsku.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów w powiecie włocławskim stwierdzono deficyt w grupie 65 zawodów, w tym m.in.: administratorów stron internetowych, brukarzy, dentyistów, farmaceutów, kierowców autobusów, lakierników, monterów elektroników, nauczycieli przedmiotów zawodowych, pielęgniarek i położnych, pracowników służb mundurowych, spawaczy oraz wychowawców w placówkach oświatowych i opiekuńczych. W prognozie dla powiatu włocławskiego stwierdzono również nadwyżki w 4 grupach zawodowych: ekonomiści, rolnicy i hodowcy, specjaliści ds. administracji oraz specjaliści technologii żywności i żywienia.

W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie włocławskim wynosiło 5 289,63 zł, co stanowiło 89,8% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie kujawsko-pomorskim oraz 78,9% przeciętnego wynagrodzenia w skali całego kraju.

Rolnictwo

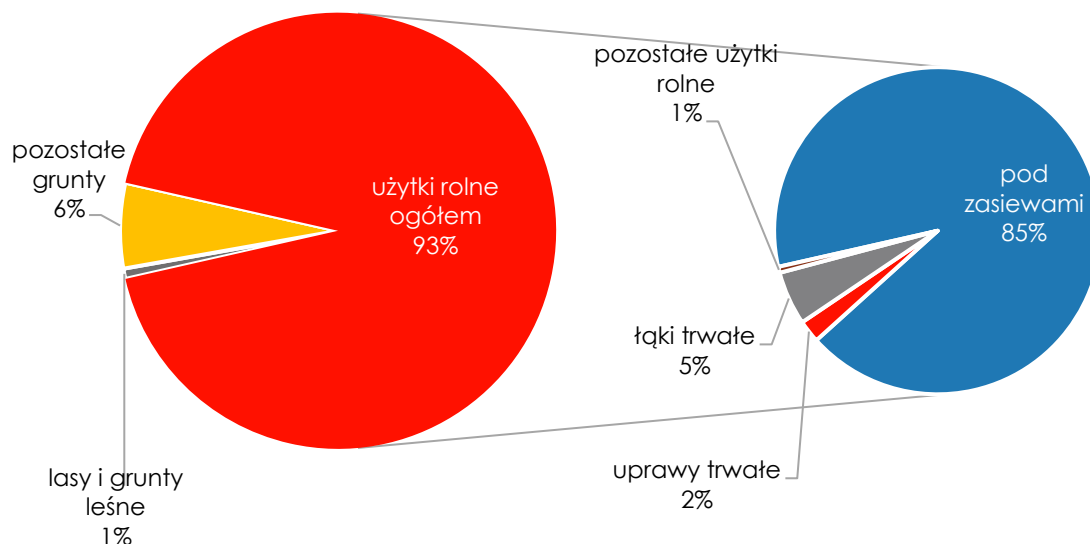
Na terenie Gminy Boniewo swoją działalność prowadzi łącznie 368 gospodarstw rolnych, co stanowi ok. 5,7% wszystkich gospodarstw rolnych zlokalizowanych w powiecie włocławskim. W 2020 roku największy udział wśród gospodarstw rolnych w Gminie stanowiły podmioty o powierzchni 15 ha i więcej (32%), 5-10 ha (26%) oraz 1-5 ha (26%). Z kolei najmniejszy udział wśród wszystkich gospodarstw rolnych na terenie Gminy stanowiły podmioty o łącznej powierzchni do 1 ha łącznie (1%). W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie badanej jednostki wyniosła 15,05 ha.

Tab. 18. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego w 2020 roku

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Boniewo		powiat włocławski	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	368	100%	6 460	100%
do 1 ha łącznie	4	1%	86	1%
1 - 5 ha	94	26%	1 974	31%
5 - 10 ha	95	26%	1 666	26%
10 - 15 ha	58	16%	966	15%
15 ha i więcej	117	32%	1 768	27%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	15,05		13,73	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Poniższa rycina przedstawia udział powierzchni użytkowanych gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych Gminy Boniewo w 2020 roku. Łączna powierzchnia gruntów ogółem na terenie badanej jednostki wyniosła wówczas 5 957,66 ha, z czego 93% stanowiły użytki rolne ogółem. W gospodarstwach znajdujących się na obszarze Gminy pozostałe grunty stanowiły 6% powierzchni, a lasy i grunty leśne – 1% powierzchni. Analizując strukturę użytków rolnych na terenie badanej jednostki zaobserwowano, że największą ich część stanowiły tereny znajdujące pod zasiewami (85% użytków rolnych), łąki trwałe (5% użytków rolnych) oraz uprawy trwałe (2% użytków rolnych).

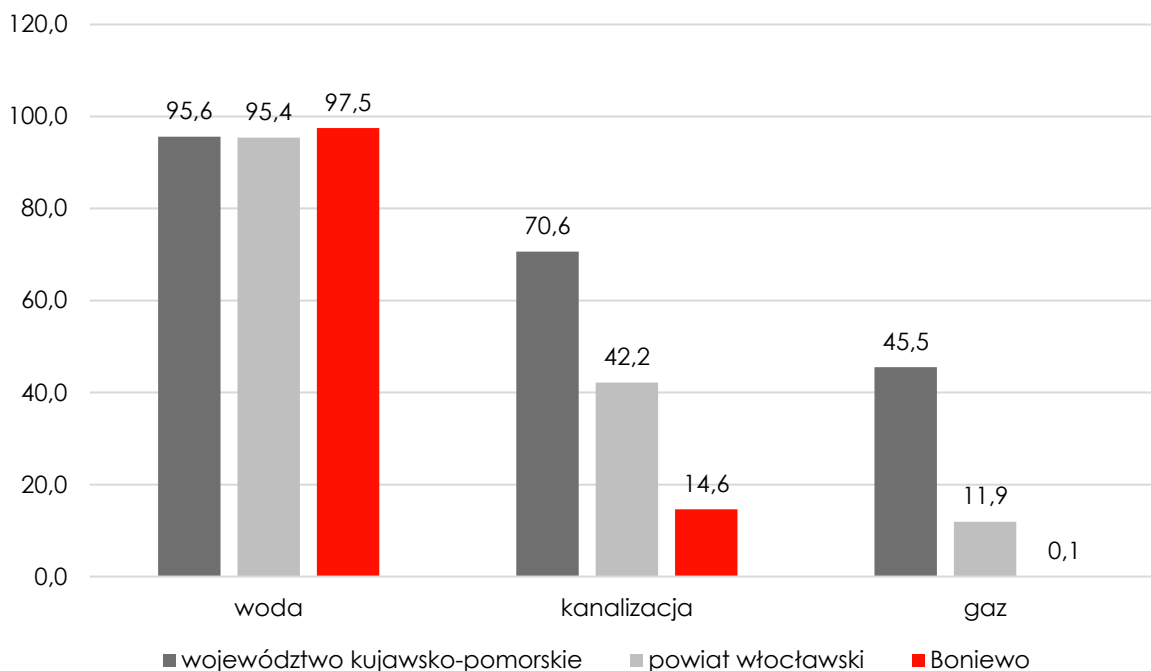
Ryc. 12. Udział powierzchni użytkowanych gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych Gminy Boniewo w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

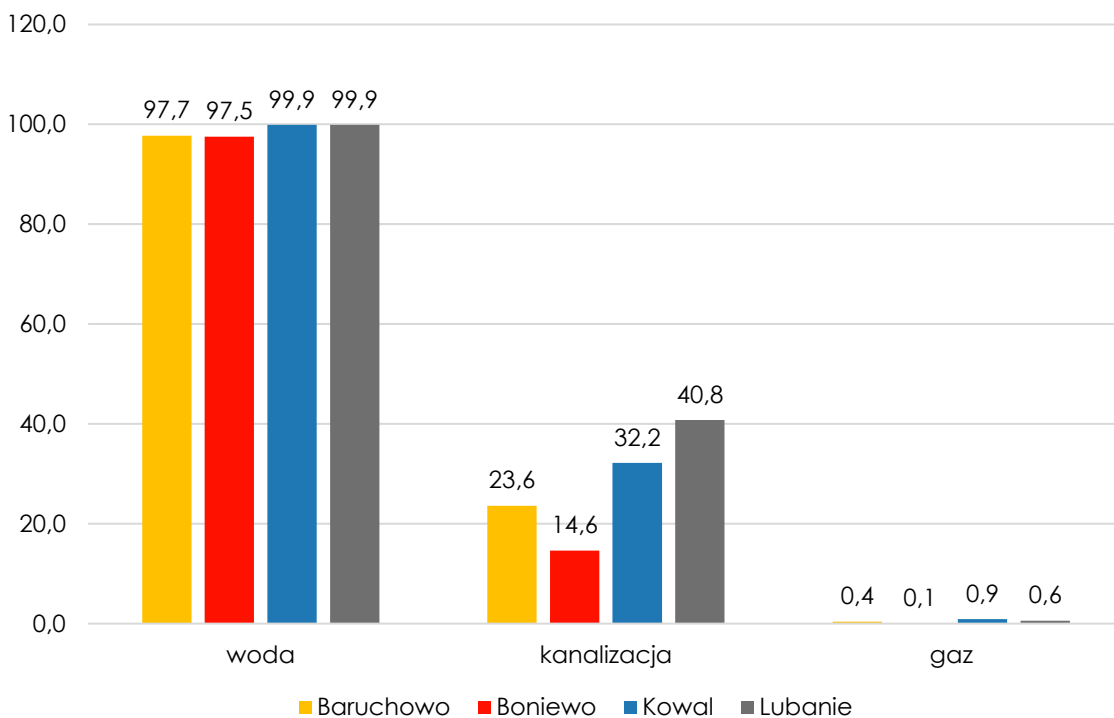
Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego terenu. Zgodnie z danymi GUS w 2022 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Boniewo kształtował się na poziomie 97,5%. Był to wynik nieznacznie wyższy od średniej dla całego powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego – jest to zjawisko pozytywne, które świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej na terenie Gminy oraz wskazuje, że prawie wszyscy jej mieszkańcy posiadają dostęp do bieżącej wody. W tym samym roku odsetek osób posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej w Gminie wyniósł zaledwie 14,6%. Wynik ten był znacznie niższy od średniej gmin powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Niski udział mieszkańców posiadających przyłącza do sieci kanalizacyjnej może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może doprowadzić do ich zakwaszenia i degradacji biosfery. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że zabudowa na terenie Gminy jest znacznie rozproszona, co warunkuje niską rentowność jej rozbudowy. W 2022 roku na terenie Gminy Boniewo nie występowała sieć gazowa. Przedstawiony na poniższej rycinie udział osób korzystających z instalacji gazowej to osoby prywatne, które posiadały ogrzewanie gazowe zasilane przez butle gazowe. W tym samym roku głównym źródłem energii cieplnej wśród mieszkańców Gminy były paliwa stałe, w szczególności węgiel kamienny. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, które przyczyniają się do pogorszenia jakości powietrza w Gminie Boniewo.

Ryc. 13. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Boniewo w 2022 roku na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Otrzymane dla Gminy Boniewo dane zestawione zostały z wynikami zebranymi dla gmin z grupy porównawczej. W 2022 roku wszystkie jednostki charakteryzowały się wysokim udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej. Najwyższe wyniki odnotowano w gminie Kowal i gminie Lubanie, w których wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się na poziomie 99,9%. W tym samym roku Gmina Boniewo charakteryzowała się najniższym udziałem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na tle gmin z grupy porównawczej. Najwyższy odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci ponownie odnotowano w gminie Lubanie (40,8%) oraz w gminie Kowal (32,2%). Analizując udział osób korzystających z sieci gazowej zaobserwowano, że we wszystkich badanych gminach wartość wskaźnika kształtowała się poniżej 1%. Należy jednak zauważyć, że Gmina Boniewo ponownie charakteryzowała się najniższą wartością wskaźnika. Przedstawione dane wskazują, że na terenie Gminy konieczne jest podjęcie działań, które doprowadzą do zwiększenia udziału osób korzystających z sieci kanalizacyjnej oraz niekonwencjonalnych źródeł energii.

Ryc. 14. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Boniewo w 2022 roku na tle gmin z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za dostarczanie wody na terenie badanej jednostki są: Gmina Boniewo, Zakład Usług Komunalnych w Lubrańcu obsługujący część miejscowości Otmianowo (2,93% mieszkańców Gminy) oraz Zakład usług Komunalnych w Izbicy Kujawskiej, który obsługuje 0,12% mieszkańców Gminy. Łączna długość gminnej sieci wodociągowej wynosi ok. 119,3 km. Ponadto, na terenie badanej jednostki znajdują się 3 gminne ujęcia wody zlokalizowane w miejscowościach Osiecz Mały i Żurawice. Głównym problemem w zakresie funkcjonowania gminnej sieci wodociągowej jest przestarzała infrastruktura techniczna, która wymaga modernizacji. Do najważniejszych działań w zakresie rozwoju sieci wodociągowej na terenie badanej jednostki należą:

- budowa i przebudowa infrastruktury służącej zaopatrzeniu ludności w wodę pitną,
- modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Boniewo.

Realizacja wskazanych powyżej działań przyczyni się do uporządkowania gospodarki wodociągowej oraz umożliwi lepsze gospodarowanie zasobami wodnymi na terenie Gminy Boniewo.

Gmina Boniewo jest również głównym podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie gminnej sieci kanalizacyjnej, która znajduje się w miejscowości Boniewo, a jej łączna długość wynosi ok. 7,8 km. Zebrane nieczystości płynne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Boniewie, której przepustowość maksymalna wynosi 135 m³/d. Przy obecnej liczbie mieszkańców oczyszczalnia jest w pełni przepustowa. Szacuje się również, że w miarę zwiększania się liczby osób zamieszkujących Gminę, obiekt spełniać będzie minimalne wymagania związane z jego przepustowością. Ponadto, w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy prowadzone były prace związane z przebudową oczyszczalni. Na terenie Gminy znajduje się również 7 wielorodzinnych przydomowych oczyszczalni ścieków, które zlokalizowane są w Kaniewie, Otmianowie, Osiecu Małym, Osiecu Wielkim, Mikołajkach i Lubominie. Z oczyszczalni tych korzysta 5,52% mieszkańców badanej jednostki. W Gminie prowadzone jest również wsparcie dla mieszkańców, którzy nie posiadają dostępu do

zbiorczego systemu kanalizacji lub przyłączenie do sieci jest niemożliwie ze względu na inne przyczyny techniczne. Wsparcie to polegało na udzielaniu dotacji celowych z budżetu Gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Gmina Boniewo prowadzi również regularną inwentaryzację szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Ostatnia kontrola przeprowadzona została w czerwcu 2024 roku. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) stanowi dokument służący identyfikacji faktycznych potrzeb w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregowania ich realizacji. Gmina Boniewo nie została ujęta w najnowszej aktualizacji KPOŚK.

Gmina Boniewo charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sieciową w zakresie dostępu do Internetu. Na terenie badanej jednostki znajduje się rozbudowana sieć Internetu szerokopasmowego (światłowód), która poprowadzona jest przez następujące miejscowości gminne: Boniewo, Kaniewo, Jerzmanowo, Wółka Paruszevska, Arciszewo, Łąki Markowe, Łąki Wielkie, Łąki Zwiastowe oraz Osiecz Wielki. W przyszłości planuje się rozbudowę sieci, aby każda wieś znajdująca się na terenie Gminy Boniewo posiadała możliwość przyłączenia do Internetu szerokopasmowego.

Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Gminy Boniewo jest Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. Chodecz. Odpady komunalne pochodzące z nieruchomości niezamieszkałych utylizowane są w ramach odrębnych umów cywilnoprawnych. Zbieranie odpadów podzielone jest na 6 frakcji: odpady zmieszane, bioodpady, metale i tworzywa sztuczne, szkło, papier i odpady opakowanie. Odbiór odpadów odbywa się na podstawie wyznaczone harmonogramu – w okresie od 1 kwietnia do 31 października odpady obierane są raz na dwa tygodnie, a w pozostałym okresie raz w miesiącu. Na terenie Gminy Boniewo nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Najbliższy PSZOK, z którego mogą korzystać mieszkańcy znajduje się w miejscowości Niemojewo (gmina Choceń), która znajduje się ok. 8 km na wschód od miejscowości Boniewo.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Boniewo w latach 2019-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zmniejszyła się z 3 394 do 3 278 osób. Jednocześnie w poszczególnych latach zmieniała się łączna ilość zebranych odpadów komunalnych. W 2019 roku zebrano ich największą ilość, która wyniosła 708,89 Mg. W następnym roku łączna ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy uległa zmniejszeniu. Z kolei w latach 2021-2023 odnotowano ponowny wzrost ilości zebranych odpadów komunalnych, a w 2023 roku wyniosła ona 678,56 Mg. Analizując przedstawione w poniższej tabeli zaobserwowano również, że na przestrzeni lat zmniejszył się udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów, który w 2023 roku kształtował się na poziomie 52% i był niższy o 12 punktów procentowych względem roku 2019. Niepokojącym jest jednak fakt, że pomimo spadku liczby mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, ilość zebranych odpadów na mieszkańca kształtowała się na stałym poziomie. Pod względem poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła Gmina spełniła wymagany stan minimalny wyłącznie w 2019 roku. Z kolei w latach 2019-2021 badana jednostka nie spełniła wymaganego stanu minimalnego pod względem poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Przeciwną sytuację odnotowano w przypadku poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – w analizowanym okresie Gmina Boniewo spełniła narzucone normy. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odzwierciedla faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. Wskaźnik ten obowiązuje dopiero od 2021 roku, dlatego w okresie poprzedzającym nie ma dla niego danych. W latach 2021-2023 Gmina spełniła wymagany próg minimalny. Na podstawie

przedstawionych danych zauważa się jednak konieczność podejmowania działań, które w przyszłości umożliwią efektywniejsze gospodarowanie odpadami na terenie Gminy Boniewo.

Tab. 19. Stan gospodarki odpadami w Gminie Boniewo w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023	
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	3 394	3 370	3 346	3 328	3 278	
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	708,89	503,78	630,69	675,67	678,56	
zmieszane	257,88	192,89	229,71	302,26	323,96	
segregowane	451,01	310,89	400,98	373,41	354,60	
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	64%	62%	64%	55%	52%	
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca	0,21	0,15	0,19	0,20	0,21	
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	61,14	42,15	x	x	x
	wymagany	40	50	x	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	0	0	0	x	x
	wymagany	60	70	70	x	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	6,87	13,69	15,08	x	x
	wymagany	<40	<35	<35	x	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	gmina	x	x	25,47	29,28	41,6
	wymagany	x	x	>20	>25	>35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Boniewo.

Ochrona środowiska

Postępujące zanieczyszczenie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne są rezultatem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko. W obliczu tego wyzwania konieczne staje się podejmowanie działań mających na celu ograniczenie degradacji środowiska oraz poprawę jego komponentów. Działania te skoncentrowane są przede wszystkim na ochronie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Kompleksowo prowadzona polityka środowiskowa stanowi podstawę do skutecznego zarządzania ochroną środowiska na terenie jednostek samorządu terytorialnego. W Gminie Boniewo głównym dokumentem regulującym działania w tym zakresie jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Boniewo na lata 2024-2028 z perspektywą do 2032 roku. Głównym celem Programu jest zrównoważony rozwój Gminy Boniewo dążący do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz stymulowania gospodarki. W Dokumencie wyznaczone zostały główne zadania dla Gminy Boniewo, których realizacja przyczyni się do poprawy środowiska przyrodniczego na jej terenie. Należą do nich m.in.: kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych, likwidacja kotłów węglowych w budynkach mieszkalnych, poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, stosowanie pasów

zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej, przebudowa oczyszczalni ścieków czy rozwój i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej.

Ponadto, Gmina Boniewo podejmuje działania z zakresu edukacji ekologicznej mieszkańców oraz promowania proekologicznego stylu życia.

Zgodnie z danymi zawartymi w ewidencji Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego najczęściej spotykanym nośnikiem energii na terenie Gminy Boniewo w 2023 roku był węgiel kamienny. Zidentyfikowane zostały łącznie 1 084 źródła zasilane węglem kamiennym, co stanowiło 71,3% wszystkich źródeł ciepła na terenie badanej jednostki. W tym samym roku drugim najczęściej spotykanym nośnikiem energii w Gminie była biomasa, w tym drewno – łączna liczba źródeł ciepła zasilanych tym surowcem wyniosła 194, co stanowiło 12,8% wszystkich źródeł ciepła w Gminie. Znaczny udział wśród zidentyfikowanych nośników energii wybieranych przez mieszkańców badanej jednostki miała również energia elektryczna (10,8%) oraz gaz ziemny (2%). W 2023 roku najrzadziej wybieranym nośnikiem energii na terenie Gminy Boniewo była energia słoneczna (0,3%) oraz ciepło sieciowe (0,3%).

Tab. 20. Struktura nośników energii na terenie Gminy Boniewo w 2023 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział w 2023 roku
Węgiel kamienny	1 084	71,3%
Biomasa, w tym drewno	194	12,8%
Energia elektryczna	164	10,8%
Gaz ziemny	30	2,0%
Energia geotermalna (pompy ciepła)	27	1,8%
Olej opałowy	13	0,9%
Energia słoneczna (kolektory słoneczne)	5	0,3%
Ciepło sieciowe (lokalne ciepłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie opadów)	4	0,3%

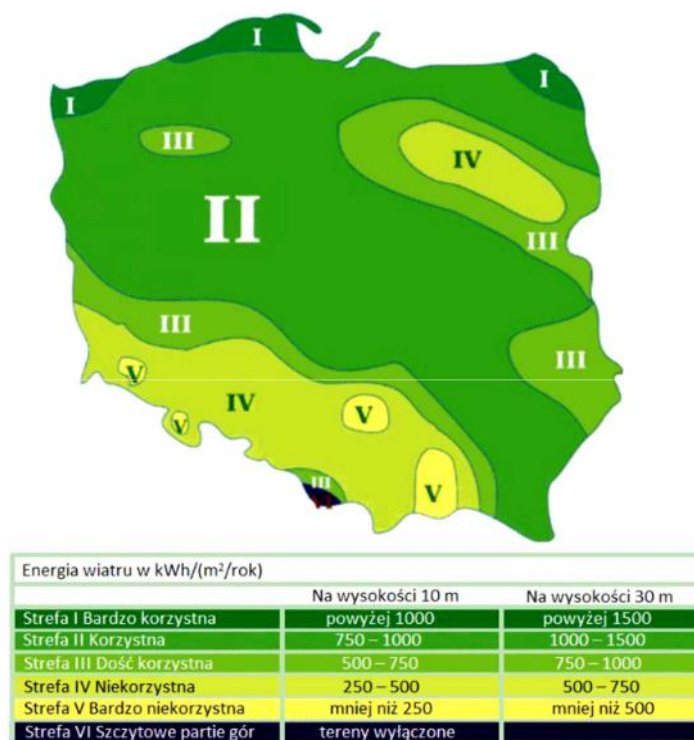
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Spółki wodne stanowią niepubliczne formy organizacyjne, które zrzeszają osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mają na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami. Na terenie badanej jednostki funkcjonuje Gminna Spółka Wodna w Boniewie. Współpraca pomiędzy samorządem Gminy a Spółką odbywa się na zasadach partnerstwa.

Odnawialne źródła energii

Na przestrzeni ostatnich lat temat związany ze zrównoważonym rozwojem oraz transformacją energetyczną stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

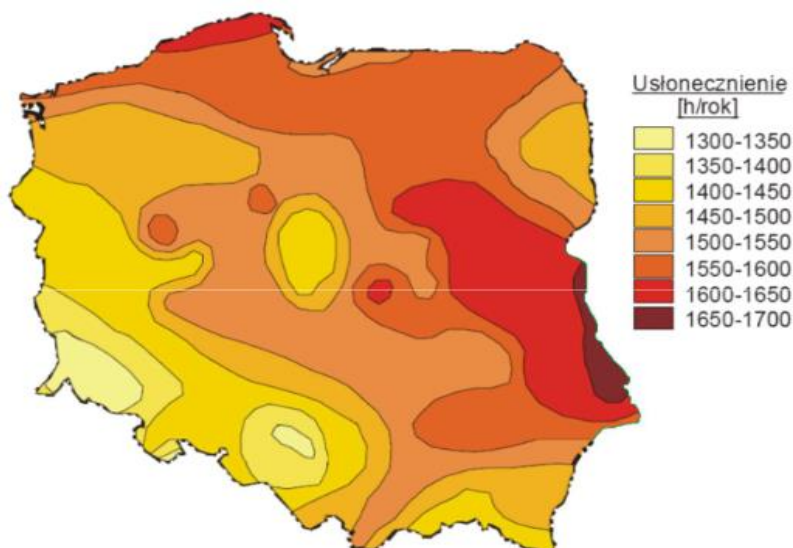
Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Boniewo zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 1000-1500 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Gmina Boniewo charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.

Ryc. 15. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Boniewo położona jest na obszarze północnym, dla którego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1500-1550 h/rok. Są to warunki korzystne, które umożliwiają rozwój energetyki słonecznej na terenie badanej jednostki.

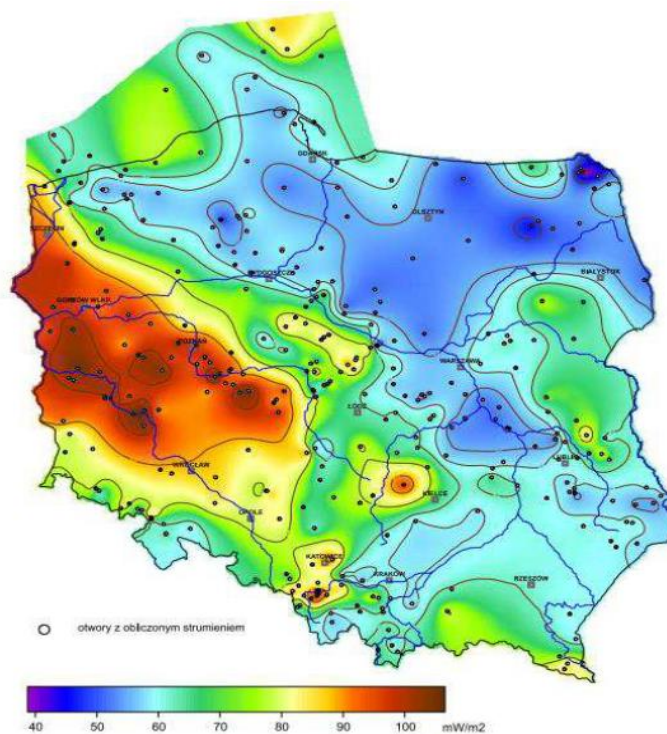
Ryc. 16. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia cieplna wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Analizując mapę warunków geotermalnych w Polsce, zaobserwowano, że Gmina Boniewo położona jest na obszarze, który charakteryzuje się umiarkowanie niskim potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.

Ryc. 17. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Boniewo charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności elektrowni wiatrowych, a także farm i instalacji fotowoltaicznych.

Na terenie Gminy Boniewo zlokalizowane są dwie farmy wiatrowe, które znajdują się w miejscowości Lubomin Leśny (moc elektrowni wynosi 600 kW) oraz w miejscowości Boniewo (moc elektrowni wynosi 850 kW). Ponadto, w miejscowości Boniewo zlokalizowana jest również farma fotowoltaiczna o mocy 525 kW. Dodatkowo gminne obiekty użyteczności publicznej wyposażone są w instalacje fotowoltaiczne. W Gminie planowany jest dalszy rozwój OZE.

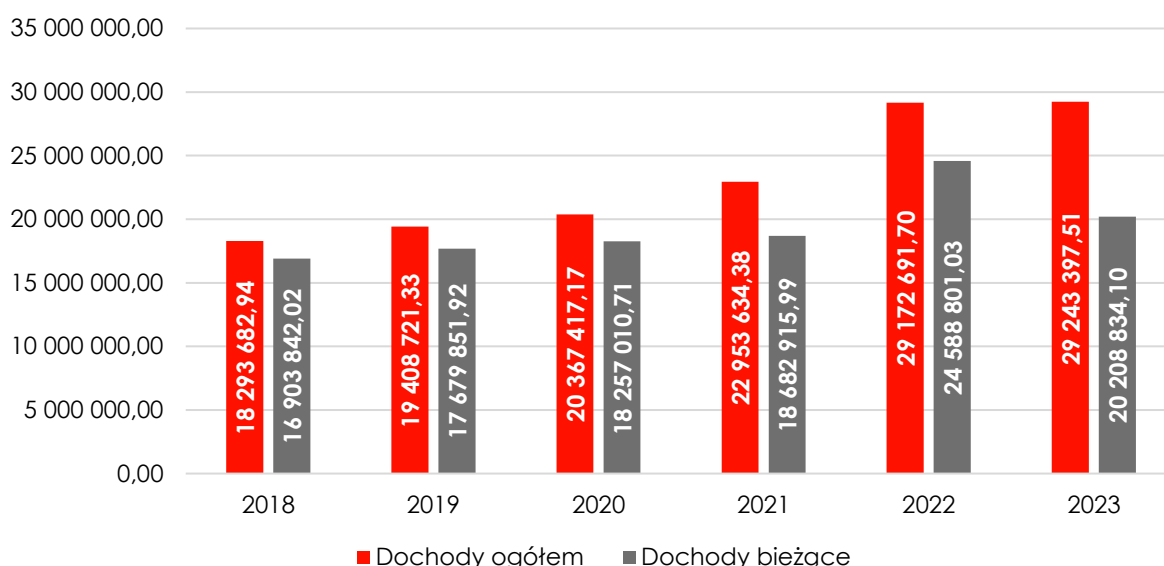
Gmina Boniewo należy również do Klastra Energii „Kujawski Klaster Energii ENERGIA KUJAW”. W ramach Klastra realizowane są działania mające na celu wdrożenie Wirtualnej Elektrowni OZE, wzmocnienie systemu teleinformatycznego przy współudziale ze środków Krajowego Planu Odbudowy, a także tworzenie nowych instalacji wykorzystujących OZE.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

Poniższa rycina przedstawia sposób, w jaki kształtowały się dochody budżetowe (dochody ogółem oraz dochody bieżące) w Gminie Boniewo w latach 2018-2023. Na przestrzeni analizowanego okresu dochody budżetowe badanej jednostki wzrosły o ponad 10,9 mln zł.

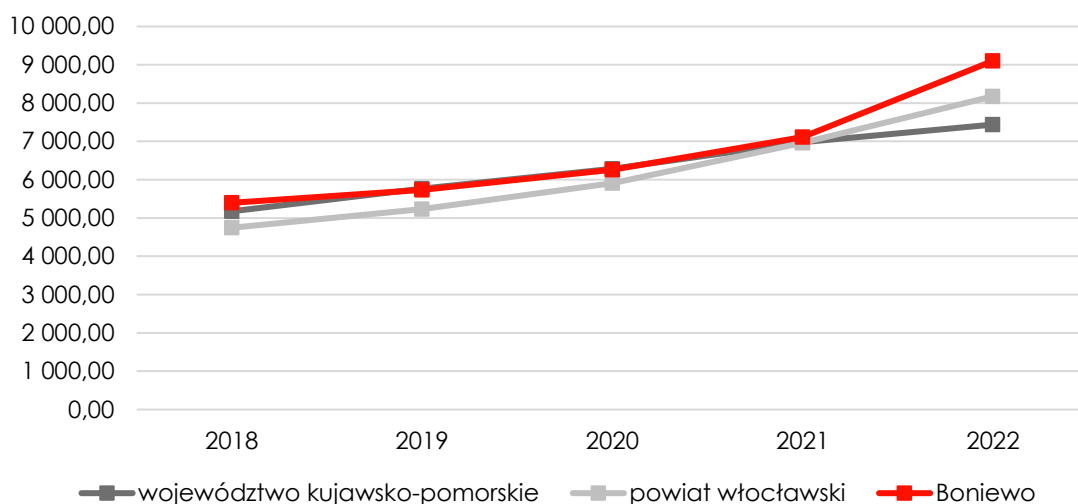
W 2018 roku dochody ogółem do budżetu Gminy wyniosły ponad 18,2 mln zł, a dochody bieżące stanowiły 92,4% dochodów ogółem. W kolejnym roku dochody ogółem wyniosły ponad 19,4 mln zł, a udział dochodów bieżących w dochodach ogółem kształtował się na poziomie 91,1%. W 2020 roku dochody ogółem Gminy Boniewo ponownie wzrosły i wyniosły ponad 20,3 mln zł. W tym samym roku zmniejszył się jednak udział dochodów bieżących (89,6% dochodów ogółem). W kolejnym roku dochody ogółem kształtowały się już na poziomie ponad 22,9 mln zł. Jednocześnie odnotowano dalszy spadek udziału dochodów bieżących w dochodach ogółem, który wyniósł 81,4%. W 2022 roku zaobserwowano najwyższy wzrost dochodów ogółem Gminy Boniewo względem roku poprzedniego – wpływy do budżetu zwiększyły się o ponad 6,2 mln zł, a dochody ogółem wyniosły ponad 29,1 mln zł. W tym samym roku zwiększył również udział dochodów bieżących w dochodach ogółem, który kształtował się na poziomie 84,3%. W kolejnym roku dochody ogółem ponownie wzrosły i wyniosły ponad 29,2 mln zł. W 2023 roku odnotowano jednak znaczny spadek wartości dochodów bieżących, których udział w dochodach ogółem wyniósł zaledwie 69,1%. Sytuacja ta związana była ze spadkiem dochodów Gminy Boniewo z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz spadkiem wartości przyznanych dotacji na cele bieżące (m.in. ze względu na przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+ z Gminy do ZUS), z jednoczesnym wzrostem dotacji na inwestycje będących częścią dochodów majątkowych.

Ryc. 18. Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Boniewo w latach 2018-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

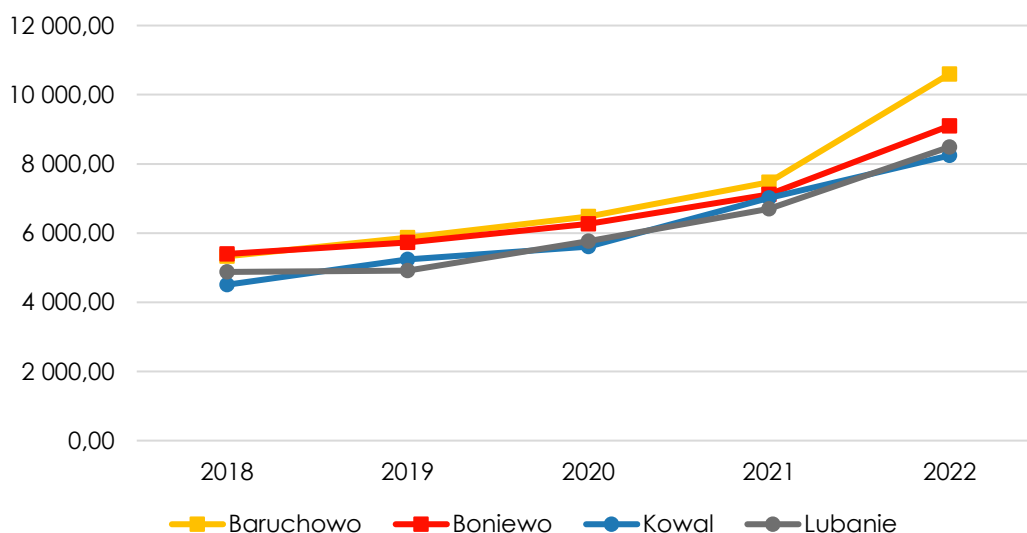
Poniższa rycina przedstawia dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022. W analizowanym okresie odnotowano wzrost wartości tego wskaźnika we wszystkich badanych jednostkach. W latach 2018-2022 najwyższe wartości dochodów ogółem na 1 mieszkańca odnotowano na poziomie Gminy oraz województwa. Z kolei najszybszy przyrost wartości analizowanego wskaźnika odnotowano na poziomie powiatu włocławskiego – dynamika tego zjawiska wyniosła 172,3%. Na przestrzeni lat dochód ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Boniewo wzrósł o 3 703,03 zł, a dynamika tego zjawiska wyniosła 168,6%. W 2022 roku zaobserwowano również największy wzrost wartości dochodów ogółem na 1 mieszkańca w porównaniu do roku poprzedniego. Należy również zauważyć, że w całym badanym okresie dochód ogółem na mieszkańca w Gminie Boniewo przewyższał średnią gmin powiatu włocławskiego.

Ryc. 19. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Boniewo na tle grupy porównawczej w latach 2018-2022. W analizowanym okresie najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Gminie Baruchowo oraz w Gminie Boniewo. Z kolei najszybszy przyrost dochodów ogółem na mieszkańca odnotowano w Gminie Baruchowo (dynamika zjawiska wyniosła 198,9%) oraz w Gminie Kowal (dynamika zjawiska wyniosła 182,9%). Z przedstawionych danych wynika, że Gmina Boniewo charakteryzowała się dobrą sytuacją finansową pod względem przyrostu wartości dochodów ogółem.

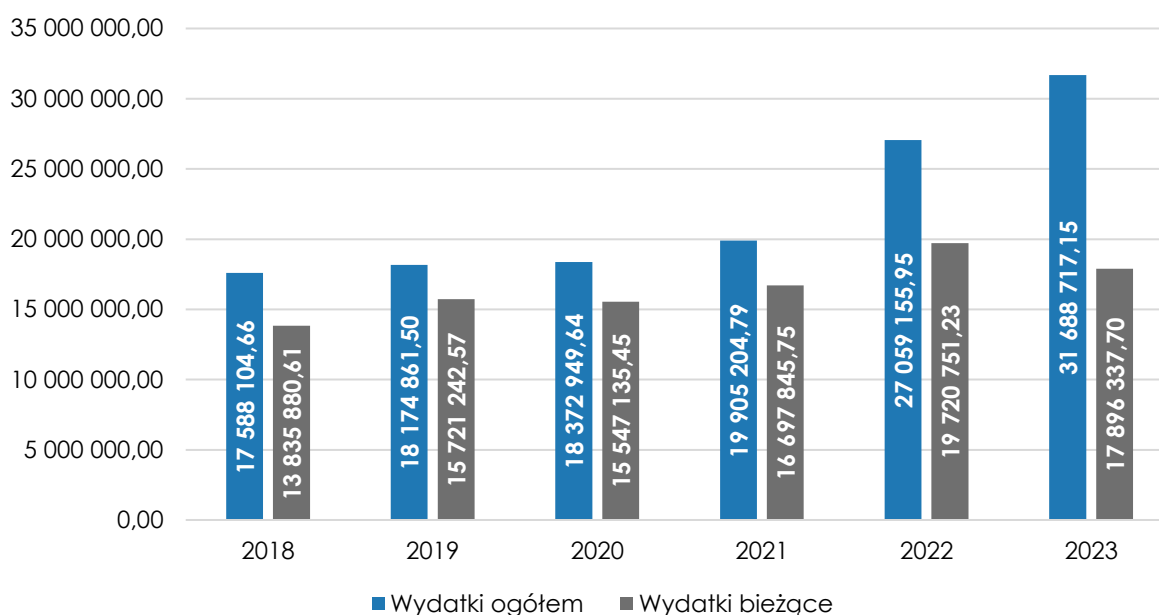

Ryc. 20. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Boniewo na tle gmin z grupy porównawczej w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia wydatki ogółem oraz wydatki bieżące Gminy Boniewo w latach 2018-2023. Na przestrzeni badanego okresu wydatki ogółem Gminy sukcesywnie rosły. W 2018 roku wydatki ogółem badanej jednostki kształtowały się na poziomie ponad 17,5 mln zł, a wydatki bieżące stanowiły 78,7% wydatków ogółem. W kolejnym roku wydatki ogółem wzrosły i wyniosły ponad 18,1 mln zł. W tym samym roku wzrósł również udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem, który wyniósł 86,5%. W 2020 roku wydatki ogółem Gminy Boniewo ponownie wzrosły i kształtowały się już na poziomie ponad 18,3 mln zł, a wydatki

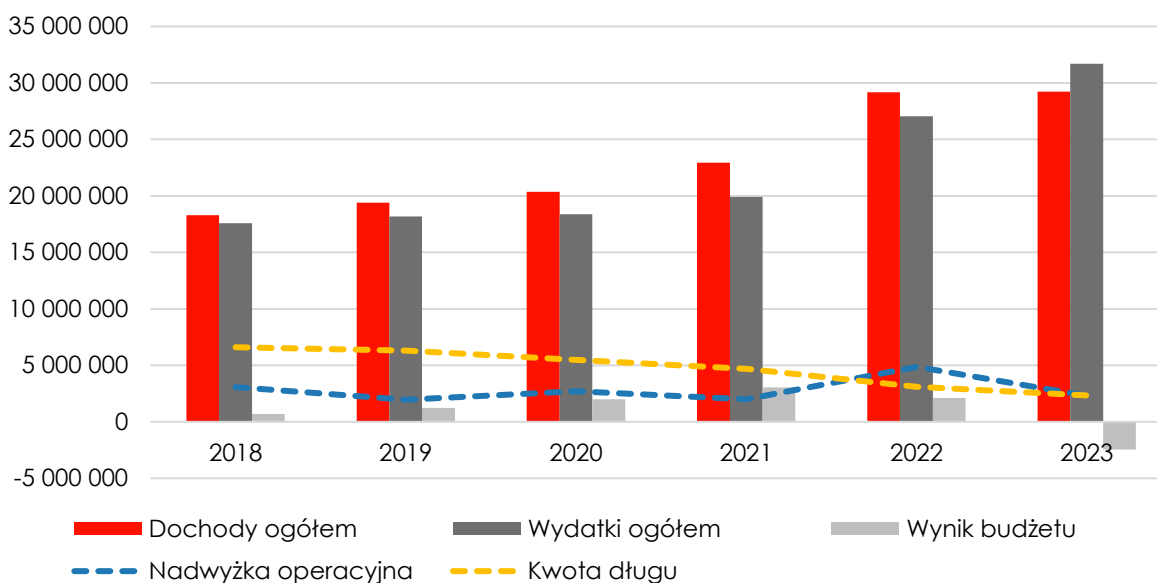
bieżące stanowiły 84,6% wydatków ogółem. W kolejnym roku wydatki ogółem badanej jednostki wyniosły ponad 19,9 mln zł, z czego 83,9% stanowiły wydatki bieżące. W 2022 roku odnotowano najwyższy wzrost wydatków ogółem względem roku poprzedniego – wydatki ogółem wzrosły o ponad 7,1 mln zł i wyniosły ponad 27 mln zł. W tym samym roku odnotowano również spadek udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem, który wyniósł 72,9%. W 2023 roku wydatki ogółem Gminy Boniewo osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 31,6 mln zł. W tym samym roku wydatki bieżące stanowiły zaledwie 56,5% wydatków ogółem. Było to spowodowane stopniowym zwiększaniem się wydatków majątkowych w budżecie Gminy, które w 2023 roku wyniosły 13,8 mln zł.

Ryc. 21. Wydatki ogółem i wydatki bieżące w Gminie Boniewo w latach 2018-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

Poniższa rycina przedstawia wykonanie budżetu Gminy Boniewo w latach 2018-2023. W latach 2018-2022 dochody ogółem przewyższały wydatki ogółem. Najwyższą różnicę pomiędzy dochodami ogółem a wydatkami ogółem odnotowano w 2021 roku, kiedy to wynik budżetu wyniósł ponad 3 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że w 2023 roku Gmina odnotowała deficyt budżetowy – wydatki ogółem przewyższyły wówczas dochody ogółem o ponad 2,4 mln zł. Jednocześnie w analizowanym okresie spadła kwota zadłużenia badanej jednostki – w 2018 roku zadłużenie Gminy wynosiło ponad 6,6 mln zł, a w 2023 roku kształtowało się już na poziomie ponad 2,3 mln zł. W latach 2018-2023 zmianom ulegała kwota nadwyżki operacyjnej, której najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku (ponad 4,8 mln zł), a najniższą w 2019 roku (ponad 1,9 mln zł).

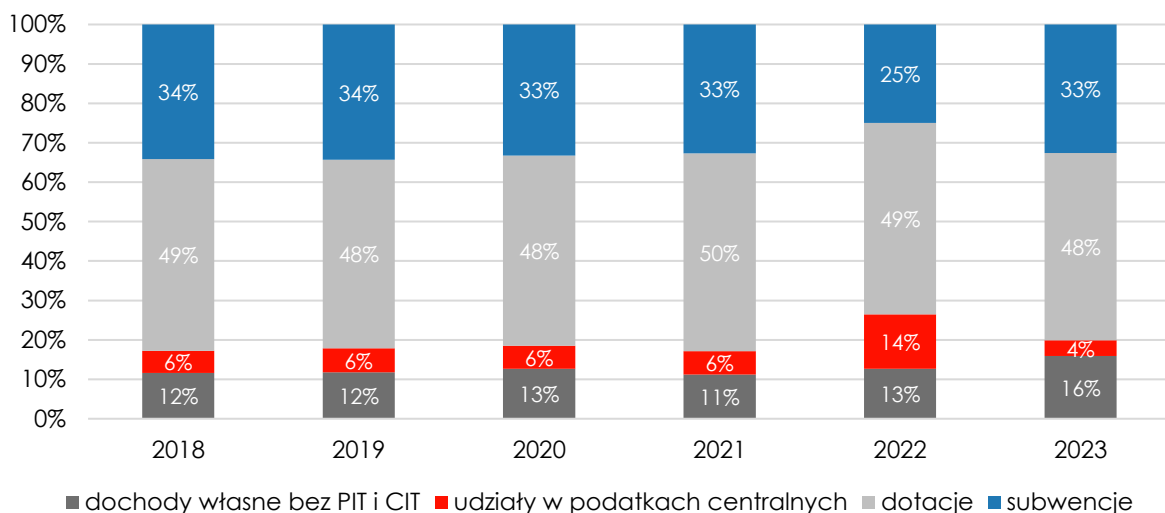
Ryc. 22. Wykonanie budżetu Gminy Boniewo w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostek terytorialnych. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Dochody własne są kluczowe dla gmin, bowiem gminy mogą wpływać na ich wysokość, m.in. poprzez określanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg i zwolnień czy umarzanie należności. Dzięki temu jednostki samorządowe mogą oddziaływać na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować miejscową gospodarkę.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Boniewo zaobserwowano, że w latach 2018-2023 największą jej część stanowiły dotacje oraz subwencje – średnio kolejno 48% i 32%. Trzecią największą grupą dochodów badanej jednostki w latach 2018-2023 stanowiły dochody własne bez PIT i CIT. W latach 2018-2022 stanowiły one średnio 12% wszystkich dochodów budżetowych. Z kolei w 2023 roku, na skutek wzrostu dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, osiągnęły one swoją najwyższą wartość – 16% wszystkich dochodów budżetowych. W analizowanym okresie najmniejszą część w strukturze dochodów stanowiły udziały w podatkach centralnych. Ich średni udział w strukturze na przestrzeni lat kształtował się na poziomie 4-6%. Wyjątek stanowił 2022 roku, kiedy to udziały w podatkach centralnych stanowiły 14% wszystkich dochodów budżetowych Gminy Boniewo. Nagły wzrost wartości udziałów w podatkach centralnych badanej jednostki związany był z reformą programu Polski Ład. Podsumowując, dotacje oraz subwencje stanowiły w badanym okresie ok. 80% wszystkich dochodów budżetowych Gminy Boniewo. Kształtująca się w ten sposób struktura dochodów budżetowych może świadczyć o niskiej samodzielności finansowej jednostki, a przez to niskiej możliwości wpływu na kształt i strukturę dochodów.

Ryc. 23. Struktura dochodów Gminy Boniewo w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej w Gminie Boniewo w latach 2018-2023. Zaobserwowano, że w analizowanym okresie największy udział w bazie podatkowej miał udział w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT, podatek od nieruchomości oraz podatek rolny. Średnio w latach 2018-2023 wyniosły one kolejno 1,6 mln zł, 0,8 mln zł oraz 0,6 mln zł.

Tab. 21. Dochody podatkowe Gminy Boniewo w latach 2018-2023 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	1 023 041,00	1 177 192,00	1 173 098,00	1 348 223,00	4 019 893,57	1 139 236,00
CIT	4 084,04	3 530,35	5 807,90	7 539,12	6 562,13	10 517,00
podatek rolny	530 667,80	535 898,59	570 956,94	581 730,86	555 407,39	601 663,19
podatek od nieruchomości	575 625,02	603 931,56	690 980,13	719 349,73	768 140,45	1 507 794,23
podatek leśny	12 081,00	11 940,00	12 070,73	12 681,27	13 638,00	21 433,00
podatek od środków transportowych	9 383,33	10 950,00	11 354,00	14 425,00	11 983,00	17 463,00
karta podatkowa	1 305,00	1 768,00	2 631,00	2 826,00	3 660,00	4 763,36
podatek od czynności cywilnoprawnych	51 341,42	70 096,18	143 513,97	102 258,03	87 109,00	85 802,00
wpływy z opłaty skarbowej	10 173,00	10 803,00	12 617,00	13 849,40	16 883,00	12 336,00
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

Poniższa tabela przedstawia strukturę wydatków Gminy Boniewo w latach 2019-2022. Analizując zamieszczone poniżej dane można zaobserwować, że największy udział wydatków dotyczył następujących działów: Rodzina (19,2% wszystkich wydatków) oraz Oświata i wychowanie (19% wszystkich wydatków). Znaczącą część środków przeznaczono również na Transport i łączność (14,8% wszystkich wydatków), Administrację Publiczną (12,8% wszystkich wydatków), Pomoc społeczną (8% wszystkich wydatków), Gospodarkę mieszkaniową (6,9% wszystkich wydatków), Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (5,9%) oraz Rolnictwo i łowiectwo (3,3% wszystkich wydatków). Wydatki w pozostałych działach nie przekraczały 2,5% całkowitych wydatków.

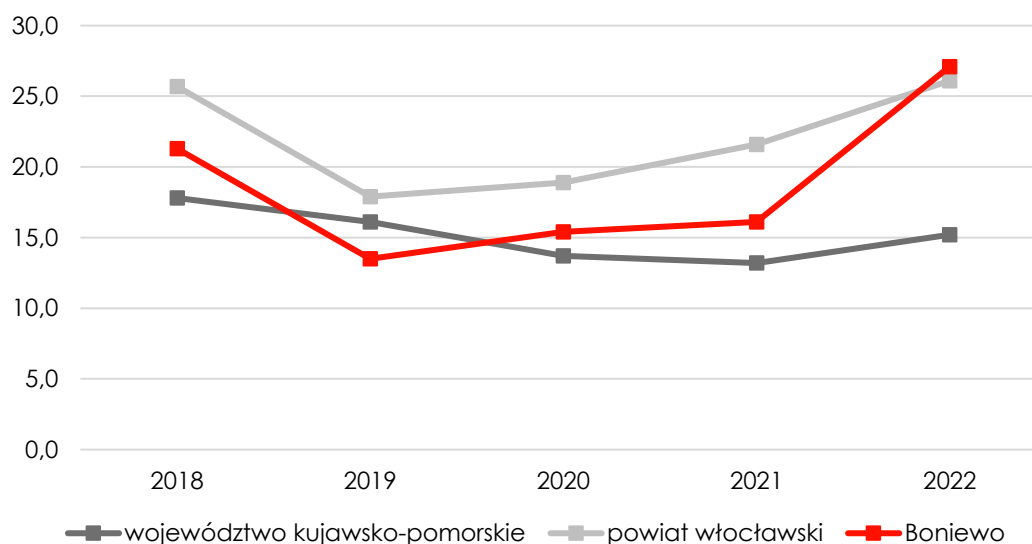
Tab. 22. Dochody podatkowe Gminy Boniewo w latach 2019-2023 (zł)

Dział	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia	Udział
Rolnictwo i łowiectwo	618 732,81	620 393,05	931 340,78	706 463,70	980 501,75	729 460,36	3,3%
Leśnictwo	1 652,01	203,64	0,00	0,00	338,72	538,11	0,0%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	210 988,86	201 502,23	204 582,68	384 002,41	1 160 996,65	391 685,44	1,8%
Transport i łączność	2 279 320,59	2 338 820,42	2 120 536,05	1 765 498,73	8 616 988,01	3 280 156,23	14,8%
Gospodarka mieszkaniowa	71 859,00	70 820,00	353 764,33	4 476 533,67	4 112 135,66	1 520 926,68	6,9%
Działalność usługowa	1 649,32	1 532,56	55 396,00	80 252,41	2 450,06	23 825,04	0,1%
Informatyka	144 224,20	29 317,16	3 050,00	0,00	0,00	31 922,47	0,1%
Administracja publiczna	2 096 757,50	2 298 441,48	2 511 253,99	3 356 023,91	4 418 521,70	2 825 033,61	12,8%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	46 456,92	47 753,00	1 000,00	1 000,00	68 357,00	37 184,98	0,2%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	80 911,78	108 550,11	122 486,72	713 763,84	949 872,13	341 460,95	1,5%
Obsługa długu publicznego	134 663,07	101 810,27	55 292,02	214 420,66	201 915,37	142 737,53	0,6%
Oświata i wychowanie	5 041 082,05	4 087 780,92	4 329 936,28	3 946 789,12	4 207 457,81	4 208 895,81	19,0%
Ochrona zdrowia	21 092,71	24 060,70	63 763,56	61 451,51	75 575,77	44 220,09	0,2%
Pomoc społeczna	1 439 916,64	1 959 622,53	1 577 868,95	2 382 276,06	1 963 237,49	1 777 240,95	8,0%
Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej	0,00	0,00	0,00	3 358 136,29	4 000,00	560 356,05	2,5%
Edukacyjna opieka wychowawcza	84 096,80	63 710,70	53 034,80	33 777,60	15 004,00	58 566,15	0,3%
Rodzina	4 790 369,42	5 339 471,16	5 275 679,51	3 473 357,31	2 297 936,70	4 254 368,73	19,2%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	703 448,31	890 467,37	1 099 092,16	1 559 354,59	1 550 956,44	1 310 089,40	5,9%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	255 664,13	160 873,72	1 099 382,22	353 471,27	793 309,18	471 081,10	2,1%
Kultura fizyczna i sport	151 975,38	27 818,62	47 744,74	192 582,87	269 162,71	121 749,27	0,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Boniewo.

Poniższa rycina przedstawia udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Boniewo na tle średniej gmin powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy co roku ulegał zmianom. W 2018 roku wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się na poziomie 21,3% i była wyższa od średniej dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego. W kolejnym roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie uległ zmniejszeniu się i wyniósł 13,5%. Z kolei

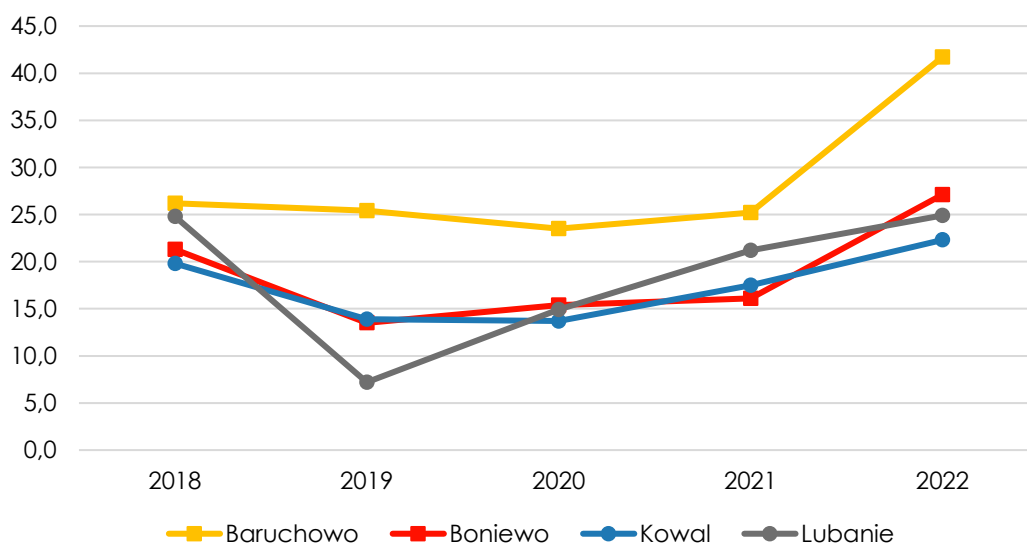
od 2020 roku obserwowany był sukcesywny wzrost udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem na terenie Gminy – w 2020 roku wartość analizowanego wskaźnika wynosiła 15,4%, a w 2022 roku kształtowała się już na poziomie 27,1%. Ponadto, w 2022 roku udział wydatków inwestycyjnych w Gminie Boniewo był wyższy od średniej dla gmin powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego, co było spowodowane ponad dwukrotnie większymi nakładami na inwestycje w stosunku do poprzedniego roku.

Ryc. 24. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Boniewo na tle grupy porównawczej zaobserwowano, że w latach 2018-2022 był on najwyższy w Gminie Baruchowo. Znaczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano również w Gminie Lubanie. W analizowanym okresie najniższą wartością wskaźnika charakteryzowała się Gmina Kowal.

Ryc. 25. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Boniewo na tle gmin z grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najważniejszymi inwestycjami zrealizowanymi w ostatnich latach na terenie Gminy Boniewo są następujące projekty:

- Remont dwóch odcinków dróg gminnych w miejscowościach Paruszewice – Łąki Markowe;
- Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Sułkówek oraz Lubomin Rządowy;
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łąki Markowe;
- Przebudowa i rozbudowa placu zabaw w miejscowości Boniewo;
- Budowa boiska w miejscowości Osiecz Mały;
- Remont i modernizacja budynków komunalnych Gminy Boniewo;
- Budowa urządzeń fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej;
- Przebudowa drogi gminnej Osiecz Mały – Bnin;
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Bierzyn;
- Organizacja miejsca spotkań dla mieszkańców poprzez budowę miejsca ogniskowego z elementami siłowni zewnętrznej w miejscowości Boniewo;
- Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach Kaniewo, Osiecz Wielki i Otmianowo;
- Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej z przyłączeniem na terenie Gminy Boniewo.

Fundusze Europejskie 2014-2020

W poniższej tabeli wymienione zostały dofinansowania zewnętrzne, które Gmina Boniewo oraz jednostki jej podległe pozyskały z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl (dostęp: 2.08.2024 r.) oraz informacjami pozyskanymi z Urzędu Gminy, łączna wartość dofinansowania projektów wyniosła ponad 11,1 mln zł. Zrealizowane projekty dotyczyły przede wszystkim kwestii społecznych oraz infrastrukturalnych. Działania finansowane były z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Tab. 23. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020 w Gminie Boniewo

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość dofinansowania
1.	Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Boniewo	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	549 950 zł
2.	Budowa urządzeń fotowoltaicznych na obiektach Gminy Boniewo	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	249 515 zł
3.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z tereny Gminy Boniewo	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	98 271 zł
4.	Równy start – lepsze jutro – wyrównanie szans edukacyjnych uczniów szkół z terenu ORSG Powiatu Włocławskiego	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	2 575 506 zł
5.	Budowa urządzeń fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	637 264 zł
6.	Rewitalizacja miejscowości Kaniewo, Osiecz Wielki, Otmianowo poprzez remont i modernizację świetlic wiejskich	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	564 223 zł

	w miejscowościach Kaniewo, Osiecz Wielki, Otmianowo			
7.	Budowa boiska w miejscowości Osiecz Mały	Gmina Boniewo	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	92 332 zł
8.	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej z przyłączami na terenie gminy Boniewo	Gmina Boniewo	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	122 698 zł
9.	Przebudowa placu zabaw w miejscowości Boniewo, Rozbudowa placu zabaw w miejscowości Boniewo	Gmina Boniewo	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	1 351 66 zł
10.	Organizacja miejsca spotkań dla mieszkańców poprzez budowę miejsca ogniskowego z elementami siłowni zewnętrznej w miejscowości Boniewo	Gmina Boniewo	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	95 991 zł
11.	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Osiecz Wielki, Lubomin Rządowy, Lubomin	Gmina Boniewo	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	543 670 zł
12.	Przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Boniewie	Gmina Boniewo	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	4 224 431 zł W trakcie realizacji

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl (dostęp: 2.08.2024 r.) oraz informacje pozyskane z Urzędu Gminy

W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy Gmina Boniewo realizowała inwestycje związaną z przebudową gminnej oczyszczalni ścieków w Boniewie, która sfinansowana została z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach środków Europejskiego Funduszu rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Rządowy Fundusz Polski Ład

Rządowy Fundusz Polski Ład jest Programem Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane samorządom przez Bank Gospodarstwa Krajowego. W latach 2021-2023 Gmina Boniewo pozyskała środki w łącznej kwocie ponad 23,5 mln zł. Środki te przeznaczone zostały m.in. na przebudowę dróg gminnych, modernizację obiektów komunalnych oraz remonty infrastruktury społecznej.

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania	Data ogłoszenia wyników
Gmina Boniewo	Remont/modernizacja budynków komunalnych Gminy Boniewo	7 200 000,00 zł	16.05.2022
Gmina Boniewo	Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Boniewo Etap I	4 965 460,00 zł	09.12.2022
Gmina Boniewo	Remont/modernizacja pałacu w miejscowości Osiecz Wielki ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków	978 040,00 zł	05.12.2023
Gmina Boniewo	Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Boniewo	2 450 000,00 zł	12.12.2023
Gmina Boniewo	Budowa/rozbudowa/przebudowa/remont infrastruktury społecznej na terenie Gminy Boniewo	8 000 000,00 zł	31.07.2024 (I, II, III etap) 09.08.2024 (IV etap)

W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy rozpoczęte zostały również prace związane z modernizacją i wymianą oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Boniewo.

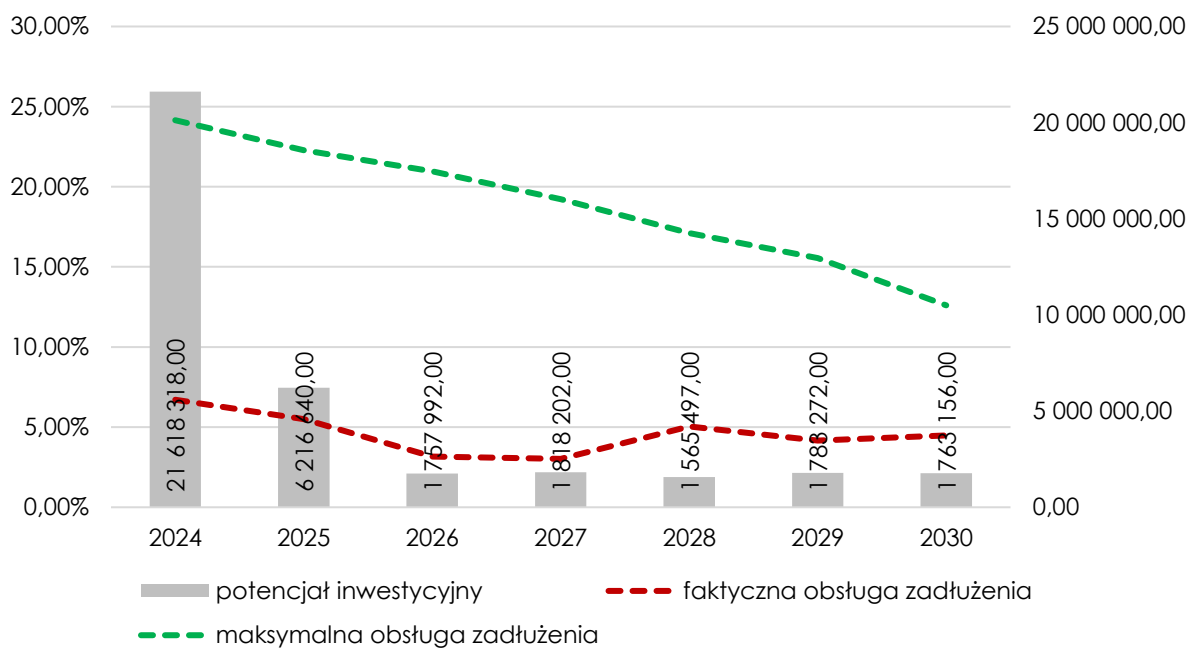
W ostatnich latach Gmina Boniewo realizowała również inwestycje, które finansowane były m.in. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Do inwestycji tych zalicza się takie przedsięwzięcia jak:

- Remont trzech odcinków dróg gminnych na terenie Gminy Boniewo (kwota dofinansowania: 4 799 999,00 zł);
- Przebudowa drogi gminnej Osiecz Mały – Bnin (kwota dofinansowania: 409 886,00 zł);
- Przebudowa drogi gminnej Lubomin Rządowy – Grójec – Arciszewo (kwota dofinansowania: 590 083,00 zł);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Łąki Markowe (kwota dofinansowania: 219 155,00 zł).

Potencjał inwestycyjny

Poniższa rycina przedstawia prognozowany sposób kształtowania się wskaźnika obsługi zadłużenia w Gminie Boniewo w latach 2024-2030. Podstawą prognozy jest Uchwała nr XLVI/335/23 Rady Gminy Boniewo z dnia 18 grudnia 2023 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Boniewo na lata 2024-2030. Wskaźnik pozwala na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w najbliższej przyszłości. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Z przedstawionych danych wynika, że obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Boniewo pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych.

Na wykresie przedstawiony został również potencjał inwestycyjny Gminy Boniewo, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2030. Najwyższym potencjałem inwestycyjnym Gmina Boniewo będzie dysponować w 2024 roku, kiedy wyniesie on ponad 21,6 mln zł. W następnych latach szacuje się jednak spadek nakładów inwestycyjnych, które w 2025 roku wyniosą ponad 6,2 mln zł, a w latach 2026-2030 kształtować się będą na poziomie poniżej 1,8 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi do roku bieżącego i przyszłego. W związku z tym sytuacja finansowa Gminy może ulec zmianie.

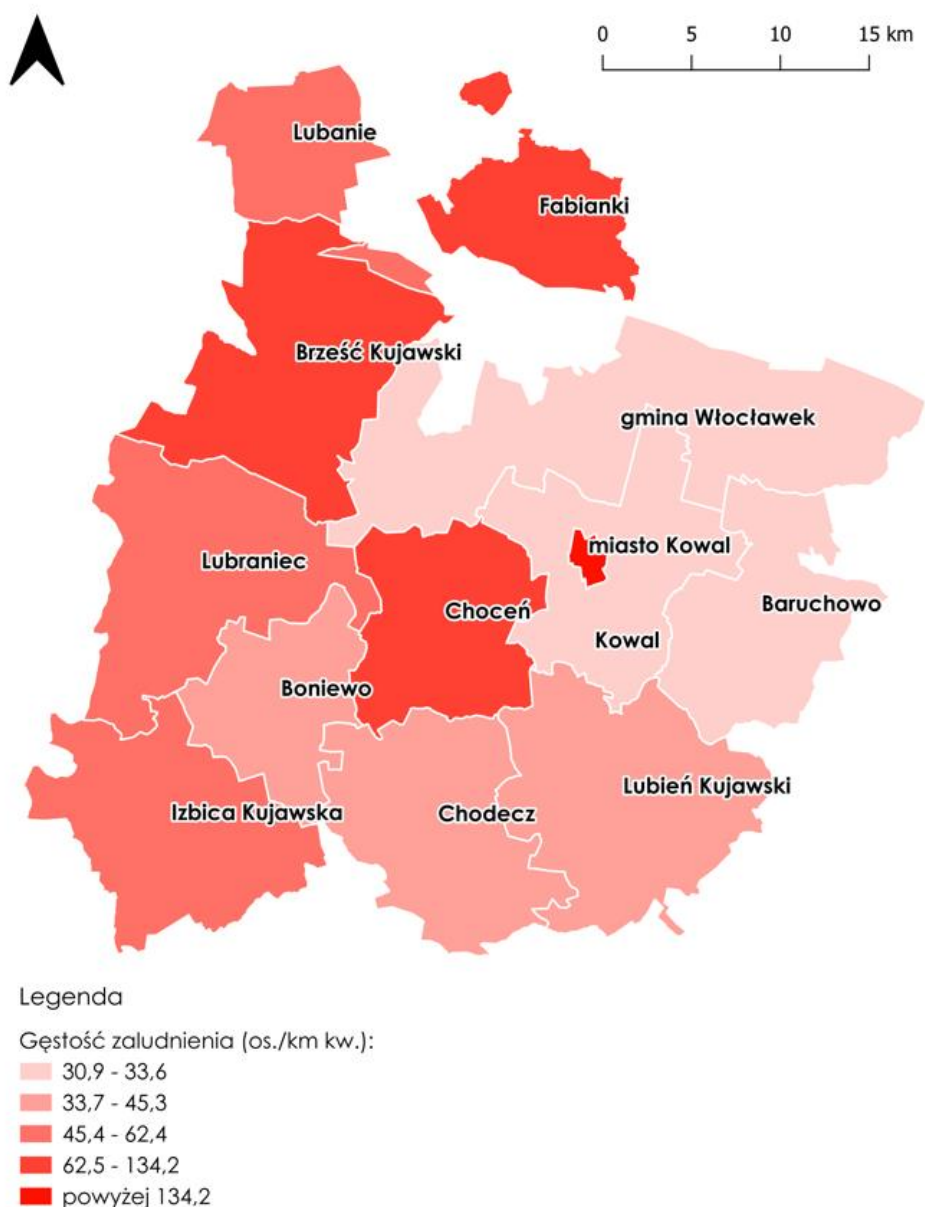
Ryc. 26. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Boniewo na lata 2024-2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XLVI/335/23 Rady Gminy Boniewo z dnia 18 grudnia 2023 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Boniewo na lata 2024-2030.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

W 2022 roku, według danych GUS, Gminę zamieszkiwało 3 209 osób, co stanowiło ok. 3,9% wszystkich mieszkańców powiatu włocławskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 41,3 os./km², co było wówczas przeciętnym wynikiem na tle gmin powiatu włocławskiego. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w mieście Kowal (704,7 os./km²) oraz w gminie Fabianki (134,2 os./km²). Z kolei najniższą gęstością zaludnienia w powiecie w 2022 roku charakteryzowała się gmina Baruchowo (30,9 os./km²) oraz gmina Kowal (33,5 os./km²). Z kolei najgęściej zaludnioną częścią Gminy Boniewo jest jej miejscowości gminna – Boniewo.

Ryc. 27. Gęstość zaludnienia w powiecie włocławskim w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego oraz gmin z grupy porównawczej w latach 2018-2022. Z analizy danych wynika, że liczba ludności we wszystkich badanych jednostkach zmniejszyła się. W 2018 roku Gminę

Boniewo zamieszkiwało 3 406 osób, a w 2022 roku – 3 209 osób. Tym samym dynamika tego zjawiska wyniosła 98,5%, co świadczy o postępującym odplywie mieszkańców z terenu badanej jednostki. Dodatkowo dynamika tych zmian była najszybsza spośród grupy porównawczej. Oznacza to, że w Gminie Boniewo, w porównaniu do średniej gmin powiatu włocławskiego oraz gmin z grupy porównawczej, liczba ludności zmniejsza się szybciej, co w przyszłości może doprowadzić do negatywnych przemian demograficznych na jej terenie.

Tab. 24. Zmiany liczby ludności w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego oraz gmin z grupy porównawczej

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2020 r.	średnia dynamika
powiat włocławski	86 352	86 037	83 581	83 046	82 599	100%	98,9%
Boniewo	3 406	3 366	3 237	3 221	3 209	3,9%	98,5%
Baruchowo	3 459	3 436	3 354	3 336	3 300	4,0%	98,8%
Kowal	3 937	3 918	3 899	3 871	3 849	4,7%	99,4%
Lubanie	4 598	4 562	4 433	4 364	4 329	5,2%	98,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przez dwie zmienne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Z kolei saldo migracji to różnica pomiędzy osobami zameldowanymi a osobami wymeldowanymi na danym obszarze.

Analizując zawarte w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że wszystkie jednostki z grupy porównawczej w 2022 roku charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym. W Gminie Boniewo wartość tego wskaźnika wynosiła -3,74 na 1 tys. mieszkańców. Wynik ten był wyższy od średniej województwa (-4,54), powiatu (-6,11), a także gmin z grupy porównawczej. Natomiast średnia zmiana wskaźnika od 2018 roku w Gminie wyniosła -0,49, co oznacza stopniowy spadek wskaźnika i pogłębianie się niekorzystnej tendencji.

Mimo, że w całym powiecie włocławskim wartość wskaźnika salda migracji była dodatnia i wyniosła 0,76, w Gminie Boniewo saldo migracji kształtowało się na poziomie -0,31. Jednak był to wynik wyższy od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego (-0,91), oraz drugi najlepszy wynik spośród gmin z grupy porównawczej – wyższym wynikiem charakteryzowała się gmina Kowal. Jednak należy zwrócić uwagę na średnią zmianę tego wskaźnika od 2018 roku, który w Gminie Boniewo wyniósł -1,04 i był to wynik najniższy wśród grupy porównawczej. Oznacza to, że władze Gminy powinny podejmować działania, które zachęcą mieszkańców do pozostania na terenie jednostki oraz zachęcą nowych mieszkańców do osiedlenia się na tym obszarze.

Tab. 25. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo w latach 2018-2022 na tle powiatu włocławskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i grupy porównawczej

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
województwo kujawsko-pomorskie	-4,54	-0,80	-0,91	0,07
powiat włocławski	-6,11	-0,97	0,76	0,42
Boniewo	-3,74	-0,49	-0,31	-1,04
Baruchowo	-5,73	-0,21	-3,32	-0,18
Kowal	-8,82	-0,94	1,56	0,64

Lubanie	-7,59	-2,17	-2,07	0,35
---------	-------	-------	-------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Boniewo w latach 2018 i 2022 na tle średnich wyników gmin powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ w znaczącym stopniu determinują one sposób w jaki rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34, zwane również osobami w wieku kreatywnym, stanowią bowiem grupę, która w sposób znaczący wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy – a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Z kolei wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie i usługi społeczne oraz dostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb.

W 2018 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Boniewo wyniósł 14,87%. Wynik ten nieznacznie przewyższał wówczas średnią powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Z kolei 2022 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 11,46%. Dynamika zjawiska wynosiła zatem 77%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w wieku kreatywnym w liczbie ludności Gminy ogółem. Dodatkowo wynik osiągnięty na poziomie badanej jednostki na końcu okresu znajdował się poniżej średniej dla województwa i powiatu. Jest to zmiana niekorzystna, świadcząca o odpływie ludzi młodych z tego terenu, który może wskazywać na niską atrakcyjność Gminy dla mieszkańców wchodzących w dorosłość. Analizując z kolei sposób w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym zauważono, że w 2018 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Boniewo kształtował się na poziomie 27%. Wynik ten przewyższał wówczas średni wynik dla powiatu włocławskiego (23,5%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (25,3%). W 2022 roku wartość tego wskaźnika dla Gminy wyniosła już 30,1%. Dynamika zmian wynosiła zatem 111%. Oznacza to, że na terenie Gminy Boniewo następuje powolny spadek udziału ludzi młodych w społeczeństwie, natomiast rośnie obciążenie senioralne.

Tab. 26. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Boniewo w 2018 i 2022 roku na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
województwo kujawsko-pomorskie	14,53	13,13	90%	25,30	30,00	119%
powiat włocławski	14,63	12,39	85%	23,50	28,10	120%
Boniewo	14,87	11,46	77%	27,00	30,10	111%

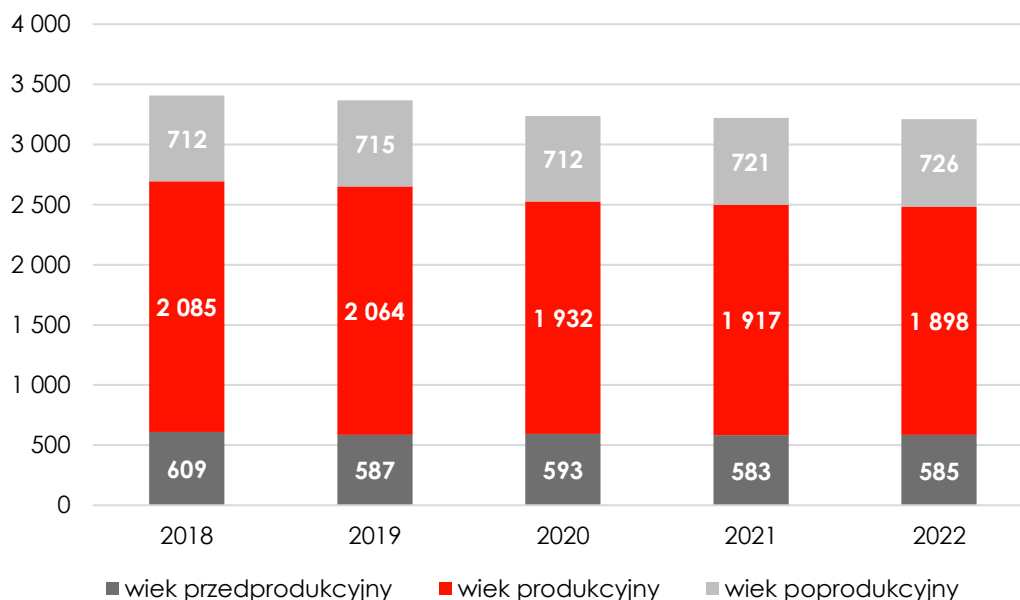
¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Opisane powyżej dane mają swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie. Wyraźnie widać na niej znaczący spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Boniewo. W analizowanym okresie liczba ta spadła o 187 osób, a dynamika zjawiska wyniosła tym samym 91,03%. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W 2018 roku na terenie badanej jednostki było 712, z kolei w 2022 było ich 726. Oznacza to, że dynamika zjawiska wyniosła ok. 102%. Na przestrzeni badanego okresu zaobserwowano

również spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Ich liczba zmniejszyła się o 24 osoby, a dynamika zjawiska wyniosła 96%. Dodatkowo już na początku analizowanego okresu liczba osób w wieku poprodukcyjnym przewyższała liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym, co negatywnie oddziałuje na lokalny rynek pracy – odsetek seniorów rośnie szybciej niż odsetek osób młodych, co oznacza, że więcej osób schodzi z rynku pracy niż na niego wchodzi. Ponadto, w perspektywie najbliższych lat koniecznym może okazać się zwiększenie nakładów finansowych ponoszonych przez Gminę na świadczenia społeczne i usługi opiekuńcze dla seniorów.

Ryc. 28. Struktura ludności w Gminie Boniewo w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola i żłobki

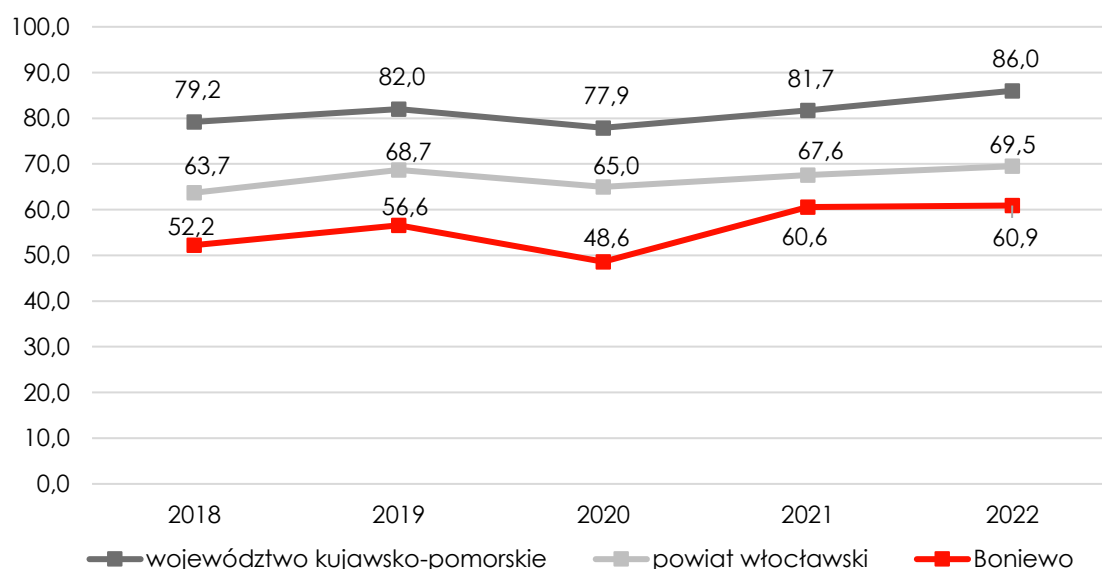
Opieka przedszkolna w Gminie Boniewo prowadzona jest przez dwie placówki publiczne. Największą placówką przedszkolną na terenie Gminy, pod względem liczby przyjętych dzieci, jest Publiczne Przedszkole w Boniewie, które znajduje się przy ul. Szkolnej 32 w Boniewie. Organem prowadzącym placówkę jest Gmina Boniewo. Przedszkole otwarte jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-15:00. W roku 2023/2024 do placówki uczęszczało 45 dzieci, które podzielone były na 2 grupy (średnia wielkość wynosiła 23 podopiecznych). Natomiast Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Boniewie przyjmował w roku 2023/2024 38 dzieci, które podzielone były na 2 grupy (średnia wielkość wynosiła 19 podopiecznych). Oddział przedszkolny był otwarty od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-13:00. Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki zajmujące się opieką nad dziećmi do lat 3. Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy Gmina prowadziła prace związane z budową Klubu Malucha, który ma zostać ukończony w maju 2025 roku. Przedsięwzięcie finansowane jest z Programu Maluch+.

Tab. 27. Przedszkola na terenie Gminy Boniewo

Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Publiczne Przedszkole w Boniewie	45	2	23	7:00-15:00
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Boniewie	38	2	19	8:00-13:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Boniewo.

Poniższa rycina przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Boniewo w latach 2018-2022 na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego⁴. Z analizy danych wynika, że w badanym okresie odsetek ten ulegał największym zmianom na terenie Gminy Boniewo. W 2018 roku 52,2% dzieci pochodzących z obszaru Gminy objętych zostało wychowaniem przedszkolnym. W 2020 roku udział ten zmniejszył się do poziomu 48,6% i znacząco oddalił się do średniej powiatu i województwa. Natomiast w kolejnym roku odnotowano wzrost tej wartości – udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie wyniósł 60,6% i w kolejnym roku utrzymał tendencję wzrostową.

Ryc. 29. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Boniewo w latach 2018-2022 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Na terenie Gminy Boniewo funkcjonuje jedna szkoła podstawowa – Publiczna Szkoła Podstawowa w Boniewie. Do Szkoły Podstawowej w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 219 uczniów, podzielonych na 12 oddziałów klasowych. Średnia wielkość oddziału wynosiła 18 podopiecznych, a na jednego nauczyciela przypadało ok. 8 uczniów.

Poniższa tabela przedstawia stan bazy dydaktycznej w szkole na terenie Gminy Boniewo w roku szkolnym 2023/2024. Zajęcia dydaktyczne odbywały się w 14 salach lekcyjnych. Warto dodać, iż szkoła wyposażona była w 46 komputerów do użytku uczniów oraz 4 projektory multimedialne, które wspomagały pracę podczas zajęć lekcyjnych. Placówka posiada dostęp do sali gimnastycznej, jednak należy podkreślić, iż konieczny jest jej remont. Ponadto przy szkole

⁴ Przedstawione dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS). Mogą one różnić się od danych pochodzących z Urzędu Gminy Boniewo, ze względu na niejednakowe metody zbierania danych.

zlokalizowany jest kompleks boisk sportowych oraz hala widowiskowo-sportowa. Placówka nie prowadzi klas dwujęzycznych, sportowych lub integracyjnych. Ponadto Szkoła posiada system monitoringu wizyjnego, szafki dla wszystkich uczniów oraz parking dla nauczycieli i rodziców. Co więcej w placówce prowadzona były świetlica oraz gabinet psychologa.

Tab. 28. Stan bazy dydaktycznej w Szkole Podstawowej w Boniewie

Nazwa szkoły:	Publiczna Szkoła Podstawowa w Boniewie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	14
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	sala gimnastyczna (do remontu)
Pracownie językowe	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	46
Projektory multimedialne (szt.)	4
Kamery - monitoring szkolny	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak
Świetlice	tak (7:00-15:00)
Parkingi dla kadry / rodziców	tak
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny	nie
Wsparcie psychologa	tak (0,5 etatu)
Liczba stypendystów (os.)	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Boniewo.

W latach 2019-2024 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkoły na terenie Gminy Boniewo wraz z klasami „0” ulegała stopniowemu zmniejszeniu. W roku szkolnym 2019/2020 placówka kształciła 283 dzieci. Z kolei w roku szkolnym 2023/2024 do szkoły uczęszczało 258 uczniów.

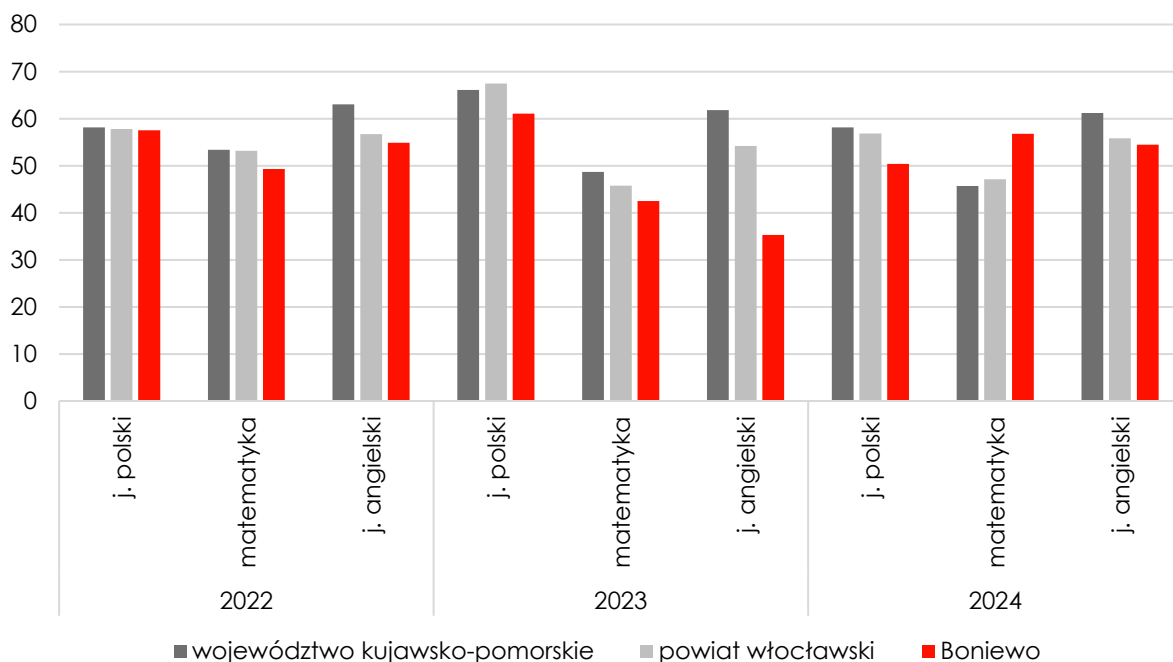
Tab. 29. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Boniewo uczęszczająca do szkół na terenie Gminy

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0" (os.)	283	293	292	266	258

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Boniewo.

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej wykorzystywanymi do tego celu narzędziami są sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne, a także konkursy przedmiotowe. W celu przeanalizowania poziomu nauczania w na terenie Gminy Boniewo porównano wyniki dla Gminy na tle średniej powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2022-2024.

Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w badanych latach absolwenci Szkoły Podstawowej w Boniewie osiągnęli najniższe wyniki ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty w porównaniu do średniej powiatu i województwa, jednak wyjątek stanowił egzamin z części matematycznej w 2024 roku (56,74%). Warto podkreślić, iż w 2024 roku szkoła odnotowała najlepsze wyniki uczniów z części matematycznej i języka angielskiego, w porównaniu do poprzednich lat.

Ryc. 30. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Boniewo w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2024.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w Gminie Boniewo w latach 2018-2023. W 2018 roku wynosiły one ponad 3,6 mln zł, z kolei w następnym roku wydatki w dziale 801 kształtowały się na poziomie ponad 5 mln zł – osiągnęły one wówczas najwyższą wartość na przestrzeni badanego okresu. W kolejnych latach ponoszone przez Gminę wydatki na oświatę i wychowanie nieznacznie malały. Ponadto, w latach 2018-2022 wartość przyznanej subwencji oświatowej kształtowała się na stabilnym poziomie, a jej średnia wartość wyniosła ponad 3,3 mln zł. W analizowanym okresie zmieniał się jednak udział subwencji oświatowej w wydatkach w dziale 801 – zawierał się w przedziale od 66% do 89%, co oznacza, że w pozostałej części wydatki na oświatę musiały być pokrywane ze środków własnych Gminy.

Tab. 30. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Boniewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	3 640 328,69	5 041 082,05	4 087 780,92	4 329 936,28	3 946 789,12	4 207 457,81
Wydatki bieżące, w tym:	3 640 328,69	5 041 082,05	4 087 780,92	4 329 936,28	3 867 589,12	4 207 457,81
Wynagrodzenia i pochodne	3 144 702,52	3 646 768,57	3 538 413,79	3 368 239,11	3 340 501,70	3 590 807,40
Pozostałe wydatki bieżące	495 626,17	1 394 313,48	549 367,13	961 697,17	527 087,42	616 650,41
Wydatki majątkowe					79 200,00	
SUBWENCJA OŚWIATOWA	3 230 503,00	3 325 681,00	3 037 563,00	3 352 059,00	3 477 916,00	3 626 391,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	409 825,69	1 715 401,05	1 050 217,92	977 877,28	468 873,12	581 066,81
Stopień pokrycia	89%	66%	74%	77%	88%	86%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Boniewo.

Kultura i sport

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań w zakresie kultury na terenie Gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Boniewie, która zlokalizowana jest w budynku Szkoły Podstawowej przy ul. Szkolnej 32 w miejscowości Boniewo. Biblioteka organizuje liczne akcje

mające na celu upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, spotkania z autorami oraz lekcje tematyczne. Ponadto, Gminna Biblioteka w Boniewie bierze udział w takich przedsięwzięciach jak: Narodowe Czytanie, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Noc Bibliotek oraz Dzień Głośnego Czytania. Biblioteka jest również organizatorem konkursów literackich, plastycznych i fotograficznych dla różnych grup wiekowych. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy prowadzone były prace związane z budową nowego budynku Gminnej Biblioteki Publicznej.

Ponadto oferta kulturalno-sportowa świadczona jest przy wykorzystaniu funkcjonujących świetlic wiejskich zlokalizowanych w 9 miejscowościach oraz istniejącej bazy sportowej, tj. hali widowiskowo sportowej oraz boiska Orlik, zlokalizowanych w Boniewie.

Na terenie Gminy organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, które uzupełniają dedykowaną dla mieszkańców ofertę kulturalną oraz umożliwiają integrację różnych grup wiekowych. Do najważniejszych wydarzeń cyklicznych odbywających się na terenie Gminy Boniewo należą takie imprezy jak:

- Przegląd Zespołów Weselnych,
- Rozgrywki w Piłkę Nożną o Puchar Wójta,
- Zawody Wędkarskie,
- Bieg Pamięci Bitwy pod Szczytnem.

Przegląd Zespołów Weselnych jest wydarzeniem organizowanym corocznie – pierwsza jego edycja odbyła się w 2015 roku. Podczas wydarzenia rozrywka jest zapewniana poprzez muzykę, co więcej jest możliwość degustacji tortów weselnych.

Bieg Pamięci Bitwy pod Szczytnem jest wydarzeniem patriotyczno-religijnym, które ma na celu uczcić żołnierzy „Armii Pomorze” walczących pod Szczytnem w dniach 11-12 września 1939 roku.

Poniższa tabela przedstawia listę obiektów kulturalno-sportowych zlokalizowanych na terenie Gminy Boniewo w 2023 roku. Analizując stan przedstawionych obiektów, ok. 69% spośród z nich charakteryzowało się stanem dobrym, tj. po remoncie lub były to nowe obiekty. Stan pozostałych obiektów skategoryfikowany został jako wymagający remontu, bądź w trakcie remontu.

Tab. 31. Obiekty infrastruktury kulturalno-sportowej w Gminie Boniewo

Nazwa obiektu	Stan obiektu
Świetlica wiejska w Osieczu Małym/Klub Seniora	Po remoncie
Świetlica wiejska w Osieczu Wielkim	Po remoncie
Świetlica wiejska w Kaniewie	Po remoncie
Świetlica wiejska w Grójczyku	W trakcie remontu
Świetlica wiejska w Lubominie	W trakcie remontu
Świetlica wiejska w Otmianowie	Po remoncie
Świetlica wiejska w Arciszewie	Po remoncie
Świetlica wiejska w Bierzynie	W trakcie remontu
Świetlica wiejska w Łąkach Wielkich	Po remoncie
Miejsce ogniskowe Boniewo	Nowy
Miejsce ogniskowe Grójczyk	Nowy
Hala widowiskowo-sportowa w Boniewie	Nowy
Boisko ogólnodostępne w Osieczu Małym	Nowy

Miejsce rekreacji Otwarta Strefa Aktywności	Wymagające remontu
Boiska Orlik	Wymagające remontu
Place zabaw	Dobry
Siłownie zewnętrzne i wewnętrzne	Dobry
Boisko sportowe z bieżnią miejscowość Boniewo	Wymagające modernizacji
Plac zabaw w miejscowości Otmianowo	Nowe
Boiska wielofunkcyjne w Boniewie / piłka siatkowa, koszykówka	Stan dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Boniewo.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Boniewo nie ma zlokalizowanego posterunku policji. Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy odpowiadają funkcjonariusze z Posterunku Policji w Choceniu, który zlokalizowany jest przy ul. Sikorskiego 8b w miejscowości Choceń. Posterunek jest podmiotem podległym Komendzie Powiatowej Policji we Włocławku.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy odpowiadają również funkcjonariusze z 3 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Boniewie, Lubominie oraz Bierzynie. Jednostka OSP w Boniewie oraz jednostka OSP w Lubominie zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) i ich rejonem operacyjnym chronionym jest powiat włocławski (dla pozostałych jednostek Gmina). Ponadto, jednostki OSP zabezpieczają imprezy kulturalne organizowane na terenie Gminy.

Tab. 32. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
Ochotnicza Straż Pożarna w Boniewie	ul. Szkolna 26, 87-851 Boniewo	Tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Lubominie	Lubomin 52, 87-851 Boniewo	Tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Bierzynie	Bierzyn 23A, 87-851 Boniewo	Nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Boniewo.

Gmina posiada również system monitoringu wizyjnego, który obejmuje budynek Urzędu Gminy oraz budynek Zespołu Szkół w Boniewie.

Według danych z Raportu o stanie Gminy Boniewo za 2023 rok, najczęściej występującymi problemami w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Boniewo były wykroczenia związane ze spożywaniem alkoholu.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Boniewo funkcjonują organizacje pozarządowe, które mają służyć diagnozowaniu i zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Prężnie działające organizacje zwiększają wpływ sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, wpływają na zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów oraz oddziałują na poprawę jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.

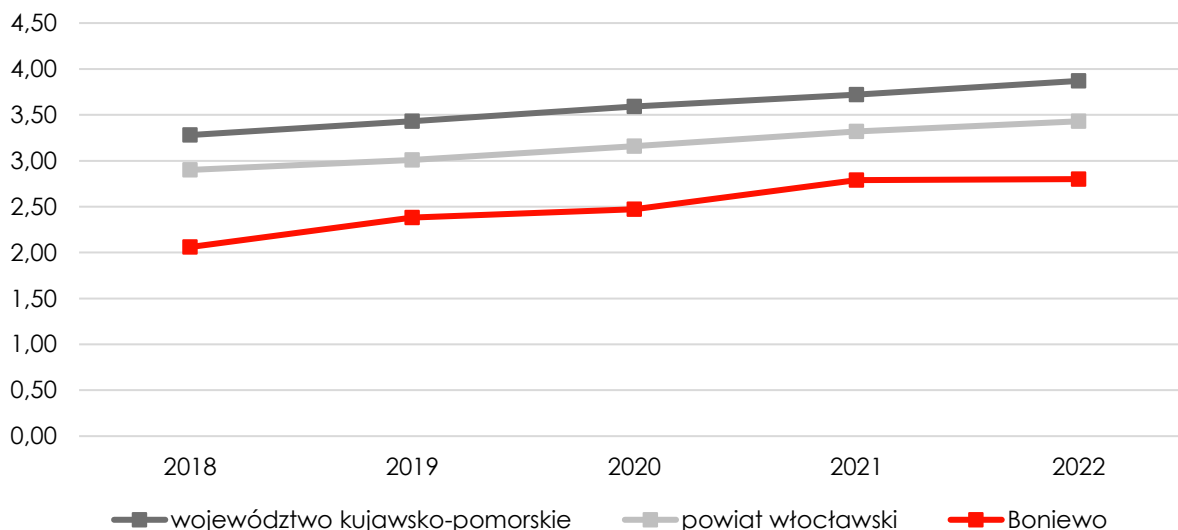
W 2023 roku Gmina Boniewo współpracuje z organizacjami pozarządowymi w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz integracji różnych podmiotów lokalnych działających

w sferze zadań publicznych. Osiągnięcie wyznaczonego celu umożliwi podjęcie takich działań jak: udzielenie dotacji finansowych organizacjom pozarządowym, udzielanie pomocy merytorycznej dla organizacji pozarządowych, pomoc w promowaniu podmiotów, udostępnienie lokali wchodzących w skład mienia gminnego oraz wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe. W 2022 roku na realizację zadań publicznych Gmina przeznaczyła łącznie 1 073 421,00 zł.

Wśród stowarzyszeń, fundacji oraz organizacji społecznych, działających na terenie Gminy wyróżnić można:

- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Boniewo,
- Stowarzyszenie Osób i Rodzin Osób Niepełnosprawnych oraz Rodzin Patologicznych w Boniewie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Inicjatyw Lokalnych Lornetka,
- Koło Gospodyń Wiejskich Osiecz Mały,
- Koło Gospodyń Wiejskich Otmianowo,
- Szczep ZHP „Matecznik” im. Bohaterów Bitwy pod Szczytnem z Boniewa,
- 46 Drużyna Harcerska „Wichry” z Boniewa,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Boniewie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Lubominie,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Bierzynie.

Na poniższej rycinie przedstawiona została liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. W latach 2018-2022 ich liczba na terenie badanej jednostki wykazywała tendencję rosnącą i kształtowała się w przedziale od 2,06 do 2,8. W całym analizowanym okresie wynik ten był niższy od średniej dla województwa oraz powiatu. Niemniej jednak stopniowy wzrost wskaźnika jest zjawiskiem pozytywnym, który świadczy o zwiększeniu się aktywności społecznej mieszkańców Gminy Boniewo.

Ryc. 31. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Boniewo na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Boniewo należy również do takich stowarzyszeń jak:

- **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki** – Stowarzyszenie swoim zasięgiem obejmuje cały powiat włocławski – 13 jednostek samorządu

terytorialnego. Lokalna Grupa Działania ma na celu działania na rzecz zrównoważonego rozwoju i rozwoju kierowanego na lokalną społeczność m.in. poprzez aktywizację lokalnych społeczności czy wsparcie działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu.

- **Stowarzyszenie WŁOF – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego Włocławka** – jest to samorządowe zrzeszenie 15 jednostek samorządu terytorialnego. Głównym celem Stowarzyszenia jest współdziałanie w zakresie zrównoważonego rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka poprzez podnoszenie jakości usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców MOF Włocławka oraz efektywne i racjonalne wykorzystanie środków finansowych, w tym dostępnych w ramach instrumentów polityki terytorialnej województwa.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Jednostkami odpowiedzialnymi za świadczenie usług związanych z ochroną zdrowia na terenie Gminy Boniewo jest Centrum Diagnostyczno-Lecznicze „Barska” Sp. z o.o. (poradnia stomatologiczna, poradnia ogólna, poradnia pielęgniarstwa POZ, gabinet położnej POZ), zlokalizowane przy ul. Szkolnej 32A w Boniewie.

Najbliższym szpitalem, pod który podlega Gmina Boniewo, jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku, który znajduje się przy ul. Wienieckiej 49 w mieście Włocławek. Placówka oddalona jest od centrum badanej jednostki o ok. 30 km, a czas podróży samochodem osobowym wynosi ok. 40 minut. Natomiast najbliższa stacja pogotowia znajduje się przy Al. Zwycięstwa 19 w miejscowości Chodecz, oddalona jest o ok. 14 km od centrum badanej jednostki, a czas podróży samochodem osobowym wynosi ok. 15 min. Na terenie Gminy Boniewo funkcjonuje także 1 punkt apteczny zlokalizowany przy ul. Szkolnej 32A w Boniewie.

Jednostkami odpowiedzialnymi za świadczenie pomocy i usług społecznych w Gminie Boniewo są wymienione w poniższej tabeli podmioty. Głównym ośrodkiem wsparcia na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), który znajduje się przy ul. Szkolnej 3 w Boniewie. Nadzrędnym celem działalności placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art.2). W 2023 roku, oprócz zadań statutowych, Ośrodek prowadził działania w zakresie m.in. pozyskiwania paczek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących poprzez Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.

Od 2021 roku w ramach struktur organizacyjnych OPS w Boniewie, funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu w Boniewie W 2021 roku Dzienny Dom Pobytu zapewniał miejsce 30 podopiecznym. Dom Pobytu oferuje terapie zajęciowe i indywidualne m.in. zajęcia muzyczne, plastyczne, teatralne, rehabilitacje, porady prawnika i psychologa, biblioterapie, choreoterapie czy silwoterapie.

Tab. 33. Podmioty świadczące usługi społeczne na terenie Gminy Boniewo

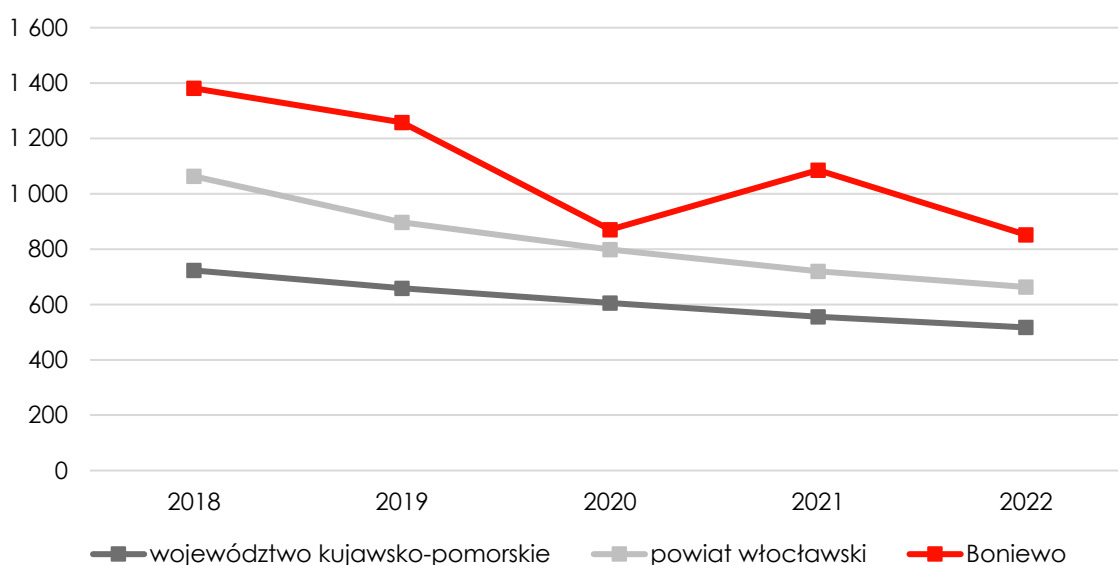
Nazwa podmiotu	Lokalizacja
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Szkolna 3 Boniewo
Dzienny Dom Pobytu	ul. Szkolna 3 Boniewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Boniewo.

Co istotne, Gmina posiada następujące dokumenty wykonawcze odnoszące się do sfery społecznej:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boniewo na lata 2021-2030,
- Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boniewo na lata 2024-2026,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026.

Na poniższym wykresie przedstawione zostało kształtowanie się liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Boniewo w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2018-2022 na tle powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Na podstawie analizy zauważyć można tendencję spadkową. Na początku analizowanego okresu z pomocy społecznej korzystało 1 381 osób. Z kolei na końcu tego okresu liczba beneficjentów pomocy społecznej spadła do poziomu 852 osób. Jednak należy zwrócić uwagę, iż w 2021 roku zaobserwowano nagły wzrost beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej co spowodowane mogło być pandemią Covid-19. Porównując podane wartości ze średnią dla województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu włocławskiego zaobserwowano, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej była najwyższa na terenie badanej jednostki. Oznacza to, że władze jednostki powinny zintensyfikować podejmowane w tym zakresie działania, aby w kolejnych latach efektywniej wspierać mieszkańców, którzy znaleźli się w niekorzystnej lub trudnej sytuacji, w powrocie do samodzielności życiowej.

Ryc. 32. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Boniewo na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób objętych wsparciem w ramach poszczególnych usług w Gminie Boniewo w latach 2019-2023. Według danych Urzędu Gminy Boniewo, w 2023 roku najwięcej osób zostało objętych opieką opiekuńczą – 18 osób, natomiast opieką specjalistyczną – 3 osoby. Co więcej na przestrzeni analizowanych lat zauważyć można znaczny wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, w 2019 roku – 8 osób, natomiast w 2023 roku – 18 osób. Liczba osób objętych opieką specjalistyczną utrzymywała się na stałym poziomie.

Tab. 34. Liczba osób objętych wsparciem w miejscu zamieszkania w Gminie Boniewo w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Usługi opiekuńcze	8	9	27	21	18
Usługi specjalistyczne	3	3	3	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Boniewo.

Na terenie Gminy Boniewo prowadzona jest polityka mieszkaniowa, która jest częścią polityki społecznej prowadzonej przez jednostkę. Zadaniem polityki mieszkaniowej jest wyrównywanie szans społecznych w dostępie do mieszkań. Według danych Urzędu Gminy Boniewo, wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego opiniowane są przez powołaną Komisję Mieszkaniową. Opinia ta podlega na sprawdzeniu warunków mieszkaniowych, sytuacji rodzinnej oraz materialnej. Po wydaniu opinii pozytywnej Wójty Gminy przyznaje mieszkanie, następnie po akceptacji wnioskodawcy zawierana jest umowa najmu. W 2023 roku Gmina w swoim zasobie posiadała 78 mieszkań komunalnych. Gmina posiada również Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Boniewo na lata 2021-2025.

Tab. 35. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Boniewo w latach 2018-2022

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	77	81	81	77	78
Liczba mieszkań socjalnych	0	0	0	0	0
Liczba mieszkań wspomagających	0	0	0	0	0
Liczba mieszkań chronionych	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Boniewo.

Załącznik nr 2 Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Boniewo na lata 2025-2034, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5

- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
 - poprawa bezpieczeństwa publicznego
 - rozwój kultury
 - aktywizacja osób starszych
 - inne (jakie?)
-

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....

Metryczka

Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- osoba bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem gminy
- nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik nr 3 Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: PRZYJAZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ WYPOSAŻONA W NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĘ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
Funkcjonalna, bezpieczna i zrewitalizowana przestrzeń	Przyjęcie Planu Ogólnego Gminy Boniewo stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, wyznaczenie terenów pod rozwój OZE 						
	Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego						
	Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne						
	Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych poprzez ich odpowiednie zagospodarowanie						-
	Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej						

	Współpraca z jednostkami OSP w celu ich doposażenia oraz termomodernizacji świetlic OSP						
Dostępna i nowoczesna infrastruktura techniczna	Modernizacja i przebudowa wielorodzinnych oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie Gminy						
	Kontynuacja wsparcia mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków						
	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja gminnej sieci wodno-kanalizacyjnej						
	Budowa studni głębinowych w Osieczu Małym i Żurawicach						
	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych						
	Utworzenie ścieżki rowerowej na trasie dawnej kolejki wąskotorowej						
	Utworzenie ścieżki rowerowej na trasie Boniewo – Arciszewo w ciągu drogi powiatowej						
	Współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg we Włocławku w celu rozbudowy, przebudowy i modernizacji dróg powiatowych						
	Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne						
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy						

Adaptacja do zmian klimatu i ochrona walorów przyrodniczych	Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód						
	Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury						
	Wdrażanie rozwiązań na rzecz przeciwdziałania stepowieniu gleb						
	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w szczególności świetlic wiejskich, świetlic OSP oraz budynku Szkoły Podstawowej w Boniewie wraz z wymianą źródeł ciepła						
	Kontynuacja działań mających na celu rozwój OZE na terenie Gminy Boniewo						
	Wsparcie mieszkańców w wymianie przestarzałych źródeł ciepła						
	Rozwijanie świadomości ekologicznej oraz promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców						

CEL STRATEGICZNY II: GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBACH ORAZ POTENCJAŁACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	Podjęcie działań w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz utworzenia nowych miejsc pracy na terenie Gminy						
	Wsparcie osób bezrobotnych w powrocie na rynek pracy						
	Rozwój i zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami						
	Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego do rozwoju działalności gospodarczej						
	Podjęcie współpracy z podmiotami zewnętrznymi umożliwiającymi organizację szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców						
	Podjęcie kompleksowego zakresu działań, który umożliwi utworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy						-
Wzmacnianie potencjału dla rozwoju nowoczesnego	Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu dla przedsiębiorstw przetwórczych						

**i ekologicznego
rolnictwa**

Wspieranie działań z zakresu sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych, tzw. sprzedaż „u źródła”							
Podjęcie działań w zakresie rozwoju przemysłu przetwórczego na terenie Gminy							
Wsparcie lokalnych producentów rolnych poprzez m.in. współorganizację cyklicznych szkoleń branżowych							
Zrzeszenie grup producentów żywności w celu prowadzenia wspólnych negocjacji warunków sprzedaży							
Kontynuacja wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej							
Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń dla rolników z zakresu nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa							
Promocja lokalnych produktów rolnych w regionie poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach odbywających się na terenie powiatu wrocławskiego							
Kontynuacja działalności stanowiska doradztwa dla rolników							

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNA, WYKSZTAŁCONA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)	Wskaźnik	Osiągnięta wartość wskaźnika w roku x
Bogata oferta kulturalno-sportowa i rekreacyjna realizowana na nowoczesnych obiektach	Wykup terenów zlokalizowanych przy Jeziorze Grójeckim w celu ich zagospodarowania w kierunku rekreacyjnym						
	Powołanie gminnego podmiotu odpowiedzialnego za koordynację i organizację działań z zakresu kultury oraz sportu						
	Modernizacja boiska sportowego w Boniewie						
	Budowa nowego budynku Biblioteki Publicznej						
	Termomodernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w place zabaw oraz siłownie zewnętrzne						
	Wdrożenie szerokiej oferty zajęć realizowanych w świetlicach wiejskich dla różnych grup mieszkańców						
	Remont i adaptacja pomieszczeń pałacu w Boniewie w celu utworzenia sali pamięci poległych w Bitwie pod Szczytnem						
	Utworzenie nowych miejsc rekreacji w miejscowościach Sułkówki i Anielin						
	Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej						
	Wsparcie organizacji pozarządowych						

	w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej						
	Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej						
	Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych promujących lokalne dziedzictwo, walory przyrodnicze oraz produkty lokalne						
	Kultywowanie lokalnych tradycji i krzewienie tożsamości dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców						
Wysokiej jakości usługi publiczne	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu						
	Rozwój usług rehabilitacyjnych, w tym utworzenie centrum geriatry						
	Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie						
	Rozszerzenie oferty gminnych Klubów Seniora w Osieczu Małym oraz Łąkach Wielkich						

	Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasoby komunalnego Gminy						
	Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców Gminy						
	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii						
	Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacja barier architektonicznych						
Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe oraz wysokiej jakości kształcenie i wychowanie	Podnoszenie jakości nauczania w Szkole Podstawowej w Boniewie m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych w systemie nauczania oraz poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków UE oraz innych dostępnych źródeł						
	Utworzenie Klubu Malucha na terenie Gminy Boniewo						
	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Boniewie wraz z wymianą źródeł ciepła oraz instalacją OZE						

	Zapewnienie oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży						
	Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce						
	Stosowanie wsparcia rozwoju kompetencji nauczycieli						
	Rozszerzenie zakresu opieki psychologicznej w Szkole Podstawowej w Boniewie						
	Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży						
	Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich						